AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

Nasionale Kurrikulumverklaring (NKV)

Kurrikulum- en assesseringsbeleidsverklaring

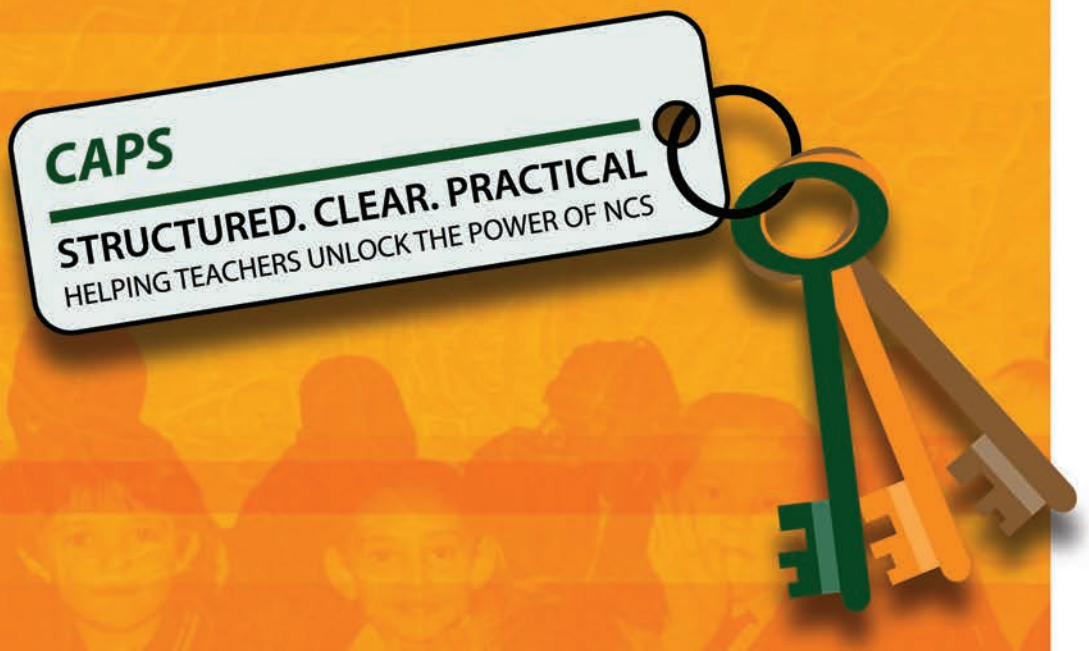

Intermediêre fase
Graad 4-6

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

KURRIKULUM- EN ASSESSERINGSBELEIDSVERKLARING
GRAAD 4-6

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

DISCLAIMER

In view of the stringent time requirements encountered by the Department of Basic Education to effect the necessary editorial changes and layout to the Curriculum and Assessment Policy Statements and the supplementary policy documents, possible errors may occur in the said documents placed on the official departmental websites.

There may also be vernacular inconsistencies in the language documents at Home-, First and Second Additional Language levels which have been translated in the various African Languages. Please note that the content of the documents translated and versioned in the African Languages are correct as they are based on the English generic language documents at all three language levels to be implemented in all four school phases.

If any editorial, layout or vernacular inconsistencies are detected, the user is kindly requested to bring this to the attention of the Department of Basic Education.

E-mail: capslangcomments@dbe.gov.za or fax (012) 328 9828

Department of Basic Education
222 Struben Street
Private Bag X895
Pretoria 0001
South Africa
Tel: +27 12 357 3000
Fax: +27 12 323 0601

120 Plein Street Private Bag X9023
Cape Town 8000
South Africa
Tel: +27 21 465 1701
Fax: +27 21 461 8110
Website: http://www.education.gov.za

© 2011 Department of Basic Education

ISBN: 978-1-4315-0467-1

Design and Layout by: Ndabase Printing Solution

Printed by: Government Printing Works

FOREWORD BY THE MINISTER

Our national curriculum is the culmination of our efforts over a period of seventeen years to transform the curriculum bequeathed to us by apartheid. From the start of democracy we have built our curriculum on the values that inspired our Constitution (Act 108 of 1996). The Preamble to the Constitution states that the aims of the Constitution are to:

- heal the divisions of the past and establish a society based on democratic values, social justice and fundamental human rights;
- improve the quality of life of all citizens and free the potential of each person;
- lay the foundations for a democratic and open society in which government is based on the will of the people and every citizen is equally protected by law; and
- build a united and democratic South Africa able to take its rightful place as a sovereign state in the family of nations.

Education and the curriculum have an important role to play in realising these aims.

In 1997 we introduced outcomes-based education to overcome the curricular divisions of the past, but the experience of implementation prompted a review in 2000. This led to the first curriculum revision: the *Revised National Curriculum Statement Grades R-9* and the *National Curriculum Statement Grades 10-12* (2002).

Ongoing implementation challenges resulted in another review in 2009 and we revised the *Revised National Curriculum Statement* (2002) and the *National Curriculum Statement Grades 10-12* to produce this document.

From 2012 the two National Curriculum Statements, for *Grades R-9* and *Grades 10-12* respectively, are combined in a single document and will simply be known as the *National Curriculum Statement Grades R-12.* The *National Curriculum Statement for Grades R-12* builds on the previous curriculum but also updates it and aims to provide clearer specification of what is to be taught and learnt on a term-by-term basis.

The *National Curriculum Statement Grades R-12* represents a policy statement for learning and teaching in South African schools and comprises of the following:

(a) Curriculum and Assessment Policy Statements (CAPS) for all approved subjects listed in this document;

(b) *National policy pertaining to the programme and promotion requirements of the National Curriculum Statement Grades R-12*; and

(c) *National Protocol for Assessment Grades R-12.*

MRS ANGIE MOTSHEKGA, MP
MINISTER OF BASIC EDUCATION

INHOUD

AFDELING 1: KURRIKULUM- EN ASSESSERINGS-BELEIDSVERKLARING 3

1.1 Agtergrond 3

1.2 Oorsig 3

1.3 Algemene doelwitte van die Suid-Afrikaanse Kurrikulum 4

1.4 Tydstoekenning 6

1.4.1 Grondslagfase 6

1.4.2 Intermediêre Fase 7

1.4.3 Senior Fase 7

1.4.4 Graad 10–12 8

AFDELING 2: INLEIDING TOT TALE 9

2.1 Tale in die Kurrikulum en Assesseringsbeleidsverklaring 9

2.1.1 Taalvlakke 9

2.1.2 Die taalvaardighede 10

2.1.3 Taalonderrigbenaderings 14

2.2 Tydstoekenning vir Eerste Addisionele Taal in die kurrikulum 15

2.3 Onderrig- en leermateriaal 15

AFDELING 3: INHOUD EN ONDERRIGPLANNE VIR TAALVAARDIGHEDE IN DIE INTERMEDIÊRE FASE 17

3.1 Oorsig van vaardighede, inhoud en strategieë 17

3.2 Verspreiding van tekste vanaf graad 4 tot graad 6 23

3.3 Onderrigplanne 30

3.4 Inhoud en onderrigplanne vir Afrikaans Eerste Addisionele Taal 32

AFDELING 4: ASSESSERING 90

4.1 Inleiding 90

4.2 Informele of daaglikse assessering 91

4.3 Formele assessering 92

4.4 Die formele assesseringsprogram 95

4.5 Optekening en rapportering 104

4.6 Moderering van assessering 105

4.7 Algemeen 106

WOORDELYS 107

AFDELING 1

INLEIDING TOT DIE KURRIKULUM- EN ASSESSERINGSBELEIDSVERKLARING

1.1 Agtergrond

Die *Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12* bepaal beleid ten opsigte van kurrikulum en assesserings-aangeleenthede in die skoolsektor.

Ten einde die implementering van die Nasionale Kurrikulumverklaring te verbeter, is dit aangepas en die aanpassings tree in Januarie 2012 in werking. 'n Enkele samevattende Kurrikulum- en assesseringsbeleidsverklaring is vir elke vak ontwikkel om die ou Vakverklarings, Leerprogramriglyne en Vakassesseringsriglyne in Graad *R-12* te vervang.

1.2 Oorsig

(a) Die *Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12 (Januarie 2012)* is 'n beleidsverklaring vir leer en onderrig in Suid-Afrikaanse skole en bestaan uit die volgende dokumente:

(i) Kurrikulum- en assesseringsbeleidsverklarings vir al die goedgekeurde vakke in hierdie dokument opgeneem;

(ii) *Nasionale beleid met betrekking tot die program- en bevorderingsvereistes van die Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12*; en

(iii) *Nasionale Protokol vir Assessering Graad R-12 (Januarie 2012).*

(b) Die *Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12 (Januarie 2012)* vervang die huidige twee Nasionale Kurrikulumverklarings, naamlik:

(i) *Nasionale beleid met betrekking tot Algemene Onderwysprogramme: Die Hersiene Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-9 (Skole),* gepromulgeer in *Staatskoerant No. 23406* van 31 Mei 2002; en

(ii) *Nasionale kurrikulumverklaring Graad 10-12 Staatskoerante, No. 25545* van 6 Oktober 2003 en *No. 27594* van 7 Mei 2005.

(c) Die Nasionale Kurrikulumverklarings, soos vervat in *subparagrawe b(i)* en *(ii)*, wat uit die volgende beleidsdokumente bestaan, word jaarliks toenemend deur die *Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12 (Januarie 2012),* gedurende die periode 2012 - 2014, herroep en vervang:

(i) die Leerarea-/Vakverklarings, Leerprogramriglyne en Vakassesseringsriglyne vir Graad R-9 en Graad 10-12;

(ii) die beleidsdokument, *Nasionale beleid ten opsigte van assessering en kwalifikasies vir skole in die Algemene Onderwys- en Opleidingsfase*, gepromulgeer in *Goewermentskennisgewing No. 124,* in *Staatskoerant No. 29626* van 12 Februarie 2007;

(iii) die beleidsdokument, die *Nasionale Senior Sertifikaat: 'n Kwalifikasie op Vlak 4* van die *Nasionale Kwalifikasieraamwerk (NKR)*, gepromulgeer in *Staatskoerant No.27819* van 20 Julie 2005;

(iv) die beleidsdokument, *'n Addendum tot die beleidsdokument,* die *Nasionale Senior Sertifikaat: 'n*

Kwalifikasie op Vlak 4 van die *Nasionale Kwalifikasieraamwerk (NKR) met betrekking tot leerders met spesiale leerbehoeftes*, gepromulgeer in *Staatskoerant, No. 29466* van 11 Desember 2006, word geïnkorporeer in die beleidsdokument, *Nasionale beleid met betrekking tot die program- en bevorderingsvereistes van die Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12;* en

(v) die beleidsdokument, *'n Addendum tot die beleidsdokument,* die *Nasionale Senior Sertifikaat: 'n Kwalifikasie op Vlak 4* van die *Nasionale Kwalifikasieraamwerk (NKR) met betrekking tot* die *Nasionale Protokol vir Assessering Graad R-12*, gepromulgeer in *Goewermentskennisgewing, No. 1267*, in *Staatskoerant No. 29467* van 11 Desember 2006.

(d) Die beleidsdokument, *Nasionale beleid met betrekking tot die program- en bevorderingsvereistes van die Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12* en die afdelings oor die *Kurrikulum- en assesseringsbeleids-verklaring* soos in Afdeling 2, 3 en 4 van hierdie dokument vervat, beslaan die norme en standaarde van die *Nasionale Kurrikulumverklaring Graad 10-12.* Die uitkomste en standaarde wat behoudens *artikel 6(A)* van die *Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet No. 84 van 1996)* bepaal is, sal die grondslag vorm vir die Minister van Basiese Onderwys om die minimum uitkomste en standaarde, sowel as die prosesse en prosedures vir die assessering van leerderprestasie wat van toepassing sal wees op openbare en onafhanklike skole, te bepaal.

1.3 Algemene doelwitte van die Suid-Afrikaanse Kurrikulum

(a) Die Die *Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12* vorm die grondslag van wat beskou kan word as die kennis, vaardighede en waardes wat noodsaaklik is om te leer. Dit sal verseker dat leerders kennis en vaardighede verwerf en toepas op maniere wat betekenisvol is vir hulle lewens. Hiervolgens bevorder die kurrikulum die idee van begronde kennis binne plaaslike, bekende kontekste en terselfdertyd toon dit sensitiwiteit ten opsigte van globale vereistes.

(b) Die *Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12* het die volgende doelwitte:

- om leerders, ongeag hul sosio-ekonomiese agtergrond, ras, geslag, fisiese of intellektuele vermoë, toe te rus met die kennis, vaardighede en waardes wat nodig is vir selfvervulling en betekenisvolle deelname in die samelewing as burgers van n vrye land;
- om toegang tot hoër onderwys te verskaf;
- om die oorgang van leerders vanaf onderwysinstellings na die werkplek te fasiliteer; en
- om aan werkgewers n voldoende profiel van 'n leerder se vermoëns te verskaf.

(c) Die Die *Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12* is op die volgende beginsels gebaseer:

- *Sosiale transformasie*: Dit verseker dat onderwysongelykhede van die verlede aangepak word en dat gelyke onderwysgeleenthede aan alle sektore van die bevolking voorsien word;
- *Aktiewe en kritiese leer*: Dit moedig 'n aktiewe en kritiese benadering tot leer aan eerder as om te leer sonder om te begryp, en niekritiese leer van gegewe waarhede;
- *Hoë kennis en hoë vaardighede*: Dit is die minimum standaarde vir die kennis en vaardighede wat in elke graad verwerf moet word, word gespesifiseer en stel hoë, bereikbare standaarde in alle vakke;

Progressie: Die inhoud en konteks van elke graad toon progressie van die eenvoudige tot die komplekse

- *Menseregte, inklusiwiteit, omgewings- en sosiale geregtigheid*: Die infasering van die beginsels en praktyke van sosiale en omgewingsgeregtigheid en menseregte soos dit in die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika omskryf word. Die *National Curriculum Statement Grades R-12* is veral sensitief vir kwessies wat diversiteit weerspieël soos armoede, ongelykheid, ras, geslag, taal, ouderdom, gestremdhede en ander faktore;

- *Waardering vir inheemse kennissisteme*: Om erkenning te gee aan die ryke geskiedenis en erfenisse van hierdie land as bydraende faktore om die waardes in die Grondwet te laat gedy; en

- *Geloofwaardigheid, kwaliteit en doeltreffendheid*: Dit voorsien onderwys wat vergelykbaar is met internasionale standaarde in terme van kwaliteit, omvang en diepte.

(d) Die *National Curriculum Statement Grades R-12* stel in die vooruitsig dat leerders die volgende kan doen:

- identifiseer en los probleme op en neem besluite deur kritiese en kreatiewe denke;

- werk doeltreffend saam met ander as lede van n span, groep, organisasie en gemeenskap;

- organiseer en bestuur hulself en hulle aktiwiteite verantwoordelik en doeltreffend;

- versamel, ontleed en organiseer inligting en evalueer dit krities;

- kommunikeer doeltreffend deur middel van visuele, simboliese en / of taalvaardighede in verskillende vorme;

- gebruik wetenskap en tegnologie doeltreffend en krities deur verantwoordelikheid teenoor die omgewing en die gesondheid van ander te toon; en

- begryp die wêreld is n stel verwante stelsels waarin probleme nie in isolasie opgelos word nie.

(e) Inklusiwiteit behoort 'n belangrike deel van organisering, beplanning en onderrig by elke skool te vorm. Dit kan alleenlik gebeur indien alle onderwysers deeglik begryp hoe om leerstruikelblokke te herken en aan te pak, asook hoe om vir diversiteit te beplan.

Die sleutel tot die goeie bestuur van inklusiwiteit is die versekering dat struikelblokke geïdentifiseer en aangespreek word deur al die ondersteuningsisteme binne die skoolgemeenskap, insluitend onderwysers, distriksondersteuningspanne, institusionele ondersteuningspanne, ouers en spesiale skole wat kan dien as hulpbronsentrums. Om die leerhindernisse in die klaskamer aan te spreek, behoort onderwysers verskeie kurrikulêre strategieë vir differensiëring te gebruik soos uiteengesit in die Departement van Basiese Onderwys se *Riglyne vir Inklusiewe Onderrig en Leer (2010).*

1.4 Tydstoekenning

1.4.1 Grondslagfase

(a) Die onderrigtyd vir vakke in die Grondslagfase is soos in onderstaande tabel aangedui:

VAK	GRAAD (UUR)	GRAAD 1-2 (UUR)	GRAAD 3 (UUR)
Huistaal	10	8/7	8/7
Eerste Addisionele Taal		2/3	3/4
Wiskunde	7	7	7
Lewensvaardighede	6	6	7
• Aanvangskennis	(1)	(1)	(2)
• Skeppende Kunste	(2)	(2)	(2)
• Liggaamlike Opvoeding	(2)	(2)	(2)
• Persoonlike en Sosiale Welsyn	(1)	(1)	(1)
TOTAAL	**23**	**23**	**25**

(b) Onderrigtyd vir Graad R, 1 en 2 is 23 uur en Graad 3 is 25 uur.

(c) Onderrigtyd vir Tale in Graad R-2 is 10 uur en vir Graad 3 is 11 uur. 'n Maksimum tyd van 8 uur en 'n minimum tyd van 7 uur word aan Huistaal toegeken. Vir Addisionele Taal word 'n minimum tyd van 2 uur en 'n maksimum tyd van 3 uur vir Graad 1-2 toegeken. In Graad 3 word 'n maksimum van 8 uur en 'n minimum van 7 uur vir Huistaal toegeken. 'n Minimum van 3 uur en 'n maksimum van 4 uur word in Graad 3 vir Addisionele Taal toegelaat.

(d) In Lewensvaardighede is die onderrigtyd vir Aanvangskennis in Graad R-2 net 1 uur en in Graad 3 is dit 2 uur. (Die aantal ure word in die tabel tussen hakies aangetoon.)

1.4.2 Intermediêre Fase

(a) Die onderstaande tabel dui die vakke en onderrigtyd in die Intermediêre Fase aan:

VAK	UUR
Huistaal	6
Eerste Addisionele Taal	5
Wiskunde	6
Natuurwetenskappe en Tegnologie	3,5
Sosiale Wetenskappe	3
Lewensvaardighede • Skeppende Kunste • Liggaamlike Opvoeding • Persoonlike en Sosiale Welsyn	4 (1,5) (1) (1,5)
TOTAAL	**27,5**

1.4.3 Senior Fase

(a) Die onderrigtyd in die Senior Fase is soos volg:

VAK	UUR
Huistaal	5
Eerste Addisionele Taal	4
Wiskunde	4,5
Natuurwetenskappe	3
Sosiale Wetenskappe	3
Tegnologie	2
Ekonomiese Bestuurswetenskappe	2
Lewensoriëntering	2
Skeppende Kunste	2
TOTAAL	**27,5**

1.4.4 Graad 10-12

(a) Die onderrigtyd in Graad 10-12 is soos volg:

VAK	TYDSTOEKENNING PER WEEK (UUR)
Huistaal	4,5
Eerste Addisionele Taal	4,5
Wiskunde	4,5
Lewensoriëntering	2
Enige drie keusevakke uit **Groep B (Bylaag B Tabel B1-B8)** van die beleidsdokument, *Nasionale beleid met betrekking tot die program- en bevorderingsvereistes van die Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12,* onderhewig aan die voorbehoudsbepalings soos uiteengesit in **paragraaf 28** van die genoemde beleidsdokument.	12 (3 x 4 uur)
TOTAAL	**27,5**

Die toegekende 27,5 uur per week mag slegs gebruik word vir die minimum vereistes vir vakke genoem in die *Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12* soos hierbo gespesifiseer, en mag dus nie gebruik word vir addisionele vakke gevoeg by die lys van minimum vakke nie. Indien 'n leerder addisionele vakke wil aanbied, moet voorsiening vir bykomende tyd vir die aanbieding van hierdie vakke gemaak word.

AFDELING 2: INLEIDING TOT TALE

2.1 TALE IN DIE KURRIKULUM- EN ASSESSERINGSBELEIDSVERKLARING

Taal is 'n instrument vir denke en kommunikasie. Dit is ook 'n kulturele en estetiese middel wat mense deel om beter sin te maak van die wêreld waarin hulle leef. Die doeltreffende gebruik van taal stel leerders in staat om kennis te verwerf, hulle identiteit, gevoelens en idees uit te druk, in interaksie te tree met ander en om hul eie leefwêrelde te bestuur. Dit voorsien leerders ook van 'n ryk, kragtige en diepgewortelde stel beelde en idees wat hulle kan gebruik om hulle wêreld te verander en te verbeter. Deur taal word uitdrukking gegee aan kulturele diversiteit en word sosiale verhoudings opgebou en aangeknoop. Juis deur taal word hierdie verhoudings aangepas, verbreed en verfyn.

2.1.1 Taalvlakke

Taalonderrig in die Intermediêre Fase sluit al die amptelike tale in Suid-Afrika in, naamlik Afrikaans, Engels, isiNdebele, isiXhosa, isiZulu, Sesotho, Sepedi (Sesotho sa Leboa), Setswana, siSwati, Tshivenda en Xitsonga – asook Gebaretaal en Nie-Amptelike Tale. Hierdie tale kan op verskillende vlakke aangebied word.

Huistaal is die taal wat leerders eerste aanleer, terwyl Eerste Addisionele Taal die taal is wat bykomend tot die Huistaal geleer word. Baie Suid-Afrikaanse skole bied twee tale op huistaalvlak aan, maar dit kan gebeur dat hierdie tale nie die huistaal van sommige of al die ingeskrewe leerders is nie. Dit beteken dat die name Huistaal en Eerste Addisionele Taal verwys na die vaardigheidsvlak waarop die tale aangebied word en nie na die moedertaal (Huistaal) of verworwe taal (soos in die addisionele tale) nie. Vir die doel van hierdie beleidsdokument verwys Huistaal dus na die onderrigvlak waarop dit aangebied word en nie na die taal op sigself nie.

Huistaalvlak maak voorsiening vir taalvaardighede wat basiese interpersoonlike kommunikasievaardighede en kognitiewe akademiese vaardighede reflekteer. Basiese interpersoonlike kommunikasievaardighede word benodig in sosiale situasies en kognitiewe akademiese vaardighede is nodig vir leer oor die kurrikulum heen. Klem word op die onderrig van luister-, praat-, lees- en skryfvaardighede gelê. Hierdie vlak bevorder leerders se literêre, estetiese en verbeeldingryke bevoegdhede sodat hulle oor die vermoëns beskik om hulle leefwêrelde te herskep, beter te begryp en hul verbeelding te gebruik. Vanaf Graad 7 word minder klem op die onderrig van luister- en praatvaardighede en meer klem op die onderrig van lees- en skryfvaardighede geplaas.

Die Eerste Addisionele Taal-vlak verwys na 'n taal wat nie 'n leerder se moedertaal is nie, maar wat gebruik word vir kommunikatiewe funksies in die gemeenskap, te wete, as medium vir onderrig en leer. Die kurrikulum bied sterk ondersteuning aan leerders wat Eerste Addisionele Taal as die taal vir onderrig en leer wil gebruik. Teen die einde van Graad 9 sal hierdie leerders daartoe in staat wees om hul huistaal en hul eerste addisionele taal ewe effektief en met selfvertroue vir 'n verskeidenheid doeleindes – wat leer insluit – te gebruik.

In Suid-Afrika neem baie leerders hul Eerste Addisionele Taal as die onderrigtaal in Graad 4.

Die Eerste Addisionele Taal-vlak gaan van die standpunt uit dat leerders nie noodwendig enige kennis van die taal het wanneer hulle begin skoolgaan nie. Die kurrikulum in die eerste skooljare het ten doel om die leerder se vermoë om die taal te praat en te verstaan, te ontwikkel – basiese interpersoonlike kommunikasievaardighede. In Graad 2 en 3 begin leerders om geletterdheid te ontwikkel op grond van hulle mondelinge taalverwerwing. Hulle gebruik ook geletterdheidsvaardighede wat hulle alreeds in die Huistaal geleer het.

In die Intermediêre en Senior Fase hou die leerders aan om hul luister, praat, lees en skryfvaardighede te versterk. Op hierdie stadium leer die meeste van hulle deur die medium van die Eerste Addisionele Taal. Groter klem word

geplaas op denke en beredenering. Dit stel die leerders in staat om hul kognitiewe en akademiese vaardighede te ontwikkel. Hulle gaan ook in groter diepte om met literêre tekste en begin om estetiese en kreatiewe vermoëns in hul Addisionele taal te ontwikkel.

Teen die tyd dat leerders in Senior Fase kom, behoort hulle redelik bedrewe in hul Eerste Addisionele Taal te wees ten opsigte van sowel interpersoonlike as kognitiewe akademiese vaardighede. In werklikheid kan baie leerders in hierdie stadium egter steeds nie goed in hul addisionele taal kommunikeer nie. Die uitdaging in die Intermediêre Fase is dus om hierdie leerders te ondersteun en om terselfdertyd 'n kurrikulum te voorsien wat leerders in staat stel om aan die vereiste standaard van die daaropvolgende grade te voldoen. Hierdie standaarde moet sodanig wees dat leerders hul addisionele taal op 'n hoë vlak kan gebruik om hulle voor te berei vir verdere of hoër onderwys of vir die wêreld van werk.

Om hierdie rede moet die kognitiewe vlak van die Eerste Addisionele Taal sodanig wees dat dit as taal vir onderrig en leer gebruik kan word. Luister-, praat- en taalgebruiksvaardighede sal verder ontwikkel en verfyn word in die Intermediêre Fase sowel as om die leerders se lees- en skryfvaardighede te ontwikkel.

2.1.2 Die taalvaardighede

Die Eerste Addisionele Taalkurrikulum word volgens die volgende vaardighede gestruktureer.

1	Luister en Praat
2	Lees en Kyk
3	Skryf en Aanbied
4	Taalstrukture en -konvensies

Luister en Praat

Luister en praat is die middelpunt van leer in alle vakke. Deur effektiewe luister- en praatstrategieë kan leerders inligting insamel en sintetiseer, kennis opbou, probleme oplos, idees uitdruk en menings uitspreek. Kritiese luistervaardighede stel leerders in staat om waardes en houdings in tekste te herken, en manipulerende taal waar te neem en aan te spreek.

Eerste Addisionele Taal-leerders in die Intermediêre Fase gebruik luister- en praatvaardighede om menings uit te spreek en oor betekenis te onderhandel. Leerders bou voort op die vaardighede wat hulle in die grondslagfase ontwikkel het deur volgehoue gesprekke, besprekings en kort mondelinge aanbiedinge te lewer.

Leerders se gesproke taal benodig nog baie ondersteuning in hierdie fase (byvoorbeeld, modellering en ondersteuning deur middel van woordeskat en sinsrame). Die onderwyser moet seker maak dat geleenthede geskep word waar die leerders Afrikaans kan praat. Alle leerders vorder nie teen dieselfde tempo nie, daarom moet die onderwyser hom of haar op praatgeleenthede toespits (byvoorbeeld deur die tipe vrae wat gevra word) wat op die leerders se vlak is. Soos leerders deur die grade beweeg, word daar van hulle verwag om meer te praat en langer verduidelikings te gee.

Leerders sal voortbou op die tekstipes wat in die grondslagfase bekend gestel is (byvoorbeeld stories, persoonlike vertellings en instruksies) en nuwe tekstipes sal nou aan hulle voorgestel word, byvoorbeeld, feitelike verslae, verskillende literêre genres, mondelinge verslae en kort praatjies.

Daaglikse, kort luister- en praataktiwiteite, asook langer, gefokusde aktiwiteite moet gedurende die week by die onderrigtyd ingesluit word.

Lees en Kyk

Goedontwikkelde leesvaardighede is oor die hele kurrikulum belangrik vir suksesvolle leer, asook vir volle deelname in die gemeenskap en binne die werksopset. Leerders ontwikkel leesvaardighede en soek inligting in 'n wye reeks literêre en nieliterêre tekste, insluitend visuele tekste. Leerders herken en besef hoe genre en register die doel uitbeeld. Deur klaslees en onafhanklike lees word leerders kritiese en keratiewe denkers.

Lees is baie belangrik vir leerders wat Afrikaans as die taal van onderrig en leer in Graad 4 wil gebruik. Dis vir hulle noodsaaklik om in staat te wees om in ander vakke te lees en te skryf, asook om Afrikaans-handboeke in die Intermediêre Fase te gebruik. Dit vereis hoë vlakke van geletterdheid en veral 'n uitgebreide woordeskat in Afrikaans. Lees verskaf aan leerders meer blootstelling in hul addisionele taal. Volgens navorsing hang leerders se woordeskatontwikkeling grootliks af van die hoeveelheid lees waaraan hulle blootgestel word.

In die Intermediêre Fase word daar op die grondslag wat in graad R – 3 gelê is, voortgebou. Gedeelde lees kan aan die begin van graad 4 gebruik word om leerders in hierdie fase te lei. Hierdie metode kan gebruik word indien die onderwyser gepaste Grootboeke op hierdie vlak het en dit as alternatief vir storievertelling kan dien. Indien Grootboeke wat vir hierdie vlak geskik is, nie beskikbaar is nie, kan tekste van handboeke of ander leesboeke gebruik word. Metodes soos lees saam met die hele klas, en lees vir die hele klas kan ook gebruik word.

Gebruik groepsbegeleide lees, selfstandig lees en lees in pare as metodes waarmee leerders geleidelik aangespoor kan word om meer selfstandig te lees. Selfstandige lees wat in die onderrigplanne gestipuleer word, moet in die tyd wat vir lees toegeken is, geakkommodeer word. Moedig leerders aan om in hul vrye tyd boeke van hul eie keuse selfstandig te lees.

Onderwysers moet ook 'n verskeidendheid leesbegripsaktiwiteite opstel om seker te maak dat leerders verstaan wat hulle lees.

Die leesproses

Die leesproses bestaan uit 'n pre-lees, gedurende lees en 'n post-leesstadium. Aktiwiteite wat leerders kan uitvoer, kan soos volg opgesom word:

Pre-lees (Voorbeelde)

- Aktiveer bestaande kennis.
- Stel vas wie die bron, die skrywer en wat die publikasiedatum is.
- Lees die eerste en laaste paragrawe van 'n afdeling.
- Maak voorspellings oor onder andere die inhoud en tema.

Gedurende lees (Voorbeelde)

- Neem ruspouses om begrip te toets en idees te laat insink.
- Vergelyk die inhoud met wat afgelei is.
- Maak gebruik van die inhoud om waar moontlik die betekenis van onbekende woorde vas te stel, anders kan 'n woordeboek gebruik word.

- Visualiseer wat gelees word.
- Leerders moet aanhou lees al verstaan hulle nie sekere dele nie.
- Leerders lees gedeeltes weer oor indien hulle dit glad nie verstaan nie. Lees dele hardop en teen 'n stadiger tempo indien inhoud verwarrend is.
- Vra 'n maat om te help om moeilike gedeeltes te verstaan.
- Maak leesmerke en maak notas van hoofpunte.
- Lewer verslag oor wat gelees is.

Post-lees (Voorbeelde)

- Ontwerp'n grafiese voorstelling of wys hoofgedagtes uit en maak 'n paar ondersteunende notas om spesifieke inligting later te herroep.
- Maak afleidings.
- Maak 'n opsomming om hoofgedagtes te kan herroep.
- Leerders dink na oor die onderwerp en stel nuwe vrae daaroor saam.
- Leerders vra vrae om vas te stel of hulle hul doel bereik het.
- Leerders stel vas of hulle die teks verstaan.
- Evalueer die teks vir vooroordeel of partydigheid, asook die gehalte daarvan.
- Leerders verbreed hul denke – gebruik idees wat in die teks voorkom.

Skryf en aanbied

Skryf is 'n kragtige instrument vir kommunikasie wat leerders toelaat om gedagtes en idees uit te bou en duidelik daaroor te kommunikeer. Gereelde skriftelike aktiwiteite oor 'n verskeidenheid tekste, take en vakke, stel leerders in staat om funksioneel en kreatief te kommunikeer. Die doel is om vaardige, gebalanseerde skrywers te kweek wat in staat sal wees om hul vaardighede verder te ontwikkel en gepaste skriftelike aanbiedinge, visuele en multimedia tekste vir 'n verskeidenheid prosesse te lewer. In die Intermediêre Fase het Eerste Addisionele Taal-leerders sorgvuldige ondersteuning en leiding nodig om die vaardigheid te ontwikkel om gepaste geskrewe tekste te skep.

Skryf is belangrik omdat dit leerders dwing om oor grammatika en spelling na te dink. Leerders word dus aangemoedig om die taal te prosesseer en akkuraatheid te bevorder. Leerders leer om 'n wye keuse van kreatiewe en inligtingstekste te skryf deur die aanvanklike gebruik van skryframe as ondersteuning, en sal geleidelik leer om spesifieke tekstipes selfstandig te skryf. Die skryfproses kom dus tot sy reg in goedgeorganiseerde, grammatikaal korrekte skryftekste.

Benadering tot die skryfproses

Skryf en beplanning van tekste is 'n proses wat uit die volgende stappe bestaan:

- Pre-skryf / beplanning
- Skryf 'n konsep
- Hersiening
- Proeflees / redigering
- Aanbieding

Leerders moet geleenthede gebied word om hierdie prosesse in te oefen.

- Besluit op die doel van die teks en vir wie dit beplan word.
- Verkry idees uit 'n dinkskrum deur van geheuekaarte en vloeidiagramme gebruik te maak.
- Raadpleeg relevante bronne, kies relevante inligting en organiseer idees.
- Skryf 'n eerste konsep wat die doel, gehoor, onderwerp en teksstrukture in ag neem.
- Lees die konsep krities en kry terugvoering van ander (klasmaats of die onderwyser).
- Redigeer en proeflees die konsep.
- Lewer 'n netjiese, leesbare, geredigeerde finale weergawe van jou skryfwerk.

Taalstukture en -konvensies

Goeie woordeskat- en grammatikale kennis lê die grondslag vir vaardigheids-ontwikkeling (luister, praat, lees en skryf) in Eerste Addisionele Taal. Leerders in die Intermediêre Fase bou voort op die grondslag wat in graad R – 3 gelê is.

Leerders se gebruik van woordeskat en taalstruktuur word bevorder deur interaksie met 'n verskeidenheid tekste. In die Intermediêre Fase sal leerders meer kennis neem van woorde en grammatikale strukture waarmee hulle reeds sedert die grondslagfase vertroud is. Hulle verken die struktuur van die addisionele taal en neem bewustelik beheer daarvan. Hulle gebruik hierdie ontwikkelingskennis om seker te maak dat hulle taalgebruik korrek is, veral in skryftake.

Leerders ondersoek die gebruik van taal, en ontwikkel 'n gedeelde taal vir praat oor taal (metataal), sodat hulle hul eie teks en dié van ander krities kan evalueer ten opsigte van betekenis (van woord- en sinsvlakke tot die hele teks), en om die verband tussen die konteks en die teks te bepaal.

Daar word verwag dat taalstrukture en -konvensies binne konteks aangeleer moet word, net soos wat ander taalvaardighede aangeleer en ontwikkel word. In die Intermediêre Fase word dertig minute vir formele onderrig en vir oefening in taalstruktuur en -konvensies gebruik. Die onderrigplanne bestaan uit 'n lys taalitems wat in elke graad gedek moet word. Wanneer luister- en leestekste vir elke tweeweeksiklus gekies word, moet seker gemaak word die tekste bevat sekere van die taalitems wat in daardie siklus behandel moet word. Aktiwiteite wat vir die teks beplan word, moet leerders in staat stel om hierdie items binne konteks te gebruik. Leerders sal ook met die skryf

van tekste sekere van hierdie taalitems insluit. Ondersteun leerders om gepaste en korrekte taalstrukture te gebruik. Die onderwyser kan sekere taalstrukture waarmee leerders probleme ondervind, insluit by formele aktiwiteite sodat leerders dit kan inoefen (tydens die dertig minute per week wat daarvoor toegewys is).

2.1.3 Benaderings tot taalonderrig

Die benaderings tot taalonderrig is teksgebaseerd, kommunikatief, geïntegreerd en prosesgeoriënteerd. Die **teksgebaseerde** en **kommunikatiewe benaderings** is beide afhanklik van die voortdurende gebruik en produsering van tekste.

'n **Teksgebaseerde benadering** stel leerders in staat om vaardige, vrymoedige en kritiese lesers, skrywers en ontwerpers van en kykers na tekste te word. Dit sluit die luister en kyk na, en lees en ontleding van tekste in om te verstaan hoe dit saamgestel is en watter effekte dit het. Deur hierdie kritiese interaksie ontwikkel leerders die vermoë om tekste te evalueer. Die teksgebaseerde benadering sluit ook die produsering van verskillende tekste vir spesifieke doelstellings en teikengroepe in. 'n Begrip van die manier waarop tekste saamgestel word, rugsteun hierdie benadering. Hierdie benadering vereis heelwat modellering en ondersteuning in die Eerste Addisionele Taal. Voorstelle hiervoor kom in die onderrigplanne voor.

Die **kommunikatiewe benadering** beteken dat 'n leerder baie en ryke blootstelling aan die teikentaal moet kry. Om dit te bereik moet leerders vele geleenthede gebied word om taal te gebruik en te oefen vir sosiale en praktiese doeleindes.

Die **prosesbenadering** word gebruik wanneer leerders mondelinge en geskrewe tekste produseer. Leerders is betrokke by die verskillende stadiums van die luister-, praat-, lees- en skryfproses. Hulle moet gedurende hierdie prosesse aan die gehoor en die doelstellings dink. Dit sal hulle daartoe in staat stel om op 'n natuurlike wyse te kommunikeer en hulle denke oor te dra. Leerders leer om te lees deur baie te lees en om te skryf deur baie te skryf.

2.2 TYDSTOEKENNING VIR DIE EERSTE ADDISIONELE TAAL

Onderrigtyd vir die Eerste Addisionele Taal is 5 uur per week in die Intermediêre Fase. Alle taalinhoud word oor 'n tweeweeksiklus versprei. Roosters moet vir een deurlopende dubbelperiode per week voorsiening maak. Die volgende tydstoekenning word vir die verskillende taalvaardighede voorgestel:

	Tydstoekenning per tweeweeksiklus (Ure)		
Vaardighede	**Graad 4**	**Graad 5**	**Graad 6**
Luister en praat	2 uur	2 uur	2 uur
Lees en kyk	5 uur	5 uur	4 uur
Skryf en aanbied	2 uur	2 uur	3 uur
Taalstrukture en	1 uur	1 uur	1 uur
-konvensies **Totaal**	Taalstrukture en -konvensies is in die tydstoekenning van die vier taalvaardighede vervat. Daar word ook 30 minute aan formele oefeninge toegeken. Denk- en redeneervaardighede word in die vaardighede en strategieë geïnkorporeer wat vir luister en praat, lees en skryf voorsien is.		

2.3 LEER- EN ONDERRIGONDERSTEUNINGSMATERIAAL

Leerders behoort toegang te hê tot die volgende leermateriaal in graad 4 – 6:

Graad 4 – 6	
Kernmateriaal	
Voorgeskrewe handboeke vir Eerste Addisionele Taal	√
'n Woordeboek	√
Leesboek/e wat die volgende tekstipes bevat	
Stories / vervolgverhale	√
Tonele / kortverhale	√
Poësie	√
Inligtingstekste	√
Sosiale tekste	√
Media- / grafiese tekste	√
Mediatekste	
Koerante	√
Tydskrifte	√
Televisieprogramme	√
Radioprogramme	√

Die onderwyser behoort die volgende te hê:

- 'n *Kurrikulum- en Assesseringsbeleidsverklaring*;
- die *Language in Education Policy (LiEP)*;
- 'n voorgeskrewe taalhandboek vir Eerste Addisionele Taal wat deur die leerders gebruik word; ander handboeke as hulpmiddels en vir navorsingsdoeleindes;
- leesboeke wat uit die voorgestelde tekstipes bestaan;
- 'n woordeboek (verklarende en tweetalige woordeboek, tesourus, sinoniemwoordeboek), ensiklopedieë, ensovoorts; en
- 'n onderwysershulpbronlêer: dit kan 'n lêer wees wat uit gekose inligtingstukke saamgestel is, of 'n kommersiële, gepubliseerde onderwysersgids.

Klaskamerhulpmiddels

Die leerder behoort die volgende te hê:

a) Tekste vir gedeelde lees in Graad 4. Dit mag Grootboeke wees, of ander vergrote tekste, of voorgeskrewe handboeke of leesboeke.

b) 'n Reeks tekste om verskillende leesvlakke te akkommodeer, byvoorbeeld 'n versameling leesboeke / 'n gegradeerde leesreeks vir die klas, met genoeg kopieë van tekste op elke leesvlak.

c) 'n Verskeidenheid mediamateriaal: koerante, tydskrifte, pamflette, advertensies, plakkate, kennisgewings.

d) Oudio- / visuele hulpmiddels

AFDELING 3: INHOUD EN ONDERRIGPLANNE VIR EERSTE ADDISIONELE TAAL VAARDIGHEDE IN DIE INTERMEDIÊRE FASE

3.1 OORSIG VAN VAARDIGHEDE, INHOUD EN STRATEGIEË

Die volgende is 'n oorsig van die inhoud, vaardighede en strategieë wat in die onderrigplanne gebruik is.

Tabel van inhoud, vaardighede en strategieë

GRAAD 4 – 6		
Vaardig-hede	**Inhoud**	**Strategieë en subvaardighede**
Luister en praat	**Luisterbegrip** Verskillende vorme van mondelinge kommunikasie: • Gesprek • Aanwysings en instruksies • Storievertelling • Rolspel • Groepbespreking • Kort praatjies • Kort gedigte en rympies • Taalspeletjies	**Luisterbegrip** • Vind hoof- en ondersteunende idees deur die maak van notas, kontrolelyste, opsommings, oorvertelling, verduidelikings • Verduidelik vrae **Kommunikasie vir sosiale doeleindes** • Die inisiëring en instandhouding van gesprekke • Beurtnemingskonvensies • Aanmoediging in die gebruik van die addisionele taal **Voorbereide kort praatjies** • Navorsing • Samehangende organisering van inligting • Die keuse en ontwikkeling van hoofgedagtes en ondersteunende idees met voorbeelde • Korrekte formaat, woordeskat, taal en konvensies • Stemtoon, stemprojeksie, tempo, oogkontak, liggaamshouding en gebare • Effektiewe inleiding en slot • Gebruik van gepaste visuele, oudio- en / of oudiovisuele hulpmiddels, soos kaarte, plakkate, prente en videos

GRAAD 4 – 6		
Vaardig-hede	**Inhoud**	**Strategieë en subvaardighede**
Lees en kyk	**Aanbevole tekstipes** • Stories, byvoorbeeld kontemporêre, realistiese fiksie, tradisionele stories (mites en legendes, volksverhale, fabels), avontuurverhale, wetenskapfiksie, biografieë, historiese fiksie • Poësie • Inligtingstekste, byvoorbeeld prosedures, feitelike verslae, inligtingsverslae • Sosiale tekste, byvoorbeeld uitnodigings, groetekaartjies, briewe • Mediatekste soos advertensies, koerantberigte, tydskrifartikels, kennisgewings, pamflette • Lees- en kykstrategieë • Visuele geletterdheid: reklame (plakkate, pamflette, advertensies), spotprente, strokies, diagramme / grafieke / tabelle / kaarte • Begrip • Voorbereide en onvoorbereide hardoplees	**Lees en kyk** Gebruik pre-lees-, lees- en post-leesstrategieë om die volgende te doen: • Die teks te verstaan • Kritiese lees van die teks (leesbegrip) te bevorder • Selfstandige lees te demonstreer (lees wyd vir die genot, inligting en vir leer) • Stel leerders bekend aan die volgende: • **Tekskenmerke** – titels, illustrasies, grafieke, kaarte, diagramme, opskrifte, subopskrifte, nommers, onderskrifte, formaat, byvoorbeeld koerantkolomme, ensovoorts. • **Teksstrukture** – lyste, volgorde, beskrywings, prosedures, belangrikste idees en ondersteunende idees, verhalende tekste, volgorde • **Dele van 'n boek** – die titelbladsy, inhoudsopgawe, hoofstukke, glossarium, indeks, ensovoorts. **Lees- en kykstrategieë** • Vluglees en soeklees vir die hoofgedagtes • Aandagtige lees vir ondersteunende besonderhede • Afleiding van betekenis van onbekende woorde en beelde deur die gebruik van woordaanpakvaardighede en kontekstuele leidrade • Herlees • Die maak van notas (hoof- en ondersteunende idees) • Puntsgewyse opsomming van hoof- en ondersteunende idees volgens verlangde lengte • Verduideliking • Gevolgtrekkings maak • Verduidelik die skrywer se perspektief / standpunt • Maak gevolgtrekkings / lug eie mening **Visuele geletterdheid** • 'n Verskeidenheid grafiese en visuele tekste, soos advertensies, kennisgewings, plakkate, strokiesverhale, spotprente, foto's, prente • Oorredingstegnieke: gevoelstaal, partydigheid • Impak van die gebruik van uitleg en ontwerpkenmerke, byvoorbeeld skriftipes en -groottes, opskrifte, byskrifte en beelde **Poësie** • Letterlike betekenis • Tema en boodskap • Beelde, byvoorbeeld vergelyking, personifikasie • Woordkeuse • Klankmiddels soos ritme en rym, punktuasie, herhaling, alliterasie, klanknabootsing

GRAAD 4 – 6		
Vaardig-hede	**Inhoud**	**Strategieë en subvaardighede**
		Stories en dramas / tonele • Verhaallyn • Karakters • Ruimte / milieu • Tyd • Tema / boodskap • Teksstruktuur en -formaat • Belangrikste kenmerke van die teks **Inligtings- en sosiale tekste** • Teikengroep en doel • Hoofgedagtes en ondersteunende idees / spesifieke besonderhede • Teksstruktuur en -formaat • Belangrikste kenmerke van die teks **Voorbereide en onvoorbereide lees (hardoplees)** • Gebruik van gepaste stemtoon, stemprojeksie, tempo, oogkontak, liggaamshouding en gebare • Korrekte uitspraak van woorde

GRAAD 4 – 6		
Vaardig-hede	**Inhoud**	**Strategieë en subvaardighede**
Skryf en aanbied	• Woordelyste • Skryf van sinne • Die sSkryf van paragrawe **Kreatiewe skryfwerk** • Beskrywende skryfwerk, byvoorbeeld beskrywings van mense, plekke, diere, plante, voorwerpe, ensovoorts • Verhalende tekste soos stories, persoonlike vertellings • Verbeeldingryke skryfwerk, byvoorbeeld kort gedigte • Gesprekke en kort toneelstukke gebaseer op stories • **Transaksionele skryfwerk** (sosiale, funksionele, media- en inligtingstekste) • Notas, boodskappe, briewe, groetekaartjies, uitnodigings • Plakkate, kennisgewings, brosjures, advertensies • Kort, geskrewe toesprake • Instruksionele en verhalende tekste • Feitelike vertelling, inligtingstekste, byvoorbeeld nuus, tekste uit ander vakke, grafiese tekste	**Prosesskryf** **Pre-skryf / beplanning** • Oorweeg teikengroep en doel • Oorweeg skryfvorm • Hou 'n dinkskrum met behulp van kopkaarte / lyste • Organiseer idees **Eerste weergawe** • Woordkeuse • Bou van sinne • Hoof- en ondersteunende idees • Spesifieke eienskappe van die vereiste teks (soos die direkte rede vir 'n dialoog) • Kritiese lees en skryfwerk • Terugvoering van klasmaats en onderwyser **Hersiening, redigering, proeflees en aanbieding** • Hersien: verbeter inhoud en struktuur van idees • Verfyn woordkeuse, sin- en paragraafstruktuur • Wysig: korrigeer foute in grammatika, spelling en punktuasie • Skryf netjiese, leesbare, finale weergawe

TAALKONVENSIES
• Klankpatrone (vokale, konsonante, diftonge)
• Oorronding, ontronding
• Klankgrepe en lettergrepe
• Alfabetiese rangskikking
• Afbreek van woorde
• Punktuasie
• Skryftekens
• Spelling en spelpatrone
• Akronieme, verkortings, afkortings
WERK MET WOORDE (WOORDESKATUITBREIDING)
• Sinonieme – woorde met skynbaar dieselfde betekenis bv reusagtig / massief
• antonieme – woorde met min of meer teenoorgestelde betekenis bv hard / sag
• homonieme – woorde uit verskillende tale met toevallig uitspraak bv *bank* (instansie) en *bank* (om op te sit)
• homofone – woorde van dieselfde taal met dieselfde uitspraak bv maar / maer
• Woordvorming
- Samestelling – woorde met meer as een stam bv tafel+poot
- afleidings – woorde met 'n voorvoegsel of agtervoegsel of beide bv gekoopte
- voorvoegsel – onselfstandige woorddele voor aan 'n woord bv bewoord
- agtervoegsels – onselfstandige woorddele agter aan 'n woord bv tafeltjie
WERK MET SINNE
• Woordsoorte: selfstandige naamwoorde
- soortnaam – verwys na alledaagse voorwerpe bv tafel
- eienaam – name van spesifieke persone of dinge bv Randy / Renault
- versamelnaam – verwys na versamelings bv duiwe
- massanaam – verwys na ontelbare selfstandige naamwoorde bv sand; sout
• Lidwoorde
- bepaald – verwys na spesifieke persoon of voorwerp bv die kar
- onbepaald – verwys nie na 'n spesifieke persoon of voorwerp nie bv 'n motor
• Voornaamwoorde
- persoonlik - word in die plek van 'n persoon gebruik bv Hy was hier.
- onpersoonlik – word in die plek van 'n voorwerp gebruik bv Dit het gebreek.
- besitlik – dui besitting aan bv Myne is stukkend.
- betreklik – het betrekking op persone of voorwerpe bv Die een wat ek gebring het is soek.
- vraend – word gebruik om vrae aan te dui bv Wie het dit gebring?
- aanwysend – wys persone of voorwerp aan bv Daardie een is stukkend.
• Byvoeglike naamwoorde
- verbuiging – aanpassing aan die woord afhangend van die posisie in die sin bv Dit is 'n verlepte blom.
- intensiewe vorme – gebruik om betekenis te versterk bv Sy is met 'n stokou man getroud.
- trappe van vergelyking – dui verskillende vorme van die byvoeglike naamwoord aan bv Dit is nie die beste ding om te doen nie.

• Werkwoorde
- hoofwerkwoord – die selfstandige werkwoord in die sin bv Kom eet saam met my.
- hulpwerkwoord – werkwoorde wat nie op hul eie in bepaalde sinne gebruik word nie bv Sy het by my geëet.
• Bywoorde
- tyd – dui die tyd van aksies aan bv Sy het gister by my geëet.
- wyse – druk die manier uit waarop aksies gedoen is bv Sy het lekker geëet.
- plek – dui die plek aan waar aksies onderneem is bv Ons het tuis geëet.
• Voorsetsels
- in vaste verbrindings – werk saam in besondere uitdrukkings bv Hy doen dit ten bate van welsyn.
- vrye verbindings – kan wissel in verskillende sinne bv Sy sit langs die tafel.
• Telwoorde
- hooftelwoorde - woorde wat getal uitdruk bv Daar is tien spelers.
- rangtelwoorde – woorde wat posisie uitdruk bv Hy was die elfde om op te daag.
• Voegwoorde – woorde wat gebruik word om sinne en frases aan mekaar te las bv Hy het laat gekom *en* die vliegtuig verpas.
• Sinsoorte
- stelsin - 'n stelling word gemaak bv Die kos was lekker.
- bevelsin - 'n opdrag word gegee bv Gaan eet nou!
- uitroepsin - 'n uitroep word gemaak bv Sies!
- vraagsin - 'n vraag word gevra bv Wat maak jy daar?
• Tydsvorme
- teenwoordig – die hede bv Ons eet lekker.
- verlede – tyd wat verby is bv Ons het lekker geëet.
- toekomend – verwys na wat nog moet gebeur bv Ons sal lekker eet.
• Sinne
- Enkelvoudig –het net een werkwoord bv Die motor ry vinnig.
- Veelvoudige – het 'n hoofsin en bysinne bv Die motor wat ek onlangs gekoop het, ry vinnig.
- Saamgesteld – het meer as een hoofsinne bv Hy het 'n motor gekoop en sy het in die garagedeur vasgery.
• Ontkenning – sake word in die negatiewe vorm gestel bv Sy het *nie* 'n bestuurslisensie *nie*.
• Woordorde – die omruiling van die posisie van werkwoord en selfstandige naamwoord bv Bly liewer stil as jy nie gaan help nie.
• Direkte rede – mense se direkte woorde word aangehaal bv *“Vat die kind hier weg.”*
• Indirekte – verslag word gegee van mense se woorde bv *Hy het gesê dat ek die kind daar weg moet neem*.
• Bedrywende - gewone stelvorm van sinne met onderwerp en gesegde in die normale posisie bv *Honde kan soms mense lelik byt*.
• Lydende vorm- omruiling van onderwerpe met voorwerpe van sinne bv *Mense kan soms lelik deur honde gebyt word.*
• Letterlike taalgebruik – die normale betekenis van die woord word gebruik bv *Turksvye* smaak baie lekker.
• Figuurlike taalgebruik – die woord staan in die plek van 'n ander saak bv Ek weet nie hoe om die saak te hanteer nie, dit is nogal 'n *turksvy*.

3.2 VERSPREIDING VAN TEKSTE GRAAD 4 – 6

'n Verskeidenheid tekste is vir elke tweeweeklikse siklus gekies. Die kerntekste word hieronder aangedui. Leerders sal met sommige, of met al die tekste in 'n tweeweeklikse siklus omgaan. Hulle sal daarna luister, daaroor praat, dit lees, daarna kyk of daaroor skryf. Alle onderrig en leer behoort op hierdie tekste gebaseer te wees en te fokus op die ontwikelling van taalvaardighde soos hierbo uiteengesit.

Die tabel hieronder is 'n opsomming van die tekste wat ingesluit is in elke tweeweeksiklus on die onderrigplanne in afdeling 3.5.

3.2.1 Verspreiding van tekste

	GRAAD 4	GRAAD 5	GRAAD 6
KWARTAAL 1			
Week 1 – 2	Stories en persoonlike vertellinge	Stories en persoonlike vertellinge	Stories, taalspeletjies; woordspeletjies
Week 3 – 4	Inligtingsteks, byvoorbeeld onderhoud nuusberig / feitelike verslag, kaart	Inligtingsteks met beeldmateriaal, byvoorbeeld diagramme / tabelle; kopkaarte; kaarte; foto's; grafieke; gesprekke; feitelike verslae	Inligtingsteks: nuusberig; feitelike verslag; briewe; mediatekste, byvoorbeeld advertensies
Week 5 – 6	Stories en beskrywings van mense of karakters	Stories, rolspel, beskrywing van mense; uitnodiging; boodskap	Stories; dagboeke
Week 7 – 8	Inligtingsteks: prosedures, instruksies, lyste	Inligtingsteks: prosedures; instruksies, taalspeletjies	Inligtingsteks met beeldmateriaal, byvoorbeeld diagramme; tabelle; kopkaarte; kaarte; foto's; grafieke; prosedures; instruksies; definisies
Week 9 – 10	Liedjie, gedig	Liedjie, gedig	Gedig; beskrywing van 'n persoon; beskrywing van 'n voorwerp; dier; plant; plek; taalspeletjies

KWARTAAL 2			
Week 1 – 2	Stories, persoonlike vertelling en die boodskap	Stories, gesprek; boekverslag	Stories
Week 3 – 4	Inligtingsteks met beeldmateriaal, byvoorbeeld diagramme; tabelle; prente; grafieke; plakkate; rigtings, beskrywing van 'n voorwerp	Inligtingsteks met beeldmateriaal byvoorbeeld diagramme; tabelle; kopkaarte; kaarte; foto's; grafieke; beskrywings van die items; plante; diere; plekke	Inligtingsteks, byvoorbeeld verslae; beskrywing van items; diere; plante; plekke Visuele teks, byvoorbeeld diagramme; tabelle, ensovoorts
Week 5 – 6	Stories en gedigte	Stories	Stories, persoonlike vertellings; vriendskaplike brief; rolspel
Week 7 – 8	Instruksies: Verduidelik prosedure Inligtingsteks met visuele komponente, byvoorbeeld diagramme; tabelle; prente; grafieke.	Instruksies: Verduidelik prosedure; feitelike verslae	Lees Inligtingsteks met beeldmateriaal, byvoorbeeld roosters en TV-skedules; diagramme; tabelle; kopkaarte; kaarte; foto's; definisies; boekverslae; opnames; vraelyste, taalspeletjies
Week 9 – 10	**FORMELE ASSESSERING**		
Kwartaal 3			
Week 1 – 2	Stories, beskrywing van persone; dier; karakter, dialoë, boekverslae	Stories; mondelinge beskrywing van plekke, mense, persoonlike vertellings	Stories; vriendskaplike brief, dagboek; mondelinge beskrywings van plekke; diere; plante; voorwerpe
Week 3 – 4	Inligtingsteks soos feitelike vertelling; nuusartikels; verslae; visuele teks byvoorbeeld plakkate; kennisgewings; gesprekke	Inligtingsteks met beeldmateriaal, byvoorbeeld diagramme; tabelle; kopkaarte; kaarte; foto's; grafieke	Inligtingsteks met beeldmateriaal, byvoorbeeld diagramme; tabelle; kopkaarte; kaarte; foto's; grafieke; gesprekke; opnames; verslae
Week 5 – 6	Stories; gedigte	Stories; gedigte	Stories; gedigte
Week 7 – 8	Inligtingsteks met beeldmateriaal, byvoorbeeld diagramme; tabelle; prente, beskrywings van plekke; plante; diere; voorwerpe; prosedures	Inligtingstekste: prosedures; gesprekke; taalspeletjies; Inligtingstekste vanuit die kurrikulum, byvoorbeeld verslae	Inligtingstekste: prosedures / instruksies; verslae; taalspeletjies; kopkaarte
Week 9 – 10	Dramas; rolspel; dialoë; boekverslae	Dramas; gesprekke; dialoë	Dramas

Kwartaal 4			
Week 1 – 2	Gesprekke; taalspeletjies; stories	Stories; taalspeletjies; persoonlike vertellings	Stories; briewe
Week 3 – 4	Inligtingsteks met beeldmateriaal, byvoorbeeld diagramme; tabelle; prente; onderhoude; geselsprogramme Visuele teks, byvoorbeeld plakkate; kennisgewings; boodskappe	Inligtingsteks: tydskrifartikels; nuusberig, Feitelike teks: plakkate	Inligtingsteks, byvoorbeeld verslae; gesprekke; taalspeletjies; definisies
Week 5 – 6	Stories; taalspeletjies; dagboeke	Stories; gedigte; persoonlike vertellings; boekverslae	Verhale; gedigte; boekverslae; briewe
Week 7 – 8	Gesprekke; praatjies; inligtingstekste; visuele tekste, byvoorbeeld plakkate; kennisgewings	Inligtingstekste, byvoorbeeld verslae; gesprekke; plakkate; Visuele tekste, soos grafieke; diagramme	Mediatekste soos tydskrifartikels; nuusberigte; plakkate; kennisgewings; besprekings
Week 9 – 10	**FORMELE ASSESSERING**		

3.2.2 Opsomming van tekstipes in Graad 4 – 6

Die tabel hieronder beskryf die tekstipes wat leerder onderrig behoort te word in graad 4 – 6. Ander tekste kan ook ingesluit word waar gepas. Sommige van hierdie tekstipes is nie in die onderrigplanne ingesluit nie. Dit beteken nie dat dit nie deel moet vorm van onderrig en leer nie omdat dit net so belangrik is.

Stelstukke			
Tekstipe	**Doel**	**Teksstruktuur**	**Taalstrukture**
Verhalend	Om te vermaak	Begin met ruimte en karakter bv. *Eendag was daar* 'n *ou vrou wat saam met haar seun, Jack, gewoon het. Hulle was baie arm*. Gebeure verdiep bv. *Jack het al sy geld uitgegee op boontjies. Sy ma was baie kwaad.* 'n Oplossing bv. *Jack het met die reus se skatte teruggekom en hulle was gelukkig vir ewig en altyd.*	In die eerste – of derdepersoon geskryf. In die verlede tyd geskryf. Gebeure in logiese volgorde. Voegwoorde wat tyd aandui. Gebruik dialoog. Taal wat 'n impak op die leser maak bv. beeldende woorde, bywoorde en byvoeglike naamwoorde.
Beskrywende opstelle	Helder beskrywing	Inleiding: gee 'n algemene inleiding tot die onderwerp bv. *Daar was* 'n *groot dierasie* Beskrywing: beskryf kenmerke van die onderwerp bv. *Dit het* 'n *massiewe lyf gehad met geswole puisies waaruit groen slymerige etter getap het.*	In die verlede of teenwoordige tyd geskryf. Skep 'n prentjie in woorde Gebruik bywoorde en byvoeglike naamwoorde. Gebruik figuurlike taal bv. vergelyking, metafoor en personifikasie.

Transaksionele tekste			
Tekstipe	**Doel**	**Teksstruktuur**	**Taalstrukture**
Persoonlike brief	Om 'n verhouding in stand te hou	Adres, datum en aanhef Struktuur van die boodskap sal afhang van die doel bv. inlig, gelukwens, simpatiseer. Mag persoonlike hervertelling gebruik. Afsluiting, handtekening	Gewoonlik informele styl, maar kan wissel bv. brief van simpatie mag meer formeel wees. Taalstrukture sal wissel afhangend van die doel van die brief.
Besigheids-brief	Verskillende doelwitte bv. aansoek vir werk, aansoek om 'n beurs, klag, versoek ens.	Skrywer se adres, datum, ontvanger se adres, Mag 'n opskrif hê. Struktuur van boodskap mag wissel afhangend van die doel bv. brief aan die pers. Afsluiting, handtekening	Gewoonlik informele styl Gebruik konvensies soos *Liewe Heer/ Dame, Die uwe* Kort en op die man af.
Curriculum vitae (CV)	Om 'n kort opsomming van iemand se lewe te gee	Persoonlike besonderhede: naam en van; geboortedatum; geslag; nasionaliteit; ID nommer; fisiese adres; posadres; kontakbesonderhede ens Stokperdjies en belangstellings. Referente Onwerp en uitleg is belangrik	Kort en kragtig Opskrifte en aandagkolle Formeel en direkte styl
Dagboek / joernaal	Optekening van persoonlike ervarings	Gewoonlik in 'n spesiale boek geskryf. Inskrywings gereeld; daagliks of weekliks Datums by inskrywings Persoonlike hervertelling	Gewoonweg in die verlede tyd geskryf. Informele styl. Die skrywer skryf vir hom- of haarself.
E-pos / sms	Inligting deur te gee	Die ontvanger se adres en die diensverskaffer bv. *rcornel@pgwc.gov.za* • CC: Dit is die persone wat ook kennis moet neem van die skrywe. • Subject (Onderwerp): Dit is die onderwerp van die skrywe. • Message (Boodskap): Die boodskap wat oorgedra word. • Sender's name (Stuurder): Die naam van die persoon wat die boodskap stuur. NB: Die een wat die pos stuur se naam wys outomaties as die e-pos ontvang word. Die stuurder mag besluit om ander persoonlike inligting by te voeg.	Dit kom ooreen met spraaktaal.

Uitnodiging	Om iemand iewers na toe te nooi of te vra om iets te doen.	Kan die vorm van 'n persoonlike brief of 'n uitnodigingskaartjie aanneem. Dit sluit in: Die aard van die funksie Waar die funksie sal plaasvind Die datum en tyd Kleredrag Naam van die genooide Dit mag grafiese elemente hê	Kan formeel of informeel wees Gewoonlik kort en op die man af Gebruik konvensionele frases soos *Ek wil jou graag nooi om...* Antwoorde is beleefd bv. *Baie dankie vir jou uitnodiging...*
Aanwysings	Om te verduidelik hoe om by 'n plek uit te kom	• Gebruik chronologiese volgorde • Verwys na spesifieke rigtings • Dui afgeronde afstande aan • Gee inligting oor bakens langs die pad	• Gebruik opdragvorme • Gebruik kort en duidelike sinne
Prosedure (bv. instruksies, aanwsysings en reëls)	Om te beskryf of instruksies te gee van hoe om iets te doen deur 'n reeks stappe te volg	Doel: 'n stelling oor wat bereik wil word bv. *Hoe om die omslag van 'n portefeulje te maak.* Material/gereedskap wat benodig word bv. papier, verf ens Geordende stappe om die doel te bereik bv. *Verf eers die papier blou ...* Mag vergesel word van 'n visuele teks of diagramme.	Geskryf in opdragvorm bv. *Verf die papier voor jy dit plak.* In logiese volgorde. Kan benommering of aandagkolle gebruik. Fokus op die algemene in plaas van spesifike persone *bv.* 'n *Mens...* Opmerkings oor oorsaak en gevolg
Advertensies / plakkate / kennisgewings	Om iemand te oorreed om iets te koop of 'n diens te gebruik.	Kan 'n verskeidenheid vorms aanneem Gebruik slagspreuke en kentekens Gebruik visuele en ander ontwerpelemente Gebruik advertensietegnieke Gebruik ontwerpelemente om die aanbieding aantreklik te maak.	Figuurlike taalgebruik om impak te maak en treffende taalgebruik soos vergelyking, metafoor, alliterasie, herhaling, ritme en rym.

Literêre en mediatekste			
Tekstipe	**Doel**	**Teksstruktuur**	**Taalstrukture**
Persoonlike vertelling	Vertel van 'n persoonlike ervaring	Inleiding: Ruimte of konteks word geskets bv. *Dit was in die skoolvakansie...* Vertelling van die gebeure wat plaasgevind het, dikwels in chronologiese volgorde bv. *Ons het eers na Tumelo se plek gegaan en daarna ... en toe ...* Sommige addisionele inligting oor 'n gebeurtenis bv. *Hy was verras om my te sien.* Afsluiting - 'n stelling wat meer inligting mag bevat bv. *Ek hoop ek sal meer tyd met Tumelo kan spandeer. Ons het baie pret gehad.*	Gewoonlik in die verlede tyd geskryf Vertelling in die eerste of derde persoon Tydsaanduidende woorde word gebruik bv. *eers, toe, daarna, terwyl ens.* Fokus op individue of groepe Kan informele styl hê
Dialoog	Dit is die optekening van gebeure, direk van die spreker se gesigspunt.	Wanneer 'n dialoog geskryf word: • skryf die name van die karakters aan die linkerkant van die bladsy; • gebruik 'n dubbelpunt na die naam van die persoon wat praat; • gebruik 'n nuwe reël vir elke spreker; • gee advies tussen hakies aan die leser voor die woorde gespreek word oor hoe om te lees of aan te bied; • skets die agtergrond voor jy begin skryf.	As die dialoog familie of vriende insluit, word 'n baie informele styl gebruik. Bekende interaksieformules word gebruik vir vrae, versoeke en stellings. Wanneer vreemdelinge ook betrokke is, word 'n meer beleefde aanslag gebruik vir vrae en stellings.
Resensies (bv. verhale, boeke of films	Om op te som, te ontleed en te reageer op literêre tekste of aanbiedings	Konteks: agtergrondinligting oor die skrywer, illustreerder en tekstipe word gegee Beskrywing van elemente van die teks of produksie soos karakters, kerngebeure en stilistiese kenmerke Evaluering van die werk deur 'n mening of oordeel uit te druk	In die verlede tyd of hede geskryf. Gebruik oordeels-woorde soos *genotvol, snaaks, lagwekkend, belangrik, uitstekend ens*.
Koerantartikel / feitelike verslae	Om in te lig, op te voed en die publiek te vermaak	• Stel feite kortliks maar akkuraat • Strewe daarna om die kern weer te gee sonder om die leser te verloor. • Som akkuraat op sonder om die waarheid te skeef. • Gee 'n gepaste titel en subopskrif. • Begin met die belangrikste feite: die wie, wat, waar, hoe, waarom en tot watter graad.	• Kort en helder taal • Geskryf in die derde persoon • Gebruik lydende of bedrywende vorm afhangende van die fokus en watter meer aanloklik vir die leser is. • Behoort aanhalings, menings, opmerkings, stellings en waarnemings van betrokkenes of kundiges in te sluit.

Tydskrifartikels	Om in te lig, op te voed en die publiek te vermaak	• Die opskrif moet interessant en uitlokkend wees. • Die styl moet persoonlik wees en die leser direk aanspreek. • Die styl kan ook beskrywend en figuratief wees om te spreek tot die verbeelding van die leser. • Name, plekke, tye, posisies en ander noodsaaklike besonderhede behoort in die artikel. • Die artikel moet belangstelling uitlok en die leser boei.	• Direkte aanhalings van persone • Langer paragrawe • Beskrywende skryfwerk • Kan formele en informele taal gebruik, insluitende alledaagse uitdrukkings en sêgoed. • Retoriese vrae • Emotiewe woorde • Beeldryke taal en beskrywing.

3.2.3 Lengte van tekste vir Eerste Addisionele Taal

Taak	Graad 4	Graad 5	Graad 6
Paragraaf • Woorde • Sinne			
	30 – 40 woorde	40 – 50 woorde	50 – 60 woorde
	6 tot 8 sinne	8 tot 10 sinne	12 tot 16 sinne
Mondelinge, kreatiewe tekste soos oorvertelling of die vertel van stories	100 – 120 woorde	120 – 130 woorde	130 – 150 woorde
Geskrewe kreatiewe en inligtingstekste soos oorvertellings, stories, verslae	Ten minste 50 woorde 1 tot 2 paragrawe	Ten minste 100 woorde 3 paragrawe	Ten minste 150 woorde 5 paragrawe
Langer transaksionele tekste, byvoorbeeld briewe	Slegs inhoud 40 – 60 woorde	60 – 80 woorde	80 – 100 woorde
Korter tekste, byvoorbeeld: • boodskappe, notas • opsommings, dagboek inskrywings, beskrywings	 20 – 30 woorde 30 – 40 woorde	 30 – 40 woorde 40 – 50 woorde	 40 – 60 woorde 50 – 60 woorde

3.2.4 Lengte van tekste vir Eerste Addisionele Taal (luister en lees)

Taak	Graad 4	Graad 5	Graad 6
Langer luistertekste bv storie, onderhoude, drama en nuusverslae	100–150 woorde of tot 5 min	100–200 woorde of tot 5 min	150–250 woorde of tot 5 min
Korter luistertekste bv aankondigings, inligtingstekste, instruksies en aanwysings	40-60 woorde/1-2 min	50-70 woorde/1-2 min	60-80 woord/1-2 min
Leesbegrip	100-150 woorde	150-200 woorde	200-250 woorde

Die lengte van uitgebreide leeswerk is nie voorgeskryf nie omdat dit van die tipe teks asook die moeilikheidsgraad en die leesvlakke van die leerders afhang.

3.2.5 Aantal woorde wat deur Eerste Addisionele Taalleerders bemeester moet word.

	Kwartaal	1	2	3	4
Woordeskat (Algemene woorde)	Graad 4	1600 –2000	1700 – 2500	1850 – 3000	2000 – 3500
	Graad 5	2200 – 3750	2400 – 4000	2700 – 4250	3000 – 4500
	Graad 6	3250 – 4750	3500 – 5000	3700 – 5250	4000 – 5500
Leeswoordeskat (Nuwe woorde)	Graad 4	750 – 1700 (75 – 250)	800 – 1900 (75 – 250)	900 – 2200 (75 – 250)	1000 – 2500 (75 – 250)
	Graad 5	1250 – 2700	1500 – 3000	1750 – 3300	2000 – 3500
	Graad 6	2200 – 3800	2400 – 4200	2700 – 4600	3000 – 5000

3.3 ONDERRIGPLANNE

Die onderrigplan dui die minimum inhoud aan wat per kwartaal gedek moet word. Die volgorde van die inhoud wat in 'n tweeweeksiklus gedek moet word, word nie voorgeskryf nie. Die tydstoewysing gee 'n benaderde aanduiding van hoe lank dit behoort te neem om die inhoud te dek. Onderwysers moet hul werkskedules met behulp van hul handboeke uitwerk om met die inhoud vir die tweeweeksiklus tred te hou. Die inhoud wat in 'n tweeweeksiklus aangedui word, bevat die kerntekste / -aktiwiteite met die belangrikste vaardighede en strategieë wat leerders moet ontwikkel.

3.3.1 Hoe tekste met mekaar skakel in 'n tweeweeksiklus

Verskillende tekste is as 'n basis vir die ontwerp van die tweeweeklikse onderrigsiklus gebruik. Tekste is gekies op grond van hoe hulle skakel om 'n geïntegreerde eenheid te vorm. Leerders sal, byvoorbeeld, luister na 'n storie en dan die storie lees. Hulle kan gevra word om 'n storie te skryf of 'n kort mondelinge beskrywing van 'n plek, persoon of voorwerp te gee of hulle kan gevra word om 'n brief aan 'n karakter te skryf. Die onderwyser kies 'n tema vir elke tweeweeksiklus sodat aktiwiteite met mekaar verband hou. Die rede vir die gebruik van temas is om dit moontlik te maak om voortdurend woordeskat en taalstrukture in betekenisvolle kontekste vas te lê.

3.3.2 Die volgorde van tekste en aktiwiteite in 'n tweeweeksiklus

Tekste hoef nie in 'n bepaalde volgorde gebruik te word nie. In die meeste gevalle moet daar 'n luister- en praataktiwiteit wees om die leerders vir lees of skryf voor te berei. Soms het die luister- en praataktiwiteite hul oorsprong in die teks. Leerders moet deur mondelinge en leestekste met die verskillende soorte tekste vertroud raak, voordat hulle gevra word om hierdie tekste te skryf. In die meeste gevalle sal die luisterteks op 'n hoër vlak wees as die een wat leerders sal lees. Dit is omdat hul luistervaardighede verder as hul leesvaardighede ontwikkel is.

3.3.3 Aanbevole en voorgeskrewe tekstipes

Daar is voorgeskrewe tekstipes wat in elke tweeweeksiklus onderrig moet word. Dit word in die onderrigplan uiteengesit en behoort in die voorgeskrewe handboeke vervat te word. In die meeste gevalle is geen spesifieke storie voorgeskryf nie. 'n Keuse kan uit 'n verskeidenheid moderne stories, verbeeldingryke stories (soos avontuurverhale, wetenskapfiksie), historiese verhale (soos biografieë) en tradisionele stories (soos mites, legendes, fabels) gemaak word. Dieselfde geld vir gedigte en toneelstukke.

Daar is ook 'n opdrag wat vra dat leerders oor tekste reflekteer wat selfstandig of in pare gelees is. Hierdie tekste kan gekies word uit die klasleesboek / leesreeks / ander boeke wat die voorgeskrewe tekstipes ondersteun. Dit kan dieselfde tekstipe wees wat in die klas onderrig is (om die struktuur van die tekstipe beter te verstaan), óf 'n

ander tekstipe (om leeslus en verdere leesvaardigheid te stimuleer). Die addisionele leeswerk kan verband hou met die onderwerpe en temas van die voorgeskrewe tekstipe volgens die tweeweeksiklus. Hierdie aspek is belangrik omrede dit die leerder se kennis en begrip van die woordeskat en begrippe wat verband hou met die onderwerp / tema, konsolideer. Dit moet egter onthou word dat die uiteindelike doelwit behoort te wees om die kinders te kry om selfstandig te lees en 'n onafhanklike leesgewoonte te ontwikkel. Gedurende die indiviuele leessessie moet die leerders daarom geleentheid gegee word om boeke binne hul eie belangstellingsveld(e) te lees en daaroor te refelekteer.

3.3.4 Die aantal kerntekste in 'n tweeweeksiklus

Vroeg in die jaar word daar gewoonlik slegs een of twee tekstipes of aktiwiteite per tweeweeksiklus ingepas. Later mag daar twee of drie tekstipes of aktiwiteite per tweeweeksiklus voorkom. Onderrig hierdie tekstipes en die verwante aktiwiteite en hou in gedagte dat leerders talle kere deur die loop van die jaar daaraan blootgestel sal word.

3.3.5 Die onderrig van taalstrukture en -konvensies

Die inhoud vir taalstrukture en -konvensies word onder die opskrifte *Luister en praat*, *Lees en kyk* en *Skryf en aanbied* aangetref. Taalstrukture moet tydens die onderrigtyd vir *Luister en praat*, *Lees en kyk*, en *Skryf en aanbied*, aandag kry. Wanneer 'n storie byvoorbeeld gelees word, kan leerders tekste lees wat in die verlede tyd geskryf is. Dit is ook belangrik dat aktiwiteite op bepaalde taalstrukture sal fokus en dat taalstrukture in konteks onderrig word. Kies taalitems uit die afdeling “Taalstrukture en -konvensies” en gee leerders addisionele oefening hierin.

Ontwikkel aktiwiteite wat vir leerders betekenisvol is en wat met die tekste wat hulle in die tweeweeksiklus bestudeer het, verband hou . Meer aktiwiteite van hierdie aard moet gedoen word wanneer leerders van graad 4 tot 6 vorder. Kies versigtig watter taalreëls aan die leerders verduidelik moet word en beperk dit tot 'n minimum. Eerste Addisionele Taal-leerders leer 'n taal deur middel van gedurige blootstelling daaraan aan en deur daarvan gebruik te maak. Oefening in taalstrukture en taalkonvensies sal hierdie vaardighede verfyn. Onderrig behoort al die taalvaardighede en taalstrukture so te integreer dat hulle interafhanklik van mekaar is. Alle taalstrukture moet in konteks aangeleer word. Neem ook kennis dat daar ook spesifieke tyd toegeken is vir die formele onderrig van taalstrukture en – konvensies.

3.4 INHOUD EN ONDERRIGPLANNE VIR EERSTE ADDISIONELE TAAL

GRAAD 4

GRAAD 4 KWARTAAL 1				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Luisterbegrip: luister aandagtig na stories** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike vertellings / avontuurverhale / werklike lewensverhale) • Verduidelik stappe van die luisterproses • Beantwoord eenvoudige vrae • Vertel 'n storie in die regte volgorde • Benoem karakters in die storie korrek • Druk gevoelens oor die storie uit • Gee 'n eenvoudige, persoonlike vertelling • Gebruik eie ervaring • Kies toepaslike onderwerp • Bly by die onderwerp • Vertel 'n gebeurtenis in die korrekte volgorde **Oefen luister en praat** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Reageer fisies op instruksies • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie	Leesbegrip: lees 'n storie Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente / illustrasies • Gebruik leesstrategieë soos die maak van voorspellings, gebruik klank- en kontekstuele leidrade • Beantwoord vrae oor die teks • Verduidelik die verhaallyn en identifiseer die hoofkarakters • Vertel 'n storie in korrekte volgorde • Druk gevoelens oor die storie uit **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Bespreek nuwe woordeskat uit die teks • Spel tien woorde uit die teks • Gebruik 'n woordeboek om alfabetiese volgorde vas te lê **Besin oor tekste wat reeds gelees is** • Hervertel storie of hoofgedagtes	Skryf oor die storie • Skryf sinne oor die storie (byvoorbeeld 'n opsomming of 'n eie slot) • Skryf sinne om uitdrukking aan menings of gevoelens oor die storie te gee • Gebruik punktuasie korrek **Skryf 'n eenvoudige, persoonlike vertelling met behulp van 'n raam, byvoorbeeld: gister … / toe ...** • Maak gebruik van 'n raam • Skryf uit eie ervaring • Kies 'n toepaslike onderwerp • Bly by die onderwerp • Vertel gebeurtenis in die korrekte volgorde	**Werk met woorde** • Gebruik woordeboeke vir korrekte spelling van woorde • Skep 'n persoonlike woordeboek: • Skryf die letters van die alfabet bo-aan bladsye • Skryf 5 woorde en hul betekenisse neer, of teken die woord, gebruik dit in 'n sin of gee 'n verduideliking van die woord • Alfabetiese rangskikking van woorde • Vokale en konsonante • Sinonieme **Werk met sinne** • Selfstandige naamwoord: soortname (meervoud, geslag, verkleining) • Idiomatiese uitdrukkings • Spelling en punktuasie • Spel bekende woorde korrek • Hoofletters • Leestekens: punt, komma, vraagteken **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 1				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 3 – 4	**Luisterbegrip: luister na inligtingstekste, byvoorbeeld 'n feitelike vertelling of eenvoudige nuusberig** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Beantwoord vrae • Beskryf die gebeurtenis • Deel idees en lug eie mening **Gee 'n feitelike vertelling van 'n nuusgebeurtenis wat op persoonlike ervaring gebaseer is** • Vertel oor / beskryf die voorval in ten minste 3 sinne • Kies gepaste inhoud • Vertel in die korrekte volgorde **Luister na en reageer op eenvoudige, mondelinge aanwysings** • Volg die voorskrifte • Toon begrip van woordeskat wat met rigting verband hou, byvoorbeeld links, regs, bo, onder **Oefen luister en praat** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Reageer op instruksies • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks soos 'n feitelike vertelling of 'n nuusberig** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente / illustrasies • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld deur voorspellings te maak en kontekstuele leidrade te gebruik om betekenis te skep • Bespreek die titel en kop van nuusberigte / bespreek opskrifte en subopskrifte **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Beantwoord vrae oor die hoofgedagte en spesifieke besonderhede • Verduidelik betekenis van onbekende woorde • Lees 'n eenvoudige kaart • Identifiseer plekke op 'n kaart • Volg 'n roete op 'n kaart • Beskryf 'n roete op die kaart met woordeskat wat met rigting verband hou **Besin oor tekste wat gelees is** • Vertel die storie of verduidelik hoofgedagtes	**Skryf 'n feitelike verhaal of skryf 'n nuusgebeurtenis wat op persoonlike ervaring gebaseer is** • Skryf sinne oor 'n gebeurtenis aan die hand van 'n raam • Kies toepaslike inhoud • Skep 'n titel • Gebruik gepaste woordeskat • Gebruik gepaste grammatika, spelling en punktuasie • Korrigeer spelling aan die hand van 'n woordeboek **Byskrifte by 'n eenvoudige kaart** • Skryf die name van die plekke en ander kenmerke op die kaart	**Werk met woorde** • Skryf woorde en hul betekenisse in eie woordeboek • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voornaamwoord (persoonlik, onpersoonlik), telwoord, voegwoord, bywoord, voorsetsels • Idiome en idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Hoofletters • Spel bekende woorde korrek • Verdubbeling van konsonante en vokale • Vokaaltekens in geslote lettergrepe (aap, oor) **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 1				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 5 – 6	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike vertellings / avontuurverhale / werklike lewensverhale) • Voorspel wat volgende gaan gebeur • Beantwoord eenvoudige vrae • Vertel 'n storie in die regte volgorde • Kry name van karakters in die storie korrek • Identifiseer karakters uit mondelinge beskrywings • Druk gevoelens oor die storie uit **Beskryf die mense / karakters uit die storie** • Verduidelik hoe die mense / voorwerpe lyk • Gebruik 'n paar nuwe woorde wat uit die storie geleer is • Gebruik byvoeglike naamwoorde **Oefen luister en praat / hardoplees** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Lees hardop met toepaslike uitspraak en uitdrukking • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of liedjie voor • Reageer op instruksies • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente / illustrasies • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld die maak van voorspellings, gebruik klank- en kontekstuele leidrade • Verduidelik die verhaallyn en identifiseer die hoofkarakters • Hervertel die storie in korrekte volgorde • Druk gevoelens oor die storie uit • Beantwoord vrae oor die teks **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Bespreek nuwe woordeskat uit die teks • Spel tien woorde uit die teks **Besin oor tekste wat selfstandig gelees is** • Vertel die storie of hoofgedagtes	**Skryf oor 'n storie** • Skryf sinne oor die storie (byvoorbeeld 'n paragraaf of 'n eie einde) • Skryf eie sinne om aan menings of gevoelens oor die storie uitdrukking te gee • Gebruik punktuasie korrek **Skryf 'n beskrywing (paragraaf) van mense of karakters uit die storie met behulp van 'n skryfraam** • Skryf sinne oor hoe die mense lyk • Gebruik 'n paar nuwe woorde wat ut die storie geleer is • Gebruik byvoeglike naamwoorde • Korrigeer spelling deur 'n woordeboek te gebruik	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Sinonieme en antonieme • Samestellings • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek op • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Selfstandige naamwoord (getal, geslag, verkleining), byvoeglike naamwoord, hoof- en hulpwerk-woorde, voegwoord, voornaamwoord • Tydsvorme • Letterlike en figuurlike taalgebruik **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Afkappingsteken • Woorde op d / t en woorde met i / ie • Afkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 1				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Luisterbegrip: luister na en voer instruksies uit, byvoorbeeld resep / instruksies vir vervaardiging of hoe om iets te doen / te maak** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Beantwoord vrae • Vra vrae om inligting te bekom • Luister en reageer gepas • Beskryf wat gedoen moet word **Gee eenvoudige instruksies** • Gebruik die korrekte besonderhede en volgorde • Gebruik die bevelvorm van die werkwoord **Oefen luister en praat / hardoplees** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Lees hardop met toepaslike uitspraak en uitdrukking • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Reageer op instruksies • Speel 'n taalspeletjie	**Leesbegrip: lees instruksietekste byvoorbeeld resep / instruksies vir die vervaardiging of hoe om iets te doen / te maak** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en foto's • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, prente / illustrasies, gebruik kontekstuele leidrade • Beantwoord vrae oor die teks • Beskryf wat gedoen moet word • Bespreek besonderhede van die teks • Bespreek volgorde van instruksies • Volg die instruksies **Besin oor tekste wat selfstandig gelees is** • Vergelyk boeke wat gelees is	**Skryf eenvoudige instruksies met behulp van 'n skryfraam** • Nommer die instruksies • Gebruik die korrekte besonderhede • Gebruik die regte volgorde • Skryf die instruksies met behulp van 'n skryfraam • Gebruik werkwoorde korrek • Korrigeer spelling deur 'n woordeboek te gebruik **Skryf 'n lys** • Skryf 'n lys van items • Gebruik die korrekte formaat • Gee die lys 'n opskrif • Gebruik sinne korrek	**Werk met woorde** • Voor- en agtervoegsels • Samestellings • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Sinsoorte: bevelsinne • Woordsoorte: voornaamwoord (aanwysend en besitlik), selfstandige naamwoord, lidwoord, telwoord **Spelling en punktuasie** • Hoofletters • Komma, punte • Skryftekens: kappie en deelteken • Spel bekende woorde korrek • Verdubbeling van konsonante en vokale **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 1				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 9 – 10	**Luisterbegrip: luister na 'n liedjie of eenvoudige gedig** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Herroep die hoofgedagte • Bespreek die sentrale idee • Bespreek met betrekking tot eie ervaring • Identifiseer rym en ritme • Breek woorde in lettergrepe op • Druk gevoelens uit wat deur die teks gestimuleer is • Dra liedjie / gekose reëls voor **Speel 'n meer gevorderde taalspeletjie / rolspel** • Volg instruksies korrek • Gebruik 'n verskeidenheid van woordeskat • Neem beurte, gee ander 'n geleentheid om te praat **Oefen luister en praat / hardoplees** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Lees hardop met toepaslike uitspraak, ritme en uitdrukking • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Reageer fisies op instruksies	**Leesbegrip: lees 'n eenvoudige gedig** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en foto's • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kyk na prente / illustrasies, gebruik kontekstuele leidrade • Beantwoord vrae oor die teks • Identifiseer ritme en rym (alliterasie, assonansie) • Verdeel woorde in lettergrepe • Druk gevoelens uit wat deur die teks gestimuleer is **Los 'n woordraaisel op** • Spel woorde korrek • Toon begrip van betekenis van woorde **Bespreek tekste wat selfstandig gelees is** • Bespreek emosionele reaksie op tekste.	**Skryf 'n eenvoudige gedig aan die hand van 'n skryfraam** • Skryf pare sinne van dieselfde lengte wat rym • Gebruik gepaste ritme en rym • Gebruik kennis van lettergrepe om die ritme te ontwikkel **Oefen skriftelik** • Skryf woorde wat met dieselfde klank begin, byvoorbeeld: Oulike Ousus	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Lettergrepe en klankgrepe • Vokale en konsonante • Sinonieme en antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voorsetsels, byvoeglike naamwoord (intensiewe vorme, trappe van vergelyking) • Woordorde in sinne • Letterlike en figuurlike taalgebruik **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Verdubbeling van vokale en konsonante • Vraagteken, uitroepteken **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Kies uit kontemporêre realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike hervertellings/ avontuurverhale / werklike lewensverhale** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Verduidelik stappe van die luisterproses • Voorspel wat volgende gaan gebeur • Beantwoord eenvoudige vrae • Hervertel 'n storie in die regte volgorde • Benoem die karakters in die storie korrek • Identifiseer karakters uit mondelinge beskrywings • Gee 'n persoonlike reaksie op die storie **Gee 'n persoonlike hervertelling** • Kies uit eie ervaring • Kies 'n toepaslike onderwerp • Bly by die onderwerp • Hervertel gebeurtenis in korrekte volgorde **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, uitdrukking en tempo • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Reageer op instruksies • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspelling op grond van titel en foto's • Gebruik leesstrategieë byvoorbeeld die maak van voorspellings en gevolgtrekkings, gebruik klank en kontekstuele leidrade • Stel en beantwoord vrae oor die storie • Identifiseer intrige, ruimte en karakter • Verduidelik menings oor die teks **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Bespreek nuwe woordeskat uit die leesteks • Gebruik 'n woordeboek **Besin oor tekste wat selfstandig gelees is** • Deel menings oor die boek	**Skryf 'n boodskap** Kies toepaslike inhoud • Gebruik die korrekte formaat • Adresseer teks aan 'n persoon • Eindig met eie naam **Skryf 'n persoonlike hervertelling aan die hand van 'n skryfraam (byvoorbeeld gister ... daarna ...)** • Maak van 'n skryfraam gebruik • Skryf uit eie ervaring • Kies toepaslike onderwerp • Bly by die onderwerp • Hervertel gebeurtenis in korrekte volgorde • Gebruik uitgebreide woordeskat	**Werk met woorde** • Verdubbeling van konsonante en vokale • Sinonieme en antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord, byvoeglike naamwoord, werkwoord, voornaamwoord (vraend) • Idiome en idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens: kappie en deelteken **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 3 – 4	**Luisterbegrip: luister na 'n inligtingsteks, byvoorbeeld weerverslae of 'n beskrywing van 'n plek** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Identifiseer spesifieke besonderhede • Interpreteer die inligting wat met persoonlike ervarings verband hou **Luister na 'n beskrywing en beskryf 'n voorwerp / 'n gebeurtenis** • Identifiseer beskrywende woorde • Gebruik 'n paar nuwe woorde • Gebruik byvoeglike naamwoorde **Oefen luister en praat (gedeelde teks vir die dag)** • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Reageer op instruksies • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks met visuele komponente, byvoorbeeld 'n diagram / tabel / kopkaart / kaart / prent / illustrasie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspelling op grond van titel en prente / visuele leidrade • Gebruik leesstrategieë, soos vluglees • Stel en beantwoord vrae • Bespreek hoofgedagte en spesifieke besonderhede • Interpreteer die inligting in die visuele teks **Lees 'n visuele teks, byvoorbeeld 'n plakkaat wat 'n gebeurtenis adverteer** • Pre-lees: bespreek prent / illustrasie • Interpreteer die inligting • Bespreek die doel van die teks • Bespreek die taal wat gebruik word • Identifiseer en bespreek ontwerpken-merke soos kleur en verskillende groottes of lettertipes **Besin oor tekste wat selfstandig gelees is** • Vergelyk boeke / tekste wat gelees is	**Som 'n inligtingsteks op** • Vul die ontbrekende woorde in in 'n opsomming of op 'n grafiek / tabel / kopkaart • Gebruik gepaste woordeskat • Gebruik 'n paar nuwe woorde uit die gelese teks **Ontwerp 'n visuele teks, byvoorbeeld 'n plakkaat wat 'n gebeurtenis adverteer** • Kies toepaslike inligting • Gebruik die korrekte formaat • Gebruik ontwerpselemente soos kleur en verskillende groottes of lettertipes	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Oop- en geslote lettergrepe • Antonieme, sinonieme, homofone • Woordeboek-vaardighede • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: bywoord (tyd, plek, wyse), byvoeglike naamwoord (intensiewe vorme, trappe van vergelyking) • Voorsetsels (ook in vaste verbindings) **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Woorde wat eindig op t / d; woorde met ei / y • Leestekens: punt, komma, vraagteken, uitroepteken, aanhalingsteken, dubbelpunt **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 5 – 6	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie; tradisionele stories; persoonlike hervertellings; avontuurverhale; staaltjies; fantasie; lewensverhale of historiese fiksie • Voorspelling wat volgende gaan gebeur • Bespreek intrige, ruimte en karakters • Bespreek gebeure in die verhaal • Gee 'n persoonlike reaksie op die storie • Hervertel storie in die regte volgorde, verbind woorde **Speel 'n meer komplekse taalspeletjie** • Volg instruksies korrek • Gebruik 'n verskeidenheid woordeskat • Neem beurte, gee ander 'n kans om te praat **Oefen luister en praat / hardoplees** (gedeelde teks) • Lees hardop met toepaslike uitspraak en uitdrukking • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte • Hervertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n storie met dialoog** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspelling na aanleiding van die titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kontekstuele leidrade • Bespreek intrige, ruimte en karakters • Bespreek gebeure in die verhaal • Gee 'n persoonlike reaksie op die storie • Som storie op • Identifiseer watter dele van die verhaal in die dialoog voorkom • Rolspeel die storie of 'n deel van die storie **Lees 'n dagboek of dagboek-inskrywings** • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente / illustrasies • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kontekstuele leidrade • Identifiseer en bespreek die skrywer van die dagboek • Druk gevoelens uit gestimuleer deur die teks **Besin oor tekste wat selfstandig gelees is** • Lê verbande met eie ervaring	**Skryf 'n storie met dialoog** • Kies toepaslike inhoud • Maak gebruik van 'n raam • Gebruik die direkte rede vir 'n dialoog • Brei sinne uit deur byvoeglike naamwoorde en bywoorde te gebruik • Gebruik uitgebreide woordeskat, insluitend voornaamwoorde en Verbindingswoorde • Gebruik gepaste grammatika, spelling en punktuasie	**Werk met woorde** • Afleidings en samestellings • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: bywoord, byvoeglike naamwoord • Direkte en indirekte rede **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelpatrone • Leestekens (aanhalingstekens) **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Luisterbegrip: luister na en voer instruksies uit byvoorbeeld resep / instruksies vir die vervaardiging, of hoe om iets te doen** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Bespreek spesifieke besonderhede van die teks • Vra vrae om inligting te bekom • Luister en reageer gepas **Gee instruksies (ten minste twee stappe)** • Gebruik gepaste woordeskat • Gebruik werkwoorde korrek • Gee instruksies in die korrekte volgorde **Klassifiseer dinge** • Verdeel items in groepe volgens spesifieke kriteria • Verduidelik waarom dinge saam hoort **Oefen luister en praat (gedeelde teks)** • Reageer op instruksies • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte	**Leesbegrip: lees 'n prosedure-teks, byvoorbeeld 'n resep / instruksies** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente / illustrasies • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kontekstuele leidrade • Bespreek spesifieke besonderhede • Bespreek volgorde van instruksies **Lees 'n inligtingsteks met visuele komponente, byvoorbeeld 'n plakkaat / pamflet** • Pre-lees: voorspel volgens titel / prent / illustrasie • Vra en beantwoord vrae • Verduidelik hoofgedagte • Interpreteer visuele teks **Besin oor tekste wat selfstandig gelees is** • Bespreek emosionele reaksie op teks	**Skryf 'n prosedureteks, byvoorbeeld 'n resep / instruksies** • Voltooi besonderhede in 'n raam • Hou by onderwerp • Gebruik gepaste woordkeuse, spelling en leestekens **Skryf en ontwerp 'n visuele teks, byvoorbeeld 'n plakkaat / pamflet / kennisgewing** • Gebruik korrekte formaat • Kies toepaslike inligting en woordkeuse • Gebruik ontwerpselemente soos kleur en verskillende lettertipe en -groottes	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Sinonieme, antonieme, homofone • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord (versamelname), voornaamwoord (persoonlik, besitlik) • Enkelvoudige sin (onderwerp, gesegde, voorwerp) • Woordorde **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelpatrone • Leestekengebruik in sinne **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**
WEEK 9 – 10	**FORMELE ASSESSERING**			

GRAAD 4 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae/ avontuurverhale / snaakse stories / fantasieë / werklike lewenstories) • Verduidelik stappe van luisterproses • Bespreek intrige, ruimte en karakters • Beantwoord eenvoudige vrae • Noem korrekte name van karakters in die storie • Hervertel 'n storie in die regte volgorde • Druk gevoelens oor die storie uit • Beskryf oorsake en gevolge van die optrede of gebeure **Beskryf 'n persoon / dier / karakter uit die storie / plek waar die storie afspeel** • Verduidelik hoe die persoon / dier / karakter / plek lyk • Gebruik 'n paar nuwe woorde uit die storie • Gebruik byvoeglike naamwoorde vir beskrywing	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente • Interpreteer en verduidelik die boodskap • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kontekstuele leidrade, afleidings maak • Hervertel gebeure in die korrekte volgorde • Spreek gevoelens oor die teks uit en motiveer • Bespreek die hoofkarakter en ander karakters • Doen rolspel wat op die storie gebaseer is **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees 'n eenvoudige boekresensie** • Identifiseer belangrike inligting, byvoorbeeld die titel, skrywer • Identifiseer hoofgedagtes • Bespreek formaat van die resensie • Bespreek respons op die resensie	**Skryf 'n dialoog** • Kies toepaslike inhoud vir die onderwerp • Gebruik die raam gepas • Karakters se “dialoog” volg in logiese volgorde • Gebruik gepaste grammatika, spelling, leestekens en spasies tussen paragrawe **Gee 'n beskrywing (paragraaf) van 'n persoon / dier / plek** • Beskryf duidelik • Gebruik behoorlik gekonstrueerde, volledige sinne • Gebruik hoof- en ondersteun-ende gedagtes • Gebruik gepaste grammatika, spelling en punktuasie	**Werk met woorde** • Sinonieme en antonieme • Homonieme en homofone • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord, bywoord, byvoeglike naamwoord • Direkte en indirekte rede **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Hoofletters • Koppelteken • Afkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
	Oefen luister en praat / hardoplees (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Lees hardop met toepaslike uitspraak, uitdrukking en tempo • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte • Hervertel eie nuus • Hervertel 'n storie wat jy gehoor of gelees het	**Besin oor tekste wat selfstandig gelees is / lees in pare** • Gee 'n kort mondelinge resensie van 'n boek • Gee 'n kort, mondelinge resensie deur 'n geskikte raam te gebruik		

GRAAD 4 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 3 – 4	**Luisterbegrip: luister na inligtingsteks, byvoorbeeld 'n feitelike hervertelling / verslag / nuusberig** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Beantwoord vrae • Beskryf die gebeurtenis • Deel idees en bied opinies aan **Neem aan 'n kort gesprek oor 'n bekende onderwerp deel** • Neem beurte • Hou by die onderwerp • Vra relevante vrae **Oefen luister en praat / hardoplees (kies 'n teks vir daaglikse gebruik)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, uitdrukking en tempo • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte • Hervertel eie nuus • Hervertel 'n storie wat jy gehoor of gelees het	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks, byvoorbeeld 'n feitelike hervertelling / verslag / nuusberig** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld soeklees vir spesifieke besonderhede, vluglees vir die algemene idee • Antwoorde komplekse vrae byvoorbeeld: Waarom …? Hoe dink jy ...? **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees 'n visuele teks, byvoorbeeld 'n plakkaat of 'n kennisgewing** • Pre-lees: bespreek prente / illustrasies • Bespreek die inhoud van die teks • Identifiseer spesifieke inligting • Interpreteer die inligting • Bespreek die doel van die teks • Bespreek taalgebruik • Identifiseer en bespreek ontwerpselemente, soos kleur, lettertipes en -groottes **Besin oor tekste wat selfstandig gelees is / lees is pare** • Vergelyk boeke / tekste wat gelees is	**Opsomming van 'n inligtingsteks** • Vul die ontbrekende woorde in in 'n skriftelike opsomming • Gebruik gepaste woordeskat • Gebruik nuwe woorde uit die leesteks **Ontwerp en skep 'n visuele teks byvoorbeeld 'n plakkaat of 'n kennisgewing** • Gebruik die korrekte formaat • Kies toepaslike inligting • Gebruik ontwerpselemente soos kleur en verskillende lettertipes en -groottes	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik • Verbindingswoorde **Werk met sinne** • Sinsoorte • Enkelvoudige en saamgestelde sinne • Ontkenning • Woordorde **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Afkortings • Skryftekens: kappie, deelteken • Hoofletters **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 5 – 6	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Luister en verwys na eie ervaring • Identifiseer spesifieke besonderhede • Hervertel in die korrekte volgorde • Beskryf oorsaak en gevolg, byvoorbeeld die effek van 'n handeling of gebeurtenis • Verduidelik die boodskap van die storie **Luister na 'n gedig** • Bespreek waaroor die gedig handel • Lê verband met eie ervaring • Identifiseer rym en ritme • Identifiseer klanknabootsende woorde • Druk gevoelens uit wat deur die gedig gestimuleer is • Dra gedig / gekose reëls voor **Oefen luister en praat / hardoplees** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, uitdrukking en tempo • Oefen met woorde wat klank naboots, byvoorbeeld bye wat zoem, glas wat rinkel	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente / illustrasies • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kontekstuele leidrade • Identifiseer en lewer kommentaar op die intrige • Verduidelik die boodskap van die storie • Beskryf oorsaak en gevolg, byvoorbeeld die effek van 'n handeling of gebeurtenis • Identifiseer en bespreek stereotipes **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** Lees 'n gedig • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en foto's • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kyk na prente, gebruik kontekstuele leidrade • Identifiseer ritme en rym • Breek woorde in lettergrepe op • Druk gevoelens uit wat deur die gedig gestimuleer is **Besin oor tekste wat selfstandig gelees is / lees in pare** • Hervertel storie of hoofgedagtes in 3 tot 5 sinne • Bepreek eie emosies na aanleiding van gelese tekste	**Skryf 'n storie deur die gebruik van 'n raam** • Kies toepaslike inhoud vir die onderwerp • Gebruik die raam korrek • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat, insluitend verbindingswoorde en frases • Gebruik gepaste grammatika, spelling, leestekens en spasies tussen paragrawe **Skryf sinne wat rym** • Skryf pare sinne wat dieselfde lengte het en rym • Gebruik gepaste ritme en rym • Gebruik kennis van lettergrepe om die ritme te ontwikkel	**Werk met woorde** • Sinonieme en antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Selfstandige naamwoord (verkleining, meervoud, geslag), werkwoord • Ontkenning • Veelvoudige en saamgestelde sinne • Idiome en idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelpatrone: woorde wat einde op d / t • Los en vas skryf **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Luisterbegrip: luister na inligtingsteks, soos 'n feitelike hervertelling / beskrywing** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Beantwoord vrae • Identifiseer en lewer kommentaar op die hoofgedagte en spesifieke besonderhede • Deel idees en spreek menings uit • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat **Luister na 'n beskrywing van plekke / plante / diere / voorwerpe** • Identifiseer plekke korrek • Gebruik woorde wat die plek korrek beskryf • Gebruik 'n paar nuwe woorde • Gebruik byvoeglike naamwoorde **Oefen luister en praat** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte • Vertel eie nuus • Hervertel 'n storie wat gehoor of gelees is	**Leesbegrip: lees inligtingstekste met visuele komponente, byvoorbeeld 'n diagram / tabel / kopkaart / kaart/ prente** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspelling van titel en foto's • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld vluglees • Identifiseer die hoofgedagte en spesifieke besonderhede en lewer kommentaar daarop • Interpreteer inligting in die visuele teks **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees prosedure tekste, byvoorbeeld eenvoudige instruksies** • Pre-lees: voorspelling na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kyk na prente, gebruik kontekstuele leidrade • Beantwoord vrae oor die teks • Beskryf wat gedoen moet word • Bespreek spesifieke besonderhede van die teks • Bespreek volgorde van instruksies • Volg die instruksies **Besin oor tekste wat selfstandig gelees is** • Lê verband met eie ervaring	**Etikette en / of visuele tekste, byvoorbeeld 'n diagram / tabel / kopkaart / kaart / prente** • Gebruik gepaste woordeskat • Gebruik die korrekte formaat vir etikette, byvoorbeeld slegs een of twee woorde **Gebruik inligting uit 'n visuele teks om 'n beskrywende paragraaf te skryf** • Interpreteer die inligting korrek • Gebruik gepaste woordeskat	**Werk met woorde** • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord, voorsetsels, byvoeglike naamwoord, bywoord • Letterlike en figuurlike taalgebruik **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelpatrone: woorde met i / ie • Los en vas skryf van woorde **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 9 – 10	**Luisterbegrip: luister na 'n toneelstuk wat hardop gelees word of oor die radio / TV** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Voorspel na aanleiding van die titel • Hervertel 'n drama in volgorde • Gee die name van die karakters korrek • Rolspeel 'n karakter of 'n bekende situasie • Kies toepaslike inhoud • Gebruik besonderhede akkuraat • Druk gedagtes en gevoelens uit • Hou by die onderwerp • Toon bewustheid van sosiale verskille • Skakel van een taal na 'n ander indien toepaslik **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, uitdrukking en tempo • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte • Hervertel eie nuus • Hervertel 'n storie wat gehoor of gelees is	**Leesbegrip: lees 'n toneelstuk** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspelling volgens titel • Gebruik leesstrategieë • Identifiseer die storielyn • Bespreek karakters en agtergrond • Druk gevoelens uit wat deur die teks gestimuleer is • Bespreek kenmerke van die teks, veral punktuasie en formaat • Voer die toneelstuk of 'n kort gedeelte daarvan op **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Gee 'n kort, mondelinge resensie gebaseer op 'n toepaslike raam	**Skryf 'n dialoog** • Kies toepaslike karakters • Organiseer die gesprek logies • Gebruik die raam korrek • Gebruik die direkte rede gepas • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Gebruik gepaste grammatika, spelling, punktuasie en spasiëring **Skryf 'n eenvoudige boekresensie, gebruik 'n raam** • Kies toepaslike inhoud • Gee eie mening	**Werk met woorde** • Lettergrepe • Voor- en agtervoegsels • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik • Verdubbeling van konsonante en vokale **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord, werkwoord, voorsetsels • Direkte en indirekte rede • Sinsoorte • Saamgestelde sinne • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelpatrone • Verdubbeling van vokale en konsonante **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Neem aan gesprek oor 'n bekende onderwerp deel** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Stel relevante vrae en reageer op vrae • Respekteer ander se idees **Speel 'n meer komplekse taalspeletjie** • Volg instruksies korrek • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Maak beurte om te praat, gee ander 'n kans om te praat **Oefen luister en praat** (Kies een aktiwiteit vir daaglikse oefening) • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte • Vertel eie nuus • Hervertel 'n storie wat jy gehoor of gelees het	**Leesbegrip: Lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasieë / werklike lewenstories) • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling • Vra meer komplekse vrae, byvoorbeeld: Hoekom nie? Hoe dink jy? • Hervertel storie in volgorde, Gebruik verbindingswoorde • Verduidelik redes vir handelinge in die storie • Verduidelik die oorsaak en die gevolg in die verhaal. • Gee 'n persoonlike reaksie op die teks **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Vergelyk boeke / gelese tekste	**Skryf 'n storie volgens 'n raam** • Kies toepaslike inhoud vir die onderwerp • Gebruik die raam korrek • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Gebruik gepaste grammatika, spelling, leestekens en spasies tussen paragrawe • Teken woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek aan • Gebruik taal verbeeldingryk	**Werk met woorde** • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde **Werk met sinne** • Woordsoorte: voegwoord, voornaamwoord, selfstandige naamwoord (soortname: meervoud, geslag, verkleining) • Lydende en bedrywende vorm • Volgorde van sinne **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelpatrone **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 3 – 4	**Luisterbegrip: luister na 'n onderhoud / 'n geselsprogram** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêerHerroep hoofgedagtes • Vra relevante vrae • Reageer gepas • Gee opinies **Luister na en gee mondelinge boodskap /pe** • Identifiseer hoofgedagte en besonderhede • Identifiseer aan wie die boodskap gerig is en van wie dit kom • Kies toepaslike inhoud vir boodskappe **Oefen luister en praat** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte • Vertel eie nuus • Hervertel 'n storie wat gehoor of gelees is	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks met visuele komponente, byvoorbeeld 'n diagram / tabel / geheuekaart / kaart / prent** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente • Gebruik 'n verskeidenheid leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kontekstuele leidrade, vluglees vir spesifieke inligting • Beantwoord en vra meer komplekse vrae, byvoorbeeld: Hoekom? Hoe dink jy? • Interpreteer en bespreek visuele middele • Som die teks op **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees sosiale tekste, byvoorbeeld boodskappe** • Identifiseer hoofgedagte en besonderhede • Identifiseer aan wie die boodskap gerig is en van wie dit is • Verduidelik die formaat	**Skryf 'n paragraaf aan die hand van 'n skryfraam** • Gebruik gepaste inhoud • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Gebruik gepaste grammatika, spelling en punktuasie **Voltooi 'n visuele teks, byvoorbeeld 'n grafiek / tabel / kopkaart / kaart / prente** • Gee die inligting korrek weer • Toon die skakels aan tussen die verskillende dele van die visuele teks • Skryf sinne wat die grafiek beskryf • Gebruik gepaste woordeskat **Skryf sosiale tekste, byvoorbeeld 'n boodskap** • Kies toepaslike inhoud vir die boodskap • Gebruik die korrekte formaat • Adresseer die boodskap korrek • Rangskik die inligting logies • Skryf eie naam aan die einde	**Werk met woorde** • Sinonieme, antonieme, homonieme, homofone • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voornaamwoorde (vraend) • Sinsoorte • Direkte en indirekte rede • Lydende en bedrywende vorm • Ontkenning • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens • Los en vas skryf **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
		Lees 'n visuele teks, byvoorbeeld 'n plakkaat / advertensie / kennisgewing / pamflet • Pre-lees: bespreek prente en inhoud van die teks • Identifiseer en interpreteer spesifieke inligting Bespreek die doel, teikengroep en taalgebruik **Besin oor tekste wat selfstandig gelees is** • Hervertel storie of hoofgedagtes in 3-5 sinne • Druk emosies oor gelese tekste uit.	**Ontwerp en skep 'n plakkaat / advertensie / kennisgewing / pamflet** • Gebruik die korrekte formaat • Kies toepaslike inligting • Gebruik ontwerpselemente soos kleur, verskillende lettertipes of -groottes • Gebruik gepaste uitleg	

GRAAD 4 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 5 – 6	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike hervertellings / avontuurverhale / staaltjies / fantasie / lewensverhale / historiese fiksie) • Voorspel wat volgende gaan gebeur • Bespreek intrige, ruimte en karakters • Bespreek gebeure in die verhaal • Reageer op die storie • Hervertel die storie in die regte volgorde • Verbind woorde **Speel 'n meer komplekse taalspeletjie** • Volg instruksies korrek • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Maak beurte om te praat, gee ander 'n kans om te praat **Oefen luister en praat / hardoplees** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Lees hardop met toepaslike uitspraak en uitdrukking • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte • Hervertel eie nuus • Hervertel 'n storie wat gehoor of gelees is	**Leesbegrip: lees 'n storie met dialoog** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspelling na aanleiding van die titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, met behulp van kontekstuele leidrade • Bespreek intrige, ruimte en karakters • Bespreek gebeure in die verhaal • Reageer op die storie • Som die storie op • Identifiseer watter dele van die verhaal dialog is • Rolspeel die storie of 'n gedeelte van die storie **Lees 'n dagboek / dagboek inskrywings / gedig** • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kontekstuele leidrade • Identifiseer en bespreek die skrywer / verteller • Druk gevoelens uit wat deur die teks gestimuleer is **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Lê verbande met eie ervaring	**Skryf 'n storie met dialoog** • Kies toepaslike inhoud • Gebruik die raam • Gebruik die direkte rede vir dialoog • Brei Brei sinne uit deur die byvoeging van byvoeglike naamwoorde en bywoorde • Gebruik uitgebreide woordeskat • Gebruik gepaste grammatika, spelling en punktuasie	**Werk met woorde** • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Hersiening **Werk met sinne** • Woordsoorte (hersiening) • Sinsoorte (hersiening) • Enkelvoudige, veelvoudige en saamgestelde sinne (hersiening)\ direkte en indirekte rede (hersiening) • Lydende en bedrywende vorm (hersiening) • Ontkenning (hersiening) • Woordorde (hersiening) • Idiomatiese taalgebruik (hersiening) **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Hersiening **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 4 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Neem aan gesprek oor 'n bekende onderwerp deel** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Stel relevante vrae en reageer op vrae • Gee uitdrukking aan menings • Respekteer ander se idees **Luisterbegrip: luister na 'n kort praatjie of aankondiging byvoorbeeld oor die radio, of TV, of lees die teks uit die handboek** • Verduidelik die belangrikste boodskap • Interpreteer en bespreek die boodskap **Oefen luister en praat** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte • Vertel eie nuus • Hervertel 'n storie wat gehoor of gelees is	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente • Gebruik 'n verskeidenheid leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kontekstuele leidrade, vluglees vir spesifieke inligting • Beantwoord en vra meer komplekse vrae, byvoorbeeld: Hoekom nie? Hoe dink jy? • Interpreteer en bespreek visuele middele • Maak opsommings van die teks • Vul die ontbrekende woorde in 'n skriftelike opsomming in **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees visuele teks, byvoorbeeld 'n plakkaat, kennisgewing of pamflet** • Pre-lees: bespreek prente • Bespreek die inhoud van die teks • Identifiseer en interpreteer inligting • Bespreek die doel, teikengroep en taalgebruik • Identifiseer en bespreek ontwerpselemente soos kleur en verskillende lettertipes en -groottes • Bespreek die uitleg van die teks • Bespreek die keuse van beelde **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Druk emosies na aanleiding van gelese tekste uit.	**Skryf 'n paragraaf aan die hand van 'n skryfraam** • Gebruik gepaste inhoud • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Gebruik gepaste grammatika, spelling en punktuasie **Ontwerp en skep 'n plakkaat, kennisgewing of pamflet** • Gebruik die korrekte formaat • Kies toepaslike inligting • Gebruik ontwerps elemente soos kleur en verskillende lettertipes of -groottes • Gebruik gepaste uitleg	**Werk met woorde** • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik • Hersiening **Werk met sinne** • Woordsoorte (hersiening) • Sinsoorte (hersiening) • Enkelvoudige, veelvoudige en saamgestelde sinne (hersiening)\ direkte en indirekte rede (hersiening) • Lydende en bedrywende vorm (hersiening) • Ontkenning (hersiening) • Woordorde (hersiening) • Idiomatiese taalgebruik (hersiening) **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Hersiening **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**
WEEK 9 – 10	**FORMELE ASSESSERING**			

GRAAD 5

GRAAD 5 KWARTAAL 1				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Luisterbegrip: luister na 'n kort storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasieë / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Beantwoord letterlike vrae • Spreek 'n eenvoudige mening oor die storie uit • Voorspel wat volgende gaan gebeur **Hervertel 'n storie** • Hervertel gebeure in die korrekte volgorde, deur teenwoordige tyd te gebruik • Herhaal die karakters se name korrek **Oefen luister en praat / hardoplees** (Die gedeelde teks vir die dag) • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid, en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n kort storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel gegrond op titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld die maak van voorspellings, kontekstuele leidrade • Bespreek nuwe woordeskat uit die leesteks • Bespreek die titel, intrige en plek waar die storie plaasvind (agtergrond) • Spreek 'n eenvoudige mening oor die storie uit • Gebruik 'n woordeboek **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Hervertel storie of hoofgedagtes in 3 tot 5 sinne • Gee opinie oor storie	**Skryf 'n persoonlike hervertelling van die gebeure** • Kies uit eie ervaring • Kies toepaslike inhoud vir die onderwerp • Hou by die onderwerp • Gebruik skryfraam • Gebruik gepaste grammatika, spelling en punktuasie. • Gebruik woordeskat wat met onderwerp verband hou **Skryf 'n mening oor 'n storie** • Preskryf: bespreek waarvan hulle hou / nie hou nie • Skryf 2 sinne om uit te druk waarvan hulle hou / nie hou nie	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Skep 'n persoonlike woordeboek • Merk bladsye met letters van die alfabet • Voeg Skryf 5 woorde en die betekenis daarvan neer (tekening of sin ter verduideliking) • Gaan voort om woorde in die Graad 4 woordeboek by te voeg • Lettergrepe en klankgrepe **Woordvorming (samestelling en afleiding)** **Werk met sinne** • Woordsoorte: werkwoord, voegwoord, selfstandige naamwoord (meervoud, verkleining) • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelling van nuwe woorde (spelpatrone) • Afkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 1				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK **3 – 4**	**Neem deel aan 'n gesprek oor 'n bekende onderwerp** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Vra en beantwoord eenvoudige vrae oor die onderwerp • Gebruik kodewissel indien nodig • Gee ander leerders 'n kans om te praat • Luister na hulle en moedig hul pogings aan om hulle addisionele taal te praat • Moedig ander groeplede aan om medeleerders te ondersteun **Lewer 'n feitelike verslag** • Hervertel 'n onlangse voorval • Vertel gebeure in die korrekte volgorde **Oefen luister en praat / hardoplees** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid, en uitdrukking **Voer 'n kort gedig op** • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies / leiding • Vertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks met visuele materiaal byvoorbeeld 'n diagram / tabel / kopkaart / kaart / foto / grafiek** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: lees en bespreek titel en kyk na prente / foto / diagram / kaart • Gebruik leesstrategieë byvoorbeeld vluglees vir die algemene idee, gebruik kontekstuele leidrade om betekenis te vind • Identifiseer hoofgedagtes • Verduidelik betekenis van onbekende woorde • Beantwoord vrae oor die teks **Besin oor tekste wat onafhanklik / in groepe gelees is** • Deel opinies oor die boek Verbind teks met eie lewe	**Skryf 'n feitelike hervertelling** • Kies toepaslike inhoud • Skryf 'n titel • Plaas gebeure in korrekte volgorde • Gebruik gepaste woordeskat, grammatika, spelling en punktuasie • Korrigeer spelling deur 'n woordeboek en woordherken-ningsvaardighede te gebruik • Teken, voltooi en merk 'n visuele teks, soos 'n kaart / tabel / diagram / kopkaart /kaart • Kies belangrike inligting • Sluit relevante etikette in	**Werk met woorde** • Alfabetiese rangskikking • Afleidings en samestellings • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord, voornaam-woord, bywoord, lidwoord, voorsetsels • Sinsuitbreiding **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryfteken: koppelteken • Leestekens: punt, komma, uitroepteken, vraagteken **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 1				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 5 – 6	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike hervertellings / avontuurverhale / staaltjies / fantasie / lewensverhale / historiese fiksie) • Voorspel wat volgende gaan gebeur • Bespreek intrige, ruimte en karakters • Bespreek gebeure in die verhaal • Reageer op die storie • Hervertel die storie in die regte volgorde • Verbind woorde **Rolspeel 'n bekende situasie** • Neem deel aan 'n dialoog • Sluit belangrike inligting in • Geruik korrekte tydsvorme (teenwoordige tyd) **Oefen luister en praat / hardoplees** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Lees hardop met toepaslike uitspraak en uitdrukking • Dra 'n eenvoudige rympie, gedig of lied voor • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies / opdragte • Hervertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n storie met dialoog** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kontekstuele leidrade • Bespreek intrige, ruimte en karakters • Bespreek gebeure in die verhaal • Reageer op die storie • Som die storie op • Identifiseer watter dele van die verhaal in dialoogvorm is • Rolspeel die storie of 'n gedeelte van die storie **Lees 'n dagboek / dagboekinskrywing** • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kyk na prente, gebruik kontekstuele leidrade • Identifiseer en bespreek die skrywer / verteller • Druk gevoelens uit wat deur die teks gestimuleer is **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Lê verbande met eie ervaring	**Skryf 'n kort boodskap** • Kies toepaslike inhoud • Organiseer inhoud in logiese volgorde • Gebruik korrekte formaat • Gebruik korrekte sinskonstruksies **Skryf 'n paragraaf oor 'n karakter / karakters** • Gebruik beskrywende woorde • Organiseer inhoud in 'n logiese volgorde • Gebruik verbindingswoorde • Kontroleer spelling en leestekens	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Sinonieme en antonieme • Verbindingswoorde (soos voegwoorde) • Klanknabootsende woorde • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord, byvoeglike naamwoord (trappe van vergelyking, intensiewe vorme) • Idiomatiese taalgebruik • Direkte en indirekte rede • Sinsoorte: bevelsinne **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Woorde wat eindig op t / d • Leestekens: aanhalingstekens **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 1				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Luisterbegrip: luister na en voer instruksies uit, byvoorbeeld om iets te maak of te doen** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Reageer korrek op instruksies • Volg korrekte volgorde **Beskryf 'n eenvoudige proses** • Gebruik verbindingswoorde, byvoorbeeld eerste, volgende, laastens, ensovoorts • Onderskei die dele van die geheel **Speel 'n taalspeletjie** • Gee instruksies • Maak beurte • Gebruik teenwoordige tyd **Oefen luister en praat / hardoplees** (kies 'n teks vir daaglikse gebruik) • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Vertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n instruksionele (prosedure) teks** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspelling, kontekstuele leidrade • Bespreek spesifieke besonderhede van die teks • Bespreek volgorde van instruksies • Verduidelik wat gedoen moet word • Voer instruksies uit **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Gee kort, mondelinge verslag • Sluit belangrike punte in, byvoorbeeld titel, en / onderwerp • Gee persoonlike mening oor die teks	**Skryf instruksies** • Gebruik korrekte besonderhede • Gebruik korrekte volgorde (soos verbindingswoorde eerste, volgende, ensovoorts) • Gebruik teenwoordige tyd • Gebruik die korrekte struktuur en formaat **Skryf 'n verslag oor die proses** • Skryf 'n verduideliking van wat gedoen moet word, of gee verslag van die prosedure wat uitgevoer is • Skryf verslag in 'n logiese volgorde • Gebruik verbindingswoorde • Lewer kommentaar op die proses wat uitgevoer is	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord (soortname, versamelname), hoofwerkwoorde, hulpwerkwoorde • Tydsvorme • Sinsoorte: bevelsin • Lydende en bedrywende vorm **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Woorde wat eindig op d / t • Skryfteken: deelteken Woordeskat in konteks (uit gelese teks)

GRAAD 5 KWARTAAL 1				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 9 – 10	**Luisterbegrip: luister na 'n gedig of 'n lied** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Praat oor die gedig en waaroor dit handel • Bring dit in verband met eie ervaringe • Identifiseer rym en ritme • Gee persoonlike reaksie op die gedig (of jy van die gedig hou of nie) **Dra die gedig voor** • Spreek die woorde korrek uit • Toon begrip vir die gedig • Dra die gedig met ritme voor **Oefen luister en praat / hardoplees** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Spreek die woorde korrek uit teen die gepaste pas en tempo • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee eenvoudige instruksies en voer dit uit • Vertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n gedig of gedigte** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Bespreek die tema en hoofgedagtes in die gedig • Bespreek ritme en rym (alliterasie en assonansie) • Bespreek klanknabootsende woorde • Bespreek vergelykings • Beantwoord vrae oor die gedig (mondeling of skriftelik) **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Vergelyk boeke, stories en tekste wat voorheen gelees is	**Skryf 'n eenvoudige gedig aan die hand van 'n raamwerk, of met rymende sinne** • Herhaal dieselfde struktuur om 'n poëtiese patroon en ritme te skep • Gebruik klanknabootsende woorde • Gebruik woorde wat met dieselfde klanke begin **Skryf oor gedigte** • Verduidelik waaroor gedigte handel • Druk gevoelens oor die gedig uit	**Werk met woorde** • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik • Spel bekende woorde korrek • Vokale en konsonante • Sinonieme en antonieme **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord (geslag, soos bul x koei), byvoeglike naamwoord (verboë vorme) • Lydende en bedrywende vorm • Toekomende tyd **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Hoofletters • Skryftekens: deelteken • Woorde wat eindig op d / t **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Beantwoord letterlike vrae • Beantwoord vrae oor wat eerste, tweede, derde gebeur het • Beantwoord meer komplekse vrae, byvoorbeeld: Waarom doen hulle dit nie? Wat sou jy doen? • Druk gevoelens en menings uit, byvoorbeeld: Waarom kon ... nie ...? **Neem deel aan 'n gesprek oor 'n bekende onderwerp, gebruik kodewisseling indien nodig** • Vra vrae en beantwoord vrae • Respekteer ander leerders deur na hulle te luister • Moedig ander leerders aan om te praat **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid, en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus / eie ervarings	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: lees en bespreek titel en kyk na prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld die maak van voorspellings, kontekstuele leidrade • Bespreek nuwe woordeskat • Identifiseer volgorde van gebeure, agtergrond en karakters • Formuleer vrae oor die storie • Gebruik 'n woordeboek **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees 'n eenvoudige boek / storie / resensie** • Identifiseer die belangrikste kenmerke, byvoorbeeld die titel, • Gee opinie oor 'n resensie **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Lewer 'n kort, mondelinge boekresensie	**Skryf 'n eenvoudige storie met 'n raam** • Skryf 'n gepaste openingsin • Skryf logies oor die gebeure • Gebruik verbindingswoorde (*en*, *maar*) • Gebruik byvoeglike naamwoorde as trappe van vergelyking • Skryf 'n gepaste einde **Skryf 'n eenvoudige boek- of storieresensie aan die hand van 'n raam** • Gebruik raam korrek • Sluit titel, karakters en intrige in • Sluit opsomming van intrige in. • Gee persoonlike mening oor die teks	**Werk met woorde** • Homonieme en homofone • Voor- en agtervoegsels • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voorsetsels, selfstandige naamwoord (verkleining en meervoud), voornaamwoorde • Direkte en indirekte rede • Tydsvorme • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Hoofletters • Skryftekens: deelteken en kappie **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK 3 – 4	**Luisterbegrip: luister na 'n inligtingsteks,byvoorbeeld 'n mondelinge beskrywing van voorwerpe / plante / diere / plekke** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Identifiseer die voorwerp/e • Beskryf waarvoor dit gebruik word • Teken en benoem dit • Klassifiseer dinge volgens bepaalde kriteria, byvoorbeeld hul doel of vermoë • Sorteer dinge in groepe • Verduidelik waarom dinge saam hoort • Voltooi 'n tabel onder gepaste hofies **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus • Vertel van eie ervarings	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks met visuele materiaal,byvoorbeeld kaarte / tabelle / diagramme / kopkaarte / landkaarte / prente / grafieke** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspelling na aanleiding van titel en prente / visuele materiaal • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld vluglees en soeklees • Soeklees vir spesifieke inligting, byvoorbeeld roosters of skedules • Beantwoord vrae oor die teks en visuele materiaal **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Hervertel 'n storie wat gelees is	**Gee 'n kort beskrywing van voorwerpe / plante / diere / plekke met behulp van 'n raam** Gebruik die raam korrek • Sluit besonderhede in • Gebruik relevante woordeskat en punktuasie korrek • Maak 'n kopkaart / opsomming van 'n kort inligtingsteks • Identifiseer ten minste drie belangrike punte • Gebruik sleutelwoorde • Teken / voltooi en merk visuele materiaal, byvoorbeeld kaarte / tabelle / diagramme / kopkaarte / landkaarte / prente • Gebruik inligting uit 'n geskrewe of visuele teks • Sluit besonderhede in • Gebruik gepaste woordeskat	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Sinonieme en antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voornaamwoord (persoonlik, onpersoonlik, aanwysend), selfstandige naamwoord (meervoud en verkleining), bywoorde (tyd, wyse, plek) • Woordorde in sinne **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Koppelteken en afkappingsteken **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK 5 – 6	**Luisterbegrip: luister na stories** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Beantwoord letterlike vrae • Beantwoord meer komplekse vrae, byvoorbeeld: Waarom doen hulle dit nie ...? Wat sou jy doen ...? • Druk gevoelens en menings uit • Teken relevante inligting uit die storie met behulp van die sleutelwoorde aan • Merk / voltooi visuele teks, byvoorbeeld 'n diagram of tabel oor die storie **Hervertel die storie** • Gebruik verlede tyd en korrekte volgorde • Gebruik verbindingswoorde **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Vertel eie ervarings	**Leesbegrip: lees stories** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Lees vir besonderhede en gebruik kontekstuele leidrade om betekenis te vind • Identifiseer en lewer kommentaar op die intrige • Gee redes vir aksie • Verstaan die woordeskat • Beantwoord vrae oor die storie • Hervertel storie in die korrekte volgorde (mondeling of skriftelik) **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Bring lees in verband met eie ervaring	**Skryf 'n storie deur 'n raam te gebruik** • Skryf ten minste twee paragrawe • Verbind paragrawe deur Verbindingswoorde te gebruik • Gebruik nuwe woordeskat en punktuasie wat geleer is • Gebruik tegnieke vir skryfwerk, byvoorbeeld vergelykings • Gebruik gepaste grammatika, spelling, punktuasie en spasies tussen paragrawe • Gebruik die woordeboek om spelling en betekenis na te gaan	**Werk met woorde** • Vergelykings • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: hoofwerkwoord, hulpwerkwoord, voegwoord, bywoord, selfstandige naamwoord (verkleining) • Tydsvorme **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Leestekens (komma, uitroepteken, vraagteken, dubbelpunt, aanhalingstekens) **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Luisterbegrip: luister na en reageer op mondelinge instruksies** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Toon begrip van die opdragwoorde • Verduidelik wat moet gebeur (indien instruksies nie uitgevoer kan word nie) • Rolspeel bekende situasies, gee byvoorbeeld instruksies • Gee ten minste 4 rigtings / instruksies in die korrekte volgorde • Gebruik gepaste taal / woordeskat en gebare, byvoorbeeld rigtingwoorde, die opdragvorm van die werkwoord **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg instruksies	**Leesbegrip: lees 'n instruksionele (prosedure) teks, byvoorbeeld 'n resep of instruksies vir die vervaardiging van iets** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë soos soeklees vir besonderhede • Bespreek besonderhede van die teks • Bespreek volgorde van instruksies • Beantwoord vrae oor die teks • Volg die instruksies korrek **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Vergelyk gelese boeke of tekste • Lê verbande met eie ervaring	**Skryf 'n resep of instruksies vir die vervaardiging van iets of om iets te doen met behulp van 'n raam** • Gebruik die raam korrek • Sluit lys van bestanddele in • Sluit metode in die korrekte volgorde in • Gebruik gepaste woordeskat • Gebruik teenwoordige tyd • Spel bekende woorde korrek • Gebruik 'n woordeboek om spelling te korrigeer • Bied werk netjies aan deur die geskikte formaat te gebruik, soos opskrifte **Skryf 'n kort verslag van die prosedure wat gevolg word** • Sluit alle relevante inligting in • Skryf die verslag in die korrekte volgorde • Maak 'n opmerking oor die prosedure wat gevolg word	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Sinsoorte (bevelsin, vraagsin, vraagwoorde) • Ontkenning • Woordsoorte: byvoeglike naamwoord, bywoord • Woordorde in sinne **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens: kappie en deelteken • Hoofletters **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**
WEEK 9 – 10	**FORMELE ASSESSERING**			

GRAAD 5 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES**	**SKRYF**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK **1 – 2**	**Luisterbegrip: luister na mondelinge beskrywing van plekke / mense** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Identifiseer plekke / mense • Teken relevante inligting uit 'n storie aan, byvoorbeeld op 'n kaart / tabel • Identifiseer ooreenkomste en verskille **Luister na en lewer persoonlike verslae** • Vertel eie ervarings in die regte volgorde • Beantwoord vrae oor wat eerste, tweede, ensovoorts gebeur het **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Verstaan die kenmerke van die teks • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld kontekstuele leidrade om betekenis te bepaal, maak afleidings • Druk oorsaak en gevolg in 'n storie uit, byvoorbeeld: Wat het gebeur toe ...? • Beantwoord vrae oor die storie • Identifiseer en bespreek karakters **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees 'n kort paragraaf** • Bespreek hoofgedagte en besonderhede • Opsommings, byvoorbeeld kies die beste opsomming **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Doen 'n Lewer 'n kort mondelinge boekresensie deur 'n geskikte raam te gebruik	**Skryf 'n eenvoudige verhaal met behulp van 'n raam** • Gebruik die verlede tyd • Identifiseer die belangrikste gebeurtenisse • Vertel die gebeure in die korrekte volgorde • Gebruik gepaste grammatika, spelling, punktuasie en spasies tussen paragrawe	**Werk met woorde** • Voor- en agtervoegsels • Woorde wat verwar • Sinonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voorsetsels, selfstandige naamwoord (verkleining en meervoud), byvoeglike naamwoord (intensiewe vorm), voornaamwoord • Direkte en indirekte rede • Tydsvorme (teenwoordig) • Idiome en idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Hoofletters • Komma • Skryftekens: kappie, deelteken **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES**	**SKRYF**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK 3 – 4	**Praat voorbereid oor 'n bekende onderwerp** • Beplan en berei belangrike punte voor • Praat ten minste 5 sinne oor die onderwerp • Beantwoord vrae **Oefen luister en praat / hardoplees** (gedeelde teks vir die dag) • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus	**Lees inligtingstekste met visuele komponente, byvoorbeeld 'n kaart / tabel / diagram / kopkaart / landkaart / poskaart / prente / grafiek** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: soeklees vir belangrike besonderhede • Bespreek belangrikste inligting en die besonderhede • Kies relevante inligting om vrae te beantwoord **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Gebruik gepaste leesstrategieë, byvoorbeeld vluglees, soeklees, kontekstuele leidrade, afleidings, eie mening **Besin oor tekste gelees tydens selfstandige lees / lees in pare** • Hervertel 'n teks in ongeveer 5 sinne	**Teken / voltooi en merk eenvoudige visuele tekste, byvoorbeeld kaarte / tabelle / diagramme / landkaarte / poskaart / prente / grafieke** • Gebruik inligting uit 'n visuele of geskrewe teks • Organiseer inligting netjies • Dra inligting korrek oor • Gebruik gepaste simbole / diagram **Maak 'n opsomming (kopkaart) van 'n kort teks** • Identifiseer ten minste drie belangrike punte • Gebruik die korrekte struktuur	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Afleidings en samestellings • Sinonieme en antonieme • Samestelling • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: werkwoord, selfstandige naamwoord, byvoeglike naamwoord, voornaamwoord, bywoord • Sinsoorte (vraagsin) • Enkelvoudige en veelvoudige sinne • Idiomatiese uitdrukkings, spreekwoorde **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Hoofletters • Komma • Skryftekens: koppelteken **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES**	**SKRYF**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK 5 – 6	**Luisterbegrip: luister na stories** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Beantwoord letterlike vrae • Lewer persoonlike respons op die stories • Gee eie opinie en motiveer dit **Hervertel die verhaal** • Beskryf die gebeure in volgorde • Verwys na die hoofkarakters • Stel 'n alternatiewe einde vir die verhaal voor **Oefen luister en praat / hardoplees** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Begryp hoe karakters en die intrige die realiteit verteenwoordig • Beantwoord vrae oor die storie • Identifiseer die kerngedagte in die storie **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees 'n gedig / gedigte** • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë soos voorspelling deur op die kontekstuele leidrade te let • Bespreek die tema en die kerngedagte in die gedig/te • Bespreek rym en vergelykings • Druk gevoelens uit wat deur die gedig gestimuleer is **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Bring tekste met eie ervaringe in verband • Gee opinie oor die teks	**Skryf 'n eenvoudige storie wat dialoog bevat** • Skryf 'n interessante storie • 'n Storie moet 'n begin, 'n middel en 'n einde hê • Gebruik die gepaste tydsvorm, byvoorbeeld teenwoordige of verledetyd • Verbind sinne met *en* en *maar* • Gebruik leestekens (aanhalings-tekens) • Begin die stappe vir prosesskryf gebruik **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Produseer eerste konsep • Proeflees • Skryf die finale weergawe	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Sinonieme, antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord (geslag, verkleining), byvoeglike naamwoord, voornaamwoord, telwoord • Tydsvorme • Woordorde • Direkte rede • Vergelykings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Afkortings • Hoofletters • Punt, komma, aanhalingstekens, dubbelpunt • Skryftekens: koppelteken **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES**	**SKRYF**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Neem deel aan 'n gesprek oor 'n bekende onderwerp** • Vra en beantwoord vrae • Respekteer ander leerders deur na hulle te luister • Moedig groeplede aan om medeleerders te ondersteun • Gebruik konsepte en woordeskat wat met ander vakke verband hou. • Gebruik kodewisseling indien nodig **Speel 'n taalspeletjie** • Volg instruksies korrek • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Maak beurte om te praat, gee ander 'n kans om te praat **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks (prosedure), byvoorbeeld instruksies vir 'n eenvoudige wetenskap-eksperiment of 'n projek** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en opskrifte en prente / visuele materiaal • Gebruik vluglees en soeklees • Vind besonderhede • Interpreteer visuele materiaal • Beskryf volgorde en formaat • Volg instruksies **Lees inligtingstekste oor die kurrikulum heen, byvoorbeeld 'n kort verslag, beskrywing of verduideliking van 'n ander vak (soos 'n tydlyn)** • Pre-lees: voorspelling na aanleiding van titel en opskrifte en prente / visuele tekste • Gebruik vluglees en soeklees • Bespreek die belangrikste idees en besonderhede • Interpreteer en bespreek visuele materiaal **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Deel menings oor die teks	**Skryf 'n inligtingsteks, byvoorbeeld tekste wat in ander vakke gebruik word** • Skryf 2 tot 3 paragrawe • Organiseer inligting logies • Gebruik formele taal • Sluit besonderhede in • Gebruik lydende vorm gepas • Gebruik die woordeboek om spelling en betekenis na te gaan **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum oor idees • Skryf die eerste konsep • Kontroleer spelling • Skryf die finale weergawe	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Samestellings (met verbindingsklanke) • Afleiding (voor- en agtervoegsels) • Sinonieme, antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voornaamwoord (betreklik), byvoeglike naamwoord, bywoord, voorsetsel • Woordorde • Ontkenning • Saamgestelde sin • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Afkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES**	**SKRYF**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK **9 – 10**	**Neem deel aan 'n gesprek oor 'n bekende onderwerp** • Vra en beantwoord vrae • Respekteer ander leerders deur na hulle te luister • Moedig ander groeplede aan om medeleerders te ondersteun • Gebruik kodewisseling indien nodig • Vra en beantwoord meer komplekse vrae, byvoorbeeld: Wat sou jy doen ...? **Voer 'n eenvoudige toneelstuk op / rolspel** • Gebruik gepaste inhoud en taal • Gebruik die direkte rede • Ontwikkel 'n sinvolle storielyn • Gebruik stem, uitdrukking en gebare om betekenis oor te dra • Dra dialoog hoorbaar en korrek oor **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met behoorlike uitspraak, tempo, volume, gevoel, en toon begrip van die teks • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n toneelstuk** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel • Gebruik leesstrategieë • Identifiseer die storielyn • Bespreek karakters, agtergrond en aksie • Druk gevoelens uit wat deur die teks gestimuleer is • Bespreek die formaat van die toneelstuk **Leesbegripsaktiwiteit: mondeling of skriftelik** **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Vergelyk gelese tekste	**Skryf 'n kort dialoog deur 'n raam te gebruik** • Kies toepaslike karakters • Organiseer die dialoog en handeling logies • Gebruik die direkte rede • Gebruik 'n informele skryfstyl • Gebruik gepaste punktuasie, byvoorbeeld dubbelpunte, uitroeptekens en vraagtekens **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Produseer eerste konsep • Hersien • Proeflees • Skryf die finale weergawe • Bied netjiese, leesbare finale weergawe met die korrekte spasiëring aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Samestelling • Sinonieme, antonieme, homonieme, homofone • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voorsetsels, voegwoord (woordorde na voegwoord) • Werkwoordtye • Direkte en indirekte rede (ook punktuasie) • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Los en vas skryf • Afkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES**	**SKRYF**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Verstaan stories • Beantwoord letterlike vrae • Vra relevante vrae en reageer daarop • Beantwoord en vra meer komplekse vrae, byvoorbeeld: Waarom kon … nie ...? Wat ...? Hoe dink jy ...? • Bespreek etiese, sosiale en kritieke kwessies in 'n storie, gebruik kodewisseling indien nodig **Speel 'n taalspeletjie** • Gee en volg instruksies korrek • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Maak beurte, gee ander 'n kans om te praat **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld kontekstuele leidrade om die betekenis van nuwe woorde uit te vind • Bespreek hoofgedagte en besonderhede • Identifiseer die volgorde van gebeure • Identifiseer die agtergrond en karakters • Beantwoord en vra meer komplekse vrae, byvoorbeeld: Waarom kon … nie ...? Wat ...? Hoe dink jy ...? • Bespreek etiese, sosiale en kritieke kwessies in 'n storie, gebruik kodewisseling, indien nodig **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees en los 'n woordraaisel op** • Gebruik relevante woordeskat • Spel woorde korrek • Verduidelik betekenis van woorde / gebruik dit in 'n sin **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Hervertel 'n storie in 5 of 6 sinne • Lewer 'n kort, mondelinge boekresensie	**Skryf 'n persoonlike verslag van gebeure** • Kies onderwerp en inhoud van eie ervaring • Vertel gebeurtenis in volgorde • Druk oorsaak en gevolg uit **Skryf 'n eenvoudige storie** • Gebruike storiestruktuur • Gebruik taal verbeeldingryk • Verbind Verbind sinne tot 'n samehangende paragraaf deur voornaamwoorde, verbindingswoorde en korrekte punktuasie te gebruik • Gebruik deurlopend die korrekte tydsvorm **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf die eerste konsep • Herskryf na terugvoering	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Afleiding, samestelling, voor- en agtervoegsels • Sinonieme en antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord (soortnaam, geslag, verkleining, meervoud), voornaamwoord, hoofwerkwoord, hulpwerkwoord (tye), bywoord, tussenwerpsel • Tydsvorme (bepalers toe / nou) • Enkelvoudige en saamgestelde sinne • Lydende en bedrywende vorm • Ontkenning • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelpatrone: y- / ei-woorde • Verkortings en akronieme • Skryftekens: koppelteken, afkappingsteken **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES**	**SKRYF**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK **3 – 4**	**Neem aan 'n bespreking deel** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Bespreek bekende onderwerpe, insluitend uit ander vakke • Gebruik hoërvlak-denkvaardighede, byvoorbeeld om voordele en nadele te bespreek en opinies te gee • Gebruik konsepte en woordeskat uit ander vakke • Maak beurte om te praat, toon respek vir ander, respekteer ander se opinies **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus	**Lees 'n mediateks, byvoorbeeld 'n tydskrifartikel of nuusberig** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel waaroor teks handel • Gebruik leesstrategieë: soeklees, vluglees, aandagtige lees • Beantwoord vrae • Bespreek hoofgedagtes en besonderhede • Verstaan die uitleg en ontwerp van mediatekste **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees en verstaan 'n plakkaat** • Pre-lees: bespreek plakkaat / prent • Interpreteer die inligting • Bespreek die doel van die teks • Bespreek die taalgebruik **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Bespreek emosionele reaksies op gelese tekste • Lê verbande tussen teks en eie ervaring	**Skryf 'n inligtingsteks met behulp van 'n raam** • Kies 'n relevante onderwerp • Sluit relevante inligting in • Sluit inligting oor voordele en nadele in • Organiseer voordele en nadele in 'n tabel **Ontwerp 'n plakkaat** • Sluit relevante inligting in • Sluit 'n prent in • Gebruik papiergrootte effektief • Bied netjiese, leesbare, finale weergawe aan **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf die eerste konsep • Herskryf na terugvoering	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Verdubbeling van konsonante en vokale • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voornaamwoord, hoofwerkwoord, hulpwerkwoord, bywoord, telwoord, voegwoord • Sinsoorte • Ontkenning • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelpatrone • Afkortings, verkortings en akronieme • Skryftekens **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES**	**SKRYF**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK 5 – 6	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Identifiseer intrige, karakters en handelinge • Som storie op • Lug 'n mening en motiveer • Gebruik tye wat in vorige grade gebruik is, byvoorbeeld verlede- en toekomende tyd **Vertel 'n storie** • Sluit karakters en agtergrond in • Sluit 'n eenvoudige intrige in • Gee 'n sinvolle Vertel gebeure in korrekte volgorde **Oefen luister en praat / hardoplees (die gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus • Herroep gebeure of ervarings in die regte volgorde	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld kontekstuele leidrade vir die betekenis van nuwe woorde • Bespreek hoofgedagte en besonderhede. • Identifiseer die volgorde van gebeure • Identifiseer die agtergrond en karakters • Beantwoord en vra meer komplekse vrae, byvoorbeeld: Waarom kon … nie ...? Wat ...? Hoe dink jy ...? • Bespreek etiese, sosiale en kritieke kwessies in 'n storie, gebruik kodewisseling, indien nodig **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** Lees gedig/te • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld kontekstuele leidrade • Beantwoord vrae oor die gedig • Druk gevoelens uit wat deur die gedig gestimuleer is • Bespreek rym (alliterasie en assonansie) en vergelykings **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Gee 'n kort, mondelinge boekresensie	**Skryf 'n persoonlike verslag van gebeure** • Kies onderwerp en inhoud uit eie ervaring • Vertel gebeure in volgorde • Verstaan oorsaak en gevolg • Gebruik gepaste grammatika, woordeskat, spelling en inligting • Gebruik die stappe van die skryfproses **Skryf 'n eenvoudige boekresensie deur 'n raam te gebruik** • Kies toepaslike inhoud • Gebruik raam korrek • Spreek eie mening uit en motiveer • Sluit titel, karakter, agtergrond en opsomming van die storie in **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum oor idees • Skryf die eerste konsep • Herskryf na terugvoering • Bied aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Verdubbeling van konsonante en vokale • Sinonieme en antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord (verkleining), byvoeglike naamwoord (intensiewe vorme, trappe van vergelyking), werkwoorde (ook tye), voegwoord, voornaamwoord, voorsetsels • Ontleed eenvoudige sinne in onderwerp, gesegde en voorwerp, byvoorbeeld: *Thandi lees 'n boek* • Verbindingswoorde (sodat, as, dan) • Idiome **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelpatrone: f- / y-woorde • Afkortings, verkortings, akronieme • Skryftekens: kappie, deelteken, koppelteken **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 5 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES**	**SKRYF**	**TAALSTRUKTUUR EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Neem aan 'n gesprek deel** • Vra en beantwoord vrae • Respekteer ander • Luister na ander en moedig aan om te praat • Gebruik kodewisseling indien nodig • Neem aan bespreking oor minder bekende onderwerpe deel, byvoorbeeld verbeel en beskryf moontlikhede van 'n situasie, soos wat hulle met R100 sal doen • Kies relevante inhoud • Gebruik die voorwaardelike vorm **Oefen luister en praat** (gedeelde teks vir die dag) • Voer 'n kort gedig of rympie op • Speel 'n eenvoudige taalspeletjie • Gee en volg eenvoudige instruksies • Vertel eie nuus	**Lees inligtingsteks, byvoorbeeld 'n kort verslag, beskrywing of verduideliking uit 'n ander vak** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: lees en bespreek opskrifte en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld soeklees vir inligting • Let op na die rol wat prente en foto's in die toneelstuk speel in die bou van betekenis • Beantwoord vrae oor die teks • Som 'n paragraaf op **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Lees en verstaan 'n plakkaat • Pre-lees: bespreek prente • Interpreteer die inligting • Bespreek die doel van die teks • Bespreek die taalgebruik • Identifiseer en bespreek ontwerps elemente soos kleur en verskillende lettertipes en -groottes • Bespreek die uitleg van die teks **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Deel menings oor die teks • Meet die teks aan ander tekste wat gedurende die jaar gelees is	**Ontwerp 'n plakkaat** • Sluit relevante inligting in • Sluit 'n prent in • Gebruik lettergroottes effektief • Bied netjiese, leesbare, finale weergawe aan **Skryf 'n inligtingsteks met behulp van 'n raam** • Kies toepaslike inligting • Sluit 'n kaart, grafiek of diagram in indien toepaslik • Skryf 2 tot 3 paragrawe • Gebruik die korrekte feite en organiseer dit korrek • Gebruik die korrekte spelling en punktuasie • Gebruik verbindingswoorde **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Skryf die eerste konsep • Hersien • Proeflees • Skryf die finale weergawe • Bied 'n netjiese, leesbare finale weergawe aan	**Werk met woorde** • Klankpatrone: vokale en konsonante (hersiening) • Woordvorming (hersiening) • Sinonieme, antonieme, homonieme, homofone (hersiening) **Werk met sinne** • Woordsoorte (hersiening) • Sinsoorte (hersiening) • Sinsbou (hersiening) • Tydsvorme (hersiening) • Lydende en bedrywende vorm (hersiening) • Direkte en indirekte rede (hersiening) • Ontkenning (hersiening) • Woordorde • Idiome en idiomatiese uitdrukkings (hersiening) **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Hersiening van spelpatrone en leestekens • Skryftekens (hersiening) **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**
WEEK 9 – 10	**FORMELE ASSESSERING**			

GRAAD 6

GRAAD 6 KWARTAAL 1				
WEKE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Beantwoord letterlike vrae om begrip te toon • Gee 'n persoonlike reaksie op die storie deur dit met eie ervaring te verbind **Speel taalspeletjie/s** • Volg en gee instruksies korrek • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Maak beurte om te praat, gee ander 'n kans om te praat **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n gedig op • Gee en volg instruksies / rigting • Bespreek 'n onderwerp	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Pre-lees: voorspelling na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë bv. die maak van voorspellings, deur klank en kontekstuele leidrade te gebruik • Bespreek nuwe woordeskat uit die gelese teks • Bespreek die titel, intrige en waar die storie afspeel (plek / ruimte) • Beantwoord vrae oor die storie **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Doen 'n woordraaisel • Gebruik relevante woordeskat korrek • Verduidelik betekenis van woorde / gebruik hulle in 'n sin **Besin oor tekste wat onafhanklik / in pare gelees is** • Lewer 'n kort mondelinge boekresensie • Lê verbande tussen teks en eie lewe	**Skryf 'n eenvoudige storie** • Gebruik 'n raam indien nodig • Gebruik 'n kopkaart of vloeidiagram om te beplan • Kies 'n toepaslike onderwerp en inhoud • Skryf 'n gepaste openingsin • Gebruik verbindingswoorde • Skryf 'n gepaste einde • Gebruik gepaste grammatika, woordeskat, spelling en punktuasie **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf 'n eerste konsep • Hersien • Redigeer • Skryf die finale weergawe en bied netjies en leesbare aan	**Werk met woorde** • Klankpatrone: vokale, konsonante, tweeklanke • Oorronding en ontronding • Lettergrepe en klankgrepe • Oop en geslote lettergrepe • Samestelling • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord: soortnaam, (meervoud, verkleining, geslag), eienaam, versamelnaam, massanaam • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Verdubbeling van konsonante en vokale • Spelpatrone: woorde met f / v • Afkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 6 KWARTAAL 1				
WEKE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 3 – 4	• Luisterbegrip: luister na 'n feitelike verslag, byvoorbeeld 'n nuusberig Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Verstaan begrippe en woordeskat rakende ander vakke • Druk eie opinie uit en motiveer Bespreek die teks **Voer 'n gesprek oor 'n bekende onderwerp** • Vra en beantwoord vrae • Respekteer ander leerders deur na hulle te luister en hulle aan te moedig om te praat **Oefen luister en praat** (gedeelde teks vir die dag) • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Leesbegrip: lees 'n eenvoudige feitelike verslag, byvoorbeeld 'n nuusberig** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspellings, kontekstuele leidrade • Bespreek nuwe woordeskat uit die gelese teks • Beantwoord vrae oor die teks • Druk oorsaak en gevolg uit **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees sosiale tekste, byvoorbeeld persoonlike briewe** • Bespreek hoofgedagte en besonderhede • Identifiseer kenmerke, byvoorbeeld formaat, aanhef **Lees mediatekste, soos advertensies / pamflette / plakkate** • Identifiseer die belangrikste boodskap • Bespreek die gebruik van die uitleg, kleur, lettertipe en beelde • Verstaan hoe prente en woorde gebruik word om te oorreed **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Som die teks in 'n paar sinne op Deel menings oor die teks	**Skryf 'n eenvoudige feitelike verslag** • Gebruik 'n raam, indien nodig • Kies toepaslike inligting • Organiseer hoofgedagte en ondersteunende besonderhede • Gebruik verbindingswoorde, voornaamwoorde toepaslik **Skryf 'n eenvoudige, vriendskaplike brief** • Gebruik 'n raam • Kies toepaslike inhoud • Stuur brief aan die regte persoon • Redigeer eie skryfwerk deur grammatika, punktuasie en spelfoute te korrigeer **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum oor idees • Skryf 'n eerste konsep • Hersien • Redigeer • Skryf die finale weergawe • Bied die netjiese, leesbare finale konsep aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Alfabeties rangskikking • Afbreek van woorde aan einde van sinne • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik • Klankpatrone • Sinonieme en antonieme **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord, voornaamwoord, voorsetsels • Sinsoorte: stelsin, uitroepsin, vraagsin • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Hoofletters • Spelpatrone: woorde wat eindig op d / t • Leestekens: punt, komma, uitroep- en vraagteken, dubbelpunt, aanhalingstekens) • Skryftekens kappie, deelteken, koppelteken, afkapping, aksent) • Afkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 1				
WEKE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 5 – 6	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Som storie op • Verstaan en gebruik vrae, byvoorbeeld: Hoekom dink jy ...? Waarom nie? ... eie ervarings? **Herroep gebeurtenisse in die regte volgorde** **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid, pas en uitdrukking • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Leesbegrip- lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld voorspellings, kontekstuele leidrade • Bespreek nuwe woordeskat uit die gelese teks • Beantwoord vrae oor die teks • Identifiseer titel, agtergrond en intrige **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Lees 'n persoonlike verslag, byvoorbeeld 'n dagboek / dagboek inskrywings • Bespreek die hoofgedagte en besonderhede • Identifiseer kenmerke, byvoorbeeld formaat, aanhef, ensovoorts **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Spreek eie mening uit	**Skryf vir persoonlike besinning, byvoorbeeld 'n dagboek / dagboekinskrywing volgens 'n raam** • Gebruik 'n raam korrek • Gebruik 'n informele styl • Kies toepaslike inhoud vir die onderwerp • Gee die gebeure in die korrekte volgorde weer • Gebruik verbindingswoorde • Gebruik gepaste grammatika, spelling, punktuasie en spasies tussen paragrawe	**Werk met woorde** • Woordvorming: afleiding en samestelling • Sinonieme en antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Selfstandige naamwoord, lidwoord, hoof- en hulpwerkwoord (het / sal), voegwoord (groepe 1, 2, 3) • Sinsoorte: vraagsin en stelsin • Idiome en idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens: kappie en deelteken • Afkortings, verkortings en akronieme **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 1				
WEKE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Luisterbegrip: luister na en gee 'n reeks instruksies** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Reageer op 'n komplekse reeks instruksies • Gee logiese instruksies • Gebruik verbindingswoorde • Gebruik die korrekte volgorde **Beskryf 'n proses** • Gee sinvolle inligting in die beskrywing • Gebruik verbindingswoorde • Gebruik die korrekte volgorde • Verstaan begrippe en gebruik woordeskat wat aan ander vakke verwant is **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid, pas en uitdrukking • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks met visuele komponente, byvoorbeeld 'n kaart / tabel / diagram / kopkaart / landkaart / prente / grafiek** • Pre-lees: voorspelling na aanleiding van die titel, prente en opskrifte • Gebruik leesstrategieë soos soeklees vir inligting • Verstaan visuele kenmerke, byvoorbeeld sleutels, simbole, ensovoorts • Interpreteer inligting in die visuele teks • Volg instruksies **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Voltooi 'n woordraaisel • Gebruik toepaslike woordeskat • Verduidelik betekenis van woorde / gebruik dit in 'n sin **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Som teks in 'n paar sinne op • Deel menings oor die teks	**Gee 'n beskrywing van 'n eenvoudige proses** • Gee sinvolle inligting in die beskrywing • Gebruik verbindingswoorde • Skryf in die korrekte volgorde • Gebruik formele taal • Gebruik woordeskat uit ander vakke **Ontwerp, teken en voltooi 'n visuele teks, byvoorbeeld 'n kaart / tabel / diagram / kopkaart / landkaart / prente / grafiek** • Voeg korrekte byskrifte by • Sluit toepaslike inligting in • Gebruik sleutelwoorde **Skryf eenvoudige definisies deur 'n raam te gebruik** • Pre-skryf: bestudeer verskillende definisies • Kies toepaslike items om te definieer • Gebruik konkrete, relevante voorbeelde • Gebruik woordeskat wat met ander vakke verband hou • Skryf bondig	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Samestelling (verbindings-klank) • Afleiding • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voornaamwoord (persoonlik en onpersoonlik), byvoeglike naamwoord, hulpwerkwoorde (kan, mag, moet, sal, wil) • Sinsoort: bevelsin, uitroepsin • Enkelvoudige sin (onderwerp, voorwerp, gesegde) • Saamgestelde sin • Idiomatiese taalgebruik **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens: kappie en deelteken • Afkortings, verkortings en akronieme **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 1				
WEKE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 9 – 10	**Luisterbegrip: luister na gedigte / liedjies** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Gebruik 'n mondelinge beskrywing om mense of voorwerpe te identifiseer **Speel 'n taalspeletjie** • Gee en volg instruksies korrek • Maak beurte • Voltooi die spel binne die gegewe tyd **Oefen hardoplees** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking	**Leesbegrip: lees gedigte** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Bespreek die onderwerp en die hoofgedagte • Verstaan op 'n eenvoudige manier sommige elemente van poësie, byvoorbeeld rym, alliterasie, assonansie, klanknabootsing, vergelyking, personifikasie • Bespreek nuwe woordeskat uit die gelese teks • Gebruik 'n woordeboek **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Vergelyk gelese tekste	**Gee 'n beskrywing van 'n persoon** • Kies toepaslike inhoud • Fokus op fisieke beskrywing • Skryf kreatief, met behulp van byvoeglike naamwoorde en bywoorde • Redigeer eie skryfwerk • Korrigeer spelfoute **Gee Gee 'n beskrywing van 'n voorwerp / dier / plant / plek** • Kies toepaslike inhoud • Fokus op fisieke beskrywing • Skryf kreatief, met behulp van byvoeglike naamwoorde en bywoorde • Redigeer eie skryfwerk • Korrigeer spelfoute **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf 'n eerste konsep • Hersien • Redigeer Redigeer • Skryf die finale weergawe • Bied die netjiese, leesbare weergawe aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Woordvorming: afleiding, samestelling, voor- en agtervoegsels • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voornaamwoord (persoonlik en onpersoonlik), byvoeglike naamwoord (verboë en intensiewe vorme, trappe van vergelyking, voor en na s.nwe.), bywoorde (tyd, wyse, plek) • Sinsoorte • Enkelvoudige sin (onderwerp, voorwerp, gesegde) • Idiome **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens: afkappings- en koppelteken • Afkortings, verkortings en akronieme **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Beantwoord letterlike vrae • Teken relevante inligting aan • Vertel en hervertel stories **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Bespreek 'n onderwerp • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: lees en bespreek titel en kyk na prente • Gebruik leesstrategieë, voorspellings deur kontekstuele leidrade te gebruik • Bespreek nuwe woordeskat • Identifiseer volgorde van gebeure, agtergrond en karakters, byvoorbeeld: beskryf karakters se gevoelens en gesels oor redes vir hul optredes • Druk oorsaak en gevolg uit • Gebruik 'n woordeboek **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is • Gee menings en verwys na verband tussen boeke en eie ervaring	**Skryf 'n eenvoudige storie met behulp van 'n raam** • Gebruik storiestruktuur as 'n raam • Skryf 'n gepaste openingsin • Gebruik verbindingswoorde • Gebruik byvoeglike naamwoorde • Skryf 'n gepaste slot • Hou by die onderwerp • Verbind sinne tot 'n samehangende paragraaf deur verbindingswoorde • Gebruik gepaste grammatika, spelling en punktuasie • Gebruik 'n woordeboek om spelling en betekenis van woorde na te gaan • Skryf 'n paragraaf om 'n mening uit te druk • Skryf 2 tot 3 sinne • Kies relevante inligting • Gee eie persoonlike mening • Verduidelik sinvol • Teken woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek aan • Skryf sinne met behulp van die woorde of verduidelikings **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf 'n eerste konsep • Hersien • Redigeer • Skryf die finale weergawe • Bied die netjiese, leesbare weergawe aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Woordvorming: afleiding, samestelling, voor- en agtervoegsels • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voornaamwoord (persoonlik, onpersoonlik, besitlik, betreklik, vraend, aanwysend) • Letterlike en figuurlike taalgebruik **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens: kappies en deeltekens • Afkortings en verkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK **3 – 4**	**Luisterbegrip: luister na mondelinge beskrywings van voorwerpe / diere / plante / plekke** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Identifiseer wat dit is • Beskryf waarvoor dit gebruik word • Onderskei die dele van die geheel • Teken en benoem dit • Gebruik woordeskat wat met ander vakke verband hou **Ontleed en klassifiseer dinge** • Identifiseer ooreenkomste en verskille • Sorteer in groepe • Verduidelik waarom dinge saam hoort • Gebruik woordeskat wat met ander vakke verband hou **Oefen luister en praat** (gedeelde teks vir die dag) • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Leesbegrip: lees inligtingstekste, byvoorbeeld uit ander vakke** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: bespreek die onderwerp en hersien sleutelwoordeskat • Lees 'n paragraaf en identifiseer die hoofgedagte en kernsinne • Beantwoord vrae oor die teks en visuele middele, byvoorbeeld 'n grafiek, diagram, tabel **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Som in 'n paar sinne op wat gelees is	**Gee 'n beskrywing van voorwerpe / diere / plante / plekke** • Sluit relevante besonderhede in • Beskryf fisiese voorkoms • Gebruik die korrekte determineerders • Gebruik relevante woordeskat • Gebruik korrekte punktuasie • Ontwerp, skryf, kry terugvoering, redigeer en herskryf **Ontwerp, teken en merk 'n visuele teks, byvoorbeeld 'n kaart / tabel / diagram / kopkaart / landkaart / prente / grafiek** • Gebruik inligting uit 'n geskrewe of visuele teks • Sluit besonderhede in • Gebruik sleutelwoorde en frases • Gebruik gepaste woordeskat **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf 'n eerste konsep • Hersien • Redigeer • Skryf die finale weergawe • Bied 'n netjiese, leesbare weergawe aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: lidwoord, voornaamwoord (persoonlik, onpersoonlik, aanwysend) • Byvoeglike naamwoord (verbuiging), bywoord • Sinsoorte • Woordorde • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens: kappies, deeltekens, afkappingsteken, koppelteken • Afkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK **5 – 6**	**Luisterbegrip: luister na 'n persoonlike verslag van 'n gebeurtenis** • Identifiseer belangrikste idees en mense • Beantwoord vrae oor wat eerste, tweede, ensovoorts gebeur het • Herhaal dieselfde gebeurtenis **Luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Beantwoord letterlike vrae • Gee 'n persoonlike reaksie • Verwys in storie na eie ervaring • Spreek eie opinie uit en motiveer • Vra vrae en beantwoord dit deur 'n mening te gee, byvoorbeeld: Hoekom dink jy ...? Waarom is … nie? **Rolspeel enkele bekende situasies** • Gebruik gepaste taal en handelinge • Organiseer inhoud sinvol **Oefen luister en praat / hardoplees** (gedeelde teks vir die dag) • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Vertel of hervertel stories	Leesbegrip: lees stories Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie • Pre-lees: voorspelling na aanleiding van titel en prente • Lees vir besonderhede en gebruik kontekstuele leidrade om betekenis te vind • Identifiseer en lewer kommentaar op die intrige • Motiveer die aksie • Verstaan die woordeskat • Beantwoord vrae oor die storie **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Lees persoonlike en sosiale tekste, byvoorbeeld 'n persoonlike dagboek of 'n brief • Lewer kommentaar op hoofgedagtes • Lees vir besonderhede en let op informele styl • Lewer kommentaar op formaat en aanhef **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Bespreek emosies na aanleiding van gelese tekste • Trek verbande tussen lees en eie ervaring	**Skryf 'n eenvoudige, persoonlike brief** • Gebruik 'n raam • Gebruik 'n informele styl • Skryf ten minste twee paragrawe • Gebruik nuwe woordeskat en punktuasie • Gebruik gepaste grammatika, spelling,punktuasie en spasies tussen paragrawe **Gebruik stappe van prosesskryf** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf 'n eerste konsep • Skryf die finale weergawe • Bied die netjiese, leesbare weergawe aan	**Werk met woorde** • Vokaaltekens in geslote lettergrepe • Oop en geslote lettergrepe • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Selfstandige naamwoord (soortnaam, eienaam, stofnaam, massanaam, versamelnaam), telwoord (hoof en rang) • Hoof- en hulpwerkwoord • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens: kappies, deeltekens, afkappingsteken, koppelteken **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 2				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Voer 'n klasopname uit byvoorbeeld, onderhoude met klasmaats en aanteken van response op 'n grafiek of kaart** • Vra en beantwoord vrae • Hanteer onderhoude beleefd • Teken inligting akkuraat aan • Gebruik die struktuur korrek • Gebruik sleutelwoorde en frases **Voer 'n gesprek oor 'n bekende onderwerp** • Luister na ander en gee ander leerders 'n kans om te praat • Vra en beantwoord vrae • Gee 'n mening **Speel 'n taalspeletjie** • Gee en volg instruksies • Maak beurte om te praat **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks met visuele komponente, byvoorbeeld 'n rooster en TV-skedule / diagram / tabel / kopkaart / kaart / prente / grafiek** • Pre-lees: bespreek die onderwerp en hersien sleutelwoordeskat • Lees 'n paragraaf en identifiseer die hoofgedagte en kernsinne • Beantwoord vrae oor die teks en visuele komponente • Soeklees vir spesifieke inligting **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** Lees 'n eenvoudige boekresensie • Identifiseer die belangrikste kenmerke, byvoorbeeld titel, lys van die karakters, kort opsomming en die beoordeling • Identifiseer die soort taal wat gebruik word • Onderskei tussen feite en menings **Los woordraaisels op** • Gebruik relevante woordeskat • Spel woorde korrek • Verduidelik betekenis van woorde • Gebruik die woorde in 'n sin • Gebruik 'n woordeboek **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Vergelyk boeke en tekste wat gelees is	**Skryf eenvoudige definisies** • Kies relevante inligting • Gee voorbeelde • Skryf formeel en saaklik • Gebruik woordeskat wat met ander vakke verband hou **Ontwikkel 'n eenvoudige vraelys** • Skryf vrae duidelik • Gebruik die vraagvorm korrek **Skryf 'n paragraaf om 'n opinie uit te druk en te verduidelik** • Skryf 4 tot 5 sinne • Kies relevante inligting • Gee persoonlike mening • Verduidelik sinvol **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf 'n eerste konsep • Hersien • Redigeer • Skryf die finale weergawe • Bied die netjiese, leesbare weergawe aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Afleidings en samestellings • Sinonieme en antoniem • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord, byvoeglike naamwoord, voornaamwoord, voorsetsels (ook in vaste verbindings) • Sinsoorte • Enkelvoudige en veelvoudige sinne • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens • Afkortings, verkortings, akronieme • Komma **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**
WEEK9 – 10	**FORMELE ASSESSERING**			

GRAAD 6 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Beantwoord letterlike vrae • Bespreek die belangrikste karakter • Teken relevante inligting op 'n kaart aan, byvoorbeeld op 'n tydlyn • Som die storie op **Luister na mondelinge beskrywings van plekke / diere / plante / voorwerpe, ensovoorts** • Identifiseer plekke • Teken relevante inligting aan, byvoorbeeld op 'n kaart / tabel • Identifiseer ooreenkomste en verskille **Oefen luister en praat (gedeelde teks vir die dag)** • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Hervertel ervarings of gebeure in die regte volgorde deur Verbindingswoorde te gebruik	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Beskryf die kenmerke van die teks • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld kontekstuele leidrade om betekenis te bepaal en afleidings te maak • Beantwoord vrae oor die storie • Identifiseer en bespreek die agtergrond en karakters • Beskryf oorsaak en gevolg in 'n storie • Gee 'n persoonlike reaksie op die storie • Verbind dit met eie ervaring **Lees eenvoudige persoonlike briewe** • Identifiseer hoofgedagtes • Beantwoord letterlike vrae • Identifiseer kenmerke van die teks, byvoorbeeld die datum en aanhef **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Lewer 'n gestruktureerde boekresensie deur middel van 'n goeie mondelinge aanbieding	**Skryf dagboek inskrywings** • Kies toepaslike inhoud vir die onderwerp • Gebruik die gepaste struktuur as 'n raam • Vertel die gebeure in die korrekte volgorde • Gebruik verbindingswoorde • Gebruik gepaste grammatika, spelling, punktuasie en spasies tussen paragrawe **Gebruik die stappe van prosesskryf** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf 'n eerste konsep • Hersien • Redigeer • Skryf die finale weergawe • Bied die netjiese, leesbare weergawe aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Voor- en agtervoegsels • Sinonieme en anotnieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord (verkleining, meervoud), voorsetsels, voornaamwoord, hulpwerkwoorde (toe, wanneer) • Direkte en indirekte rede • Tydsvorme • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • hoofletters • Skryftekens: kappie en deelteken **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 3 – 4	**Luisterbegrip: luister na 'n eenvoudige praatjie oor 'n onderwerp** • Vra en beantwoord meer komplekse vrae • Bespreek die hoofgedagte • Gee opinies • Respekteer ander leerders deur na hulle te luister • Moedig ander groeplede aan om medeleerders te ondersteun **Praat oor 'n kwessie na voorbereiding** • Kies 'n toepaslike onderwerp en inhoud • Hou by die onderwerp • Organiseer inhoud logies **Versamel inligting, byvoorbeeld eenvoudige navorsing vir 'n opname** • Kies vrae om beantwoord te word • Vra en beantwoord vrae • Teken inligting aan as notas in die vraelys wat ontwikkel is **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Leesbegrip: lees inligtingstekste met visuele middele byvoorbeeld 'n kaart / tabel / diagram / kopkaart / landkaart / prente / grafiek** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: soeklees vir belangrike besonderhede • Vra vrae • Kies relevante inligting om vrae te beantwoord • Maak 'n kopkaart-opsomming van die teks **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Doen Doen'n woordraaisel** • Gebruik relevante woordeskat • Spel woorde korrek • Verduidelik betekenis van woorde • Gebruik dit in 'n sin **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Som teks in ongeveer 5 sinne op	**Skryf 'n inligtingsteks met behulp van visuele middele, byvoorbeeld 'n kaart / tabel / diagram / kopkaart / landkaart / prente / grafiek** • Lees / kyk na gekose teks • Gebruik inligting uit die teks om die visuele teks te teken, byvoorbeeld met behulp van tabelle, kaarte of grafieke • Toon duidelik die verhouding tussen die verskillende dele van die diagram of ander visuele teks aan **Verander teks na 'n grafiese teks (gebruik notas van versamelde inligting)** • Dra inligting in grafiese vorm oor, byvoorbeeld 'n grafiek of tabel • Ontleed inligting **Skryf 'n kort verslag oor inligting ingesamel** • Evalueer inligting • Maak besluite en motiveer • Gebruik 'n gepaste struktuur vir die verslag • Organiseer paragrawe korrek, byvoorbeeld 'n inleidingsin (kernsin) en ondersteunende sinne	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Afleidings en samestellings • Sinonieme en antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige en byvoeglike naamwoord, voornaamwoord (persoonlik, onpersoonlik; betreklik – verbind met sinne) • Sinsoorte • Enkelvoudige en veelvoudige sinne • Idiomatiese uitdrukkings • Vergelykings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens: koppeltekens **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK **5 – 6**	**Luisterbegrip: luister na stories** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Beantwoord letterlike vrae • Gee 'n persoonlike reaksie wat verband hou met eie ervaring • Gee eie mening en motiveer die mening • Gee 'n alternatiewe slot, gebruik verbeelding en beskryf moontlikhede **Hervertel 'n storie** • Gebruik die korrekte volgorde van gebeure • Verwys korrek na die karakters in die verhaal • Gebruik tydsvorme wat in vorige grade bekendgestel is • Gee 'n alternatiewe slot **Luister na 'n lied / eenvoudige gedigte** • Herroep die hoofgedagte en bespreek dit • Lê verbande met eie ervaringe • Identifiseer rym • Druk gevoelens uit wat deur die gedig gestimuleer is • Voer lied / gekose reëls uit	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die prente • Bespreek titel, intrige, karakters en die agtergrond • Bespreek hoe die intrige van 'n storie 'n sekere idee van die wêreld kan verteenwoordig • Beantwoord vrae oor die storie • Som die storie mondeling op • Identifiseer die lewensles of boodskap van die storie **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees gedigte** • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld kontekstuele leidrade • Beantwoord vrae oor die gedig • Druk gevoelens uit wat deur die gedig opgeroep is • Bespreek rympatroon • Bespreek vergelykings wat in die gedig voorkom **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Lê verbande met eie ervaringe	**Skryf 'n eenvoudige storie (gebruik stappe vir prosesskryf meer onafhanklik)** • Kies interessante inhoud • Gebruik die storiestruktuur as 'n raam • Skep 'n begin, middel en slot • Vertel gebeure in gepaste volgorde • Gebruik 'n geskikte tydsvorm en verbindingswoorde*(en, maar)* • Gebruik 'n groter verskeidenheid punktuasie, insluitend aanhalingstekens • Gebruik gepaste spasiëring vir paragrawe **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf die eerste konsep • Kry terugvoering omtrent die inhoud en gebruik van grammatika en woordeskat • Kontroleer spelling • Skryf die finale weergawe **Skryf vir genot, byvoorbeeld 'n eenvoudige vierreëlige gedig of rymende sinne** • Kies onderwerp • Skryf rymende sinne oor die onderwerp • Gebruik een vergelyking	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Afleidings en samestellings • Sinonieme, antonieme, homonieme, homofone • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord, byvoeglike naamwoord, voornaamwoord, bywoord, voegwoord, werkwoord • Saamgestelde sinne • woordorde • Letterlike en figuurlike taalgebruik **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Punt, komma • Skryftekens **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
	Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag) • Lees hardop met gevoel, en toon begrip • Lees hardop met behoorlike uitspraak, tempo en volume • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp			
WEEK **7 – 8**	**Luisterbegrip: luister na en voer instruksies uit byvoorbeeld 'n prosedure** • Voorspel wat volgende kan gebeur • Bespreek besonderhede van die teks • Bespreek volgorde van instruksies • Bespreek die vorm van die werkwoord wat gebruik is **Speel 'n taalspeletjie** • Volg instruksies korrek • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Maak beurte om te praat, gee ander 'n kans om te praat **Oefen luister en praat (gedeelde teks vir die dag)** • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Lees 'n inligtingsteks (prosedure) byvoorbeeld 'n resep / instruksies vir 'n wetenskap-eksperiment / projek** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en opskrifte • Dra die teks in verkorte vorm oor, byvoorbeeld deur 'n inhoudsopgawe of indeks op te stel • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld vluglees of soeklees • Interpreteer visuele materiaal • Beantwoord vrae oor die teks • Beskryf wat gedoen moet word • Bespreek besonderhede van die teks • Bespreek die formaat van die teks • Bespreek die volgorde van instruksies • Volg die instruksies	**Skryf 'n inligtingsteks byvoorbeeld tekste wat in ander vakke gebruik is** • Skryf 2 tot 3 paragrawe • Organiseer inligting logies • Gebruik 'n kernsin en ondersteunende sinne • Gebruik woordeskat wat met ander vakke verband hou • Gebruik formele taal • Sluit spesifieke besonderhede in • Gebruik die lydende vorm gepas	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Afleidings en samestellings • Sinonieme, antonieme, homonieme, homofone • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: selfstandige naamwoord (massanaam), voornaamwoord, bywoord, voorsetsels • Woordorde • Ontkenning • Lydende en bedrywende vorm • Idiomatiese uitdrukkings

GRAAD 6 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
		Lees inligtingstekste soos 'n kort verslag / 'n beskrywing / 'n verklaring uit 'n ander vak • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en opskrifte • Dra die teks in verkorte weergawe oor, byvoorbeeld 'n inhoudsopgawe of indeks • Gebruik soeklees en vluglees vir spesifieke inligting • Interpreteer visuele materiaal • Beantwoord vrae oor die teks • Gee hoofgedagtes en ondersteunende besonderhede **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Gee hoofgedagtes • Beskryf die kenmerke van 'n paar van die gelese tekste, byvoorbeeld naslaanboeke met 'n inhoudsopgawe of indeks	**Maak 'n kopkaart-opsomming van 'n kort teks** • Identifiseer ten minste drie hoofpunte • Organiseer inligting netjies • Gebruik gepaste simbole / diagramme / 'n ander relevante grafiese teks • Toon duidelik die verhouding tussen die verskillende dele van die diagram of ander grafiese teks aan • Gebruik gepaste woordeskat • Kontroleer spelling • Gebruik 'n woordeboek om spelling en betekenis van woorde na te gaan **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf die eerste konsep • Kontroleer Kontroleer spelling • Skryf die finale weergawe	**Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Los en vas skryf • Skryftekens • Afkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 3				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK **9 – 10**	**Neem deel aan 'n gesprek oor 'n bekende onderwerp** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Vra relevante vrae en reageer op vrae • Hou vol met Hou vol met gesprekvoering • Gee uitdrukking aan menings • Respekteer ander se idees • Moedig ander leerders aan om die addisionele taal te praat **Voer eenvoudige toneelstukke op** • Gebruik gepaste inhoud en taal • Gebruik die direkte rede • Ontwikkel 'n sinvolle storielyn • Gebruik stem, gebare en uitdrukking om betekenis oor te dra • Spreek woorde hoorbaar en korrek uit **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met gevoel, wat begrip van die teks toon • Lees hardop met behoorlike uitspraak, tempo en volume • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Lees 'n toneelstuk** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel • Gebruik leesstrategieë • Identifiseer die storielyn • Bespreek karakters, plek/ruimte en handeling • Druk eie gevoelens uit, na aanleiding van die teks • Bespreek kenmerke van die teks, veral punktuasie en formaat **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is • Bied 'n kort mondelinge boekverslag met toepaslike inhoud en struktuur aan • Gee eie mening	**Skryf 'n kort toneelstuk in 'n meer informele skryfstyl** • Kies toepaslike karakters • Ontwikkel die gesprek en handeling logies • Gebruik die direkte rede • Gebruik gepaste punktuasie, byvoorbeeld dubbelpunte, uitroeptekens en vraagtekens **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Produseer eerste konsep • Kry terugvoering en hersien konsep • Proeflees • Skryf die finale weergawe • Bied die netjiese, leesbare, weergawe met die korrekte spasiëring aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Klankpatrone (hersien) • Afleiding, samestelling, voor- en agtervoegsels • Oop- en geslote lettergrepe (hersien) • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: lidwoord, byvoeglike naamwoord, voornaamwoord, hulpwerkwoord • Direkte en indirekte rede • Ontkenning • Idiomatiese uitdrukkings • Verbindingswoorde (vir paragrawe) **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Los en vas skryf • Skryftekens • afkortings **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 1 – 2	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre, realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Vra relevante vrae en reageer op vrae • Som die storie op • Vra en beantwoord meer komplekse vrae • Bespreek etiese, sosiale en kritieke kwessies in 'n storie, gebruik kodewisseling indien nodig **Vertel eie storie** • Kies toepaslike inhoud en titel • Organiseer gebeure logies • Benoem die karakters • Gebruik verbindingswoorde **Bied 'n mondelinge boekresensie aan** • Kies toepaslike inhoud en struktuur • Spreek eie opinie uit en motiveer • Bied resensie vlot aan **Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop, met gevoel wat begrip toon • Lees hardop met behoorlike uitspraak, tempo en volume • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente • Gebruik leesstrategieë: gebruik kontekstuele leidrade om die betekenis van nuwe woorde te vind • Bespreek intrige, plek/ruimte en karakters • Bespreek die volgorde van gebeure • Beantwoord vrae oor wat eerste, tweede, ensovoorts gebeur het • Vra en beantwoord meer komplekse vrae • Spreek eie opinie uit en motiveer die opinie • Bespreek hoe die karakters 'n bepaalde siening van die wêreld verteenwoordig • Bespreek die rol wat visuele beelde speel • Bespreek alternatiewe maniere van aanbieding van karakters **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** Lees persoonlike briewe • Pre-lees: voorspel gebaseer op vluglees van die teks • Gebruik leesstrategieë: kontekstuele leidrade om die betekenis van nuwe woorde te vind • Identifiseer hoofgedagte en spesifieke besonderhede • Bespreek die doel van die brief • Bespreek die formaat van die brief **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Hervertel die storie in 5 of 6 sinne	**Skryf 'n eenvoudige storie** • Gebruik die storie-struktuur as 'n raam • Gebruik verbeeldingryke taal en 'n uitgebreide woordeskat • Verbind sinne tot 'n samehangende paragraaf deur voornaamwoorde, Verbindingswoorde • Gebruik gepaste grammatika, spelling en punktuasie • Gebruik konsekwent die korrekte tydsvorm • Gebruik die woordeboek om spelling en betekenis na te gaan **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum vir idees • Skryf 'n eerste konsep • Hersien • Redigeer • Skryf die finale weergawe • Bied 'n netjiese, leesbare weergawe aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Alfabetiese rangskikking • Klankgrepe en lettergrepe • Afleiding, samestelling, voor- en agtervoegsels • Sinonieme en antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: voornaamwoord, selfstandige naamwoord, hoof- en hulpwerkwoord, bywoord, telwoord, voegwoord, tussenwerpsel • Ontkenning • Idiomatiese uitdrukkings **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens • Hoofletters • Afkortings, verkortings, akronieme **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 3 – 4	**Neem aan 'n bespreking deel** • Bespreek voor- en nadele • Gebruik konsepte en woordeskat, byvoorbeeld dié wat met ander vakke verband hou • Maak beurte om te praat • Respekteer ander se opinies • Moedig ander aan om te praat **Luister na en bespreek 'n praatjie** • Bespreek hoofgedagtes en besonderhede • Dui spesifieke inligting op 'n kaart of kopkaart aan **Speel 'n taalspeletjie** • Volg instruksies korrek • Gebruik 'n uitgebreide woordeskat • Maak beurte, gee ander 'n kans om te praat **Oefen luister en praat / hardoplees(gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Leesbegrip: lees 'n inligtingsteks** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: lees en bespreek opskrifte en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld soeklees vir inligting • Let op na die rol wat prente en foto's in die bou van betekenis speel • Beantwoord vrae oor die teks • Identifiseer voor- en nadele • Som 'n paragraaf op (met hulp) **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Lees en los 'n woordraaisel op • Gebruik woorde korrek • Toon begrip van woordbetekenis • Gebruik relevante woordeskat **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Spreek emosies na aanleiding van gelese tekste uit • Bring teks met eie ervaring in verband	**Gebruik inligting uit 'n visuele teks, byvoorbeeld 'n kaart / tabel / diagram / kopkaart / landkaart / prente / grafiek om 'n teks te skryf** • Skryf 2 tot 3 paragrawe • Organiseer feite korrek en goed • Spelling en punktuasie is korrek **Skryf 'n visuele inligtingsteks** • Maak 'n kopkaart-opsomming van 'n kort teks • Organiseer voor- en nadele in 'n tabel **Skryf definisies met voorbeelde** • Kies toepaslike items om te definieer • Gebruik konkrete, relevante voorbeelde • Kies toepaslike inligting • Gebruik woordeskat wat met ander vakke verband hou • Gebruik 'n woordeboek om spelling en betekenis na te gaan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Klankpatrone • Oop en geslote lettergrepe • Afleidings en samestellings • Sinonieme, antonieme, homonieme homofone • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte: hersiening • Verkleining, meervoud, geslag (hersiening) • Sinsoorte (hersiening) • Enkelvoudige sin (hersiening) • Ontkenning (hersiening) **Spelling en punktuasie** • Hersiening van leestekens en skryftekens • Afkortings, verkorting, akronieme • Hoofletters **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**

GRAAD 6 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 5 – 6	**Luisterbegrip: luister na 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer (Kies uit kontemporêre realistiese fiksie / tradisionele stories / persoonlike verslae / avontuurverhale / snaakse stories / fantasie / werklike lewenstories / historiese fiksie) • Vra relevante vrae en reageer op vrae • Som die storie op • Beantwoord en vra meer komplekse vrae • Lug 'n mening en motiveer dit, byvoorbeeld oor etiese, sosiale en kritieke kwessies in 'n storie, gebruik kodewisseling indien nodig • Gebruik tydsvorme wat in vroeëre grade bekend gestel is, byvoorbeeld verlede en toekomende tyd **Luister na 'n gedig /te** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Herroep die hoofgedagte • Bespreek die sentrale idee • Lê verbande met eie ervaringe • Identifiseer rym en woorde wat met dieselfde klanke begin (alliterasie) • Identifiseer en bespreek vergelykings • Bespreek gevoelens na aanleiding van die gedig • Voer lied / versreëls op	**Leesbegrip: lees 'n storie** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel na aanleiding van die titel en prente • Gebruik leesstrategieë om die betekenis van nuwe woorde uit te vind • Bespreek intrige, agtergrond en karakters • Bespreek die volgorde van gebeure • Beantwoord vrae oor wat eerste, tweede, ensovoorts gebeur het • Vra en beantwoord meer komplekse vrae • Spreek eie mening uit en motiveer dit **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** • Lees gedigte • Pre-lees: voorspel na aanleiding van titel en prente • Gebruik leesstrategieë, byvoorbeeld kontekstuele leidrade • Beantwoord vrae oor die gedig • Bespreek eie gevoelens na aanleiding van die gedig • Bespreek rym en alliterasie • Bespreek vergelykings wat in die gedig voorkom	**Skryf 'n boekresensie** • Kies toepaslike inhoud en struktuur • Spreek eie opinie uit en motiveer dit • Sluit titel, karakters en opsomming in **Skryf 'n persoonlike brief** • Kies toepaslike inhoud • Gebruik slegs 'n raam indien nodig • Dui boodskap reg aan • Orden inligting logies • Skryf eie naam onderaan • Gebruik 'n informele skryfstyl wat vir die doel gepas is **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Hou 'n dinkskrum oor idees • Skryf 'n eerste konsep • Hersien • Redigeer • Skryf die finale weergawe en bied dit aan • Gebruik 'n woordeboek om spelling en betekenis na te gaan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Verdubbeling van konsonante en vokale • Sinonieme en antonieme • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelik-ings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte (hersiening) • Enkelvoudige, veelvoudige en saamgestelde sinne (hersiening) • Sinsoorte (hersiening) • Tydsvorme • Ontkenning (hersiening) • Woordorde • Verbindingswoorde (sodat, as, dan) • Idiome **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Spelpatrone: f- / y-woorde; i / ie-woorde; woorde wat eindig op d / t • Afkortings, verkortings, akronieme • Skryftekens (hersiening) **Woordeskat in konteks (uit gelese teks)**

GRAAD 6 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
	Oefen luister en praat / hardoplees (gedeelde teks vir die dag) • Lees hardop, met gevoel wat begrip toon • Lees hardop met behoorlike uitspraak, tempo en volume • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp • Hervertel gebeurtenisse of ervarings in die regte volgorde en beantwoord vrae oor wat eerste, tweede, derde, ensovoorts gebeur het	**Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Lewer 'n gestruktureerde boekresensie in 'n goeie mondelinge aanbieding		

GRAAD 6 KWARTAAL 4				
VAARDIGHEDE	**LUISTER EN PRAAT (MONDELING)**	**LEES EN KYK**	**SKRYF EN AANBIED**	**TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**
WEEK 7 – 8	**Neem aan 'n gesprek deel** • Vra en beantwoord vrae • Respekteer ander leerders • Luister na ander leerders en moedig hulle aan om te praat **Neem aan 'n bespreking deel** • Gebruik verbeelding en beskryf moontlikhede • Gebruik die voorwaardelike vorm • Maak beurte • Respekteer ander se opinies • Moedig ander aan om te praat **Oefen luister en praat / hardoplees (die gedeelde teks vir die dag)** • Lees hardop met toepaslike uitspraak, vlotheid en uitdrukking • Voer 'n gedig op • Speel 'n taalspeletjie • Gee en volg instruksies • Bespreek 'n onderwerp	**Lees mediatekste,byvoorbeeld 'n tydskrifartikel of 'n nuusberig** Gebruik 'n teks van 'n handboek of uit die onderwyser se hulpbronlêer • Pre-lees: voorspel waaroor teks handel • Gebruik vluglees en soeklees • Beantwoord vrae • Bespreek hoofgedagtes en besonderhede • Bespreek uitleg en ontwerp van teks • Vergelyk uitleg en ontwerp met dié van 'n koerant **Leesbegripsaktiwiteit oor die teks (mondeling of skriftelik)** **Lees en verstaan 'n grafiese mediateks, byvoorbeeld plakkate en advertensies** • Pre-lees: bespreek prente • Interpreteer die inligting • Bespreek die doel en taalgebruik van die teks • Identifiseer en bespreek ontwerpselemente, soos kleur en verskillende lettertipes en -groottes • Bespreek die uitleg • Vergelyk verskillende tekste, byvoorbeeld plakkate en advertensies **Besin oor tekste wat selfstandig / in pare gelees is** • Deel Spreek menings uit oor tekste	**Skryf 'n eenvoudige nuusberig deur die gebruik van 'n raam** • Sluit toepaslike inligting in • Sluit 'n duidelike hoofgedagte in • Ontwikkel inligting logies • Gebruik verbindingswoorde en organiseer paragrawe behoorlik • Gebruik die korrekte formaat • Gebruik gepaste grammatika, woordeskat, spelling en punktuasie **Ontwerp 'n plakkaat** • Sluit relevante inligting in • Sluit 'n prent in • Gebruik die korrekte formaat • Gebruik ontwerpselemente, soos kleur en verskillende lettertipes en -groottes • Bied 'n leesbare, finale weergawe aan **Gebruik die stappe van die skryfproses** • Skryf die eerste konsep • Hersien • Proeflees • Skryf die finale weergawe en bied dit aan	**Werk met woorde** • Bou op kennis van hoëfrekwensie-woorde • Klankpatrone, oorronding, ontronding (hersiening) • Oop en geslote lettergrepe (hersiening) • Afleiding en samestelling (hersiening) • Sinonieme, antonieme, homonieme, homofone (hersiening) • Skryf woorde en hul betekenis in 'n persoonlike woordeboek neer • Gebruik sinne, tekeninge of verduidelikings om betekenis van woorde te verduidelik **Werk met sinne** • Woordsoorte (hersiening) • Lydende en bedrywende vorm (hersiening) • Direkte en indirekte rede (hersiening) • Idiome (hersiening) **Spelling en punktuasie** • Spel bekende woorde korrek • Skryftekens (hersiening) • Leestekens (hersiening) **Woordeskat in konteks (uit gelese tekste)**
WEEK 9 – 10	**FORMELE ASSESSERING**			

AFDELING 4: ASSESSERING IN EERSTE ADDISIONELE TAAL

4.1 INLEIDING

Assessering is 'n deurlopende, beplande proses om inligting oor leerderprestasie te identifiseer, te versamel en te vertolk. Verskeie vorme van assessering word in hierdie proses gebruik. Dit behels vier stappe: die generering en insameling van bewyse van prestasie; evaluering van die bewyse; rekordhouding van die bevindinge en die gebruik van hierdie inligting om die leerder se ontwikkeling te verstaan en te ondersteun. Sodoende word die onderrig en leerproses bevorder en ondersteun.

Assessering behoort informeel (assessering *vir* leer) sowel as formeel (assessering *van* leer) te wees. In albei gevalle moet gereelde terugvoering gegee word sodat dit die leerervaring kan bevorder.

Assessering in tale is deurlopend en ondersteun die groei en ontwikkeling van die leerders. Dit is 'n integrale deel van onderrig en leer omdat dit inligting gee vir onderrig en leer. Dit behoort deel gemaak te word van onderrig en leer en moet nie as 'n aparte entiteit beskou word nie. Geïntegreerde assessering van verskeie taalaspekte moet gebruik word. Ons kan byvoorbeeld begin met 'n leesstuk en 'n begripstoets daaroor opstel. Vrae oor taalstrukture en konvensies kan ook daaroor gevra word. Daarna kan die leerders gevra word om op die teks te reageer deur byvoorbeeld 'n brief te skryf oor 'n saak wat in die teks aangesny word of 'n ander kreatiewe respons op die inhoud van die teks te lewer. Om dié aktiwiteit af te rond kan besprekings oor die onderwerp gehou word en op hierdie wyse spreek ons al die taalvaardighede op 'n vloeiende, geïntgreerde manier aan.

Assessering van die verskillende taalvaardighede moet nie gesien word as aparte aktiwiteite nie, maar as een geïntgreerde aktiwiteit. Assesseringsmatrikse moet dus die verskillende taalvaardighede in die taak aanspreek.

Die leerders se luistervaardighede, mondelinge bevoegdheid, hul vermoë om vrae te beantwoord, deel te neem aan besprekings, en skriftelike vaardighede moet op 'n daaglikse basis waargeneem word.

Dit is ook belangrik dat die leerders se begrip van dit wat hulle lees geassesseer word en nie net hulle vermoë om woorde te herken of te dekodeer nie; daarom moet assessering van lees gereeld plaasvind en nie net 'n enkele keer nie. Formele leesassessering behoort op hardoplees te fokus, asook op aktiwiteite wat die leerder se begrip bepaal, byvoorbeeld deur die storie oor te vertel of vrae te beantwoord.

Assessering van skriftelike werk sal op leerders se vermoë fokus om betekenis oor te dra, asook hoe korrek hulle geskryf het, byvoorbeeld deur die korrekte gebruik van taalstrukture en -gebruik, spelling en punktuasie. Alle assessering berus op die feit dat die aanleer van 'n taal 'n proses is en dat leerders nie heeltemal korrekte werk die eerste keer sal lewer nie, Daarom moet die verskillende stadiums van die skryfproses ook geassesseer word.

Wanneer 'n formele assesseringstaak gegee word, word daar op 'n spesifieke vaardigheid gefokus, byvoorbeeld luister en praat, of lees en kyk, of skryf en aanbied. Aangesien die aanleer van 'n taal 'n geïntegreerde proses is, word meer as een vaardigheid gebruik. Die taalstrukture moet dus in konteks geassesseer word. Assessering moet nie slegs skriftelik plaasvind nie, maar daar moet ook voorsiening gemaak word vir praktiese en mondelinge werk. Dit is belangrik om te assesseer wat leerders verstaan en nie net wat hulle kan memoriseer nie. Vaardighede moet dus soveel as moontlik in konteks geassesseer word. Byvoorbeeld: Leerders kan dalk tydens 'n toets al hul woorde korrek spel, maar kan dieselfde woorde tydens skriftelike werk, soos 'n verslag van persoonlike nuus of die skryf van 'n storie, korrek gespel word?

Tydens die onderrig en assessering van tale behoort daar voorsiening gemaak te word vir die insluiting van alle leerders, en daar moet strategieë gevind word om alle leerders te help om toegang tot taaltekste te hê en dit weer te gee. Leerders wat leerprobleme ervaar, mag dalk nie sommige van die doelwitte behaal soos wat dit in die Kurrikulum- en Assesseringsbeleidsverklaring uiteengesit is nie.

Die Eerste Addisionele Taal-leerder se sukses hang af van gereelde informele assessering en terugvoering van die onderwyser soos hulle met tekste en aktiwiteite omgaan. Die onderrigplanne sit die vereiste inhoud, vaardighede en strategieë vir die jaar uiteen. Dit behoort teenoor groeiende vlakke van ontwikkeling ïassesseer te word. Nie alles wat onderrig word hoef formeel getoets te word nie. Dit is egter noodsaaklik dat die leerder se vordering geassesseer word deur formele sowel as informele assessering omdat dit beplanning onderlê.

Die onderriprogram maak voorsiening vir assessering van leer wat aan die einde van die kwartaal die vorm van 'n toets of eksamen kan aanneem. Die werk wat geëksamineer word moet gedoen word op werk wat gedurende die kwartaal gedoen is. Die moeilikheidsgraad van die assesseringsitems moet op verskillende kognitiewe vlakke gestel word om geldigheid te verseker.

4.2 INFORMELE OF DAAGLIKSE ASSESSERING

Die doel van assessering is om deur aaneenlopende insameling van inligting oor leerders se prestasie, leer te bevorder.

Informele assessering behels die daaglikse monitering van leerders se vordering. Dit word gedoen deur waarnemings, besprekings, praktiese demonstrasies, leerder-onderwyser-konferensies, informele klaskamerinteraksie, ensovoorts. Informele assessering word gebruik om terugvoering aan leerders te gee en om vir verdere onderrig te beplan, maar dit hoef nie opgeteken te word nie. Assessering van taalbevoegdheid sal in die vorm van waarneming, skriftelike oefeninge, mondelinge aktiwiteite, hardoplees en ander assesseringsvorme wees. Informele assessering word gebruik om terugvoering aan leerders te gee, en die beplanning vir onderrig te hanteer, maar nie vir rekordhouding en rapporteringsdoeleiendes nie. Dit moet nie apart van die leeraktiwiteite wat in die klas plaasvind, beskou word nie en enige van die leeraktiwiteite kan gebruik word om die leerders se vordering informeel te assesseer. In sommige gevalle kan spesifieke assesseringsaktiwiteite gestel word om die leerders aan te moedig om te leer, byvoorbeeld gereelde speltoetse. Leerders of onderwysers kan hierdie assesseringstake nasien.

Dit word aanbeveel dat die eerste twee weke van 'n kwartaal gebruik word om grondlynassessering te doen. Onderwysers kan die aktiwiteite van die eerste twee weke van die onderrigplan hiervoor gebruik. Dit sal onderwysers in staat stel om te bepaal watter tipe ondersteuning leerders nodig het soos die werk vorder.

Selfassessering en portuurassessering betrek leerders direk by assessering. Dit is belangrik omdat dit leerders toelaat om van hul eie prestasie te leer en daaroor te besin. Die uitslae van informele, daaglikse assessering word nie formeel opgeteken nie, behalwe as die onderwyser dit graag wil doen. Onderwysers mag besluit om hul eie informele verslae van individuele leerders se vordering in die verskillende komponente van die vak te hou, om te gebruik vir verdere beplanning en om te verseker dat individuele leerders die vereiste vaardighede en begrip ontwikkel. Die uitslag van die daaglikse assesseringstake word nie in ag geneem vir bevordering en sertifisering nie.

4.3 FORMELE ASSESSERING

Alle assesseringstake wat deel vorm van die formele assesseringsprogram vir die jaar word beskou as formele assessering. Formele assesseringstake word nagesien en *formeel opgeteken* deur die onderwyser vir progressie en sertifisering. Alle formele assesseringstake word gemodereer ter wille van gehalteversekering en om te verseker dat gepaste standaarde gehandhaaf word.

Formele assessering voorsien aan onderwysers 'n sistematiese manier om te evalueer hoe goed leerders in 'n graad en in 'n betrokke vak vorder. Voorbeelde van formele assesseringstake sluit in toetse, eksamens, praktiese take, projekte, mondelinge aanbiedings, demonstrasies (soos die hervertelling van 'n storie), optredes (soos rolspel), opstelle, deelname aan mondelinge take (soos dialoë, gesprekke, besprekings), skriftelike take (soos die invul van 'n werkkaart, skryf van paragrawe of ander tekstipes), ens.

Die doel van 'n assesseringsprogram is om geldigheid, betroubaarheid, regverdigheid en genoegsaamheid te verseker deur spesifieke riglyne te gee oor die tipe aktiwiteite en die persentasie wat aan elke taalvaardigheid binne 'n taak toegeken is. Dit spreek ook die fokusse van assessering aan; die manier waarop take benader moet word.

Tydens formele assessering word memoranda, rubrieke, kontrolelyste, metingskale, sowel as ander gepaste assesseringsinstrumente gebruik om leerders se vlakke van begrip en vaardigheid waar te neem, te assesseer en aan te teken. Maak van 'n assesseringsinstrument gebruik wat gepas is vir die tipe aktiwiteit. 'n Rubriek is, byvoorbeeld, meer gepas as 'n memorandum vir die assessering van 'n kreatiewe skryfstuk. 'n Memorandum is meer gepas vir 'n speltoets of 'n leesbegripsaktiwiteit.

4.3.1 Vereistes vir formele assessering vir Eerste Addisionele Taal

Die formele assesseringsprogram vir graad 4-6 bestaan uit sewe (7) take wat 75% van die bevorderingspunt uitmaak sowel as 'n jaareindeksamen wat 25% van die totaal tel.

Die formele assesseringsvereistes vir die Eerste Addisionele Taal is soos volg:

- Twee formele assesseringstake moet gedurende die eerste drie kwartale voltooi word en een in die vierde kwartaal. Die totaal is dus sewe vir die skooljaar. Hierdie sewe formele assesseringstake vorm 75% van die totale punt vir Eerste Addisionele Taal in grade 4, 5 en 6. Die formele assesseringspunt sluit die halfjaartoets of eksamen in, indien daar 'n eksamen geskryf word.
- Die eerste formele assesseringstaak in 'n kwartaal moet in die middel van die kwartaal gedoen word. Die tweede formele assesseringstaak van elke kwartaal moet aan die einde van die kwartaal gedoen word.
- Aan die einde van die jaar word 'n eksamen afgelê en dit vorm 25% van die punte.
- Elke formele assesseringstaak sal uit aktiwiteite bestaan wat luister en praat, lees en kyk, skryf en aanbied, en taalstrukture en -konvensies sal assesseer, en dit moet oor 'n tydperk van 'n paar dae plaasvind. Taalstrukture en -konvensies moet in konteks geassesseer word.
- Formele assesseringstake moet 'n reeks aspekte van taalvaardighede assesseer, sodat kernaspekte gedurende die kwartale en versprei oor die jaar, geassesseer kan word. Onderwysers moet seker maak dat hierdie aspekte reeds informeel geassesseer is, sodat terugvoering aan leerders gegee kan word voordat hulle formeel geassesseer word.
- Alle assessering in die Intermediêre Fase word intern gedoen.

4.3.2 Tipes formele assessering vir Eerste Addisionele Taal

Die vorme van assessering moet gepas vir die ouderdom en ontwikkelingsvlak van die leerders wees. Die samestelling van die take moet die inhoud van die vak dek en 'n verskeidenheid take insluit, wat ontwerp is om die doelwit van die vak te bereik. Gebruik die onderrigplanne vir elke graad om die tipe aktiwiteit en die vaardighede vir elke deel van die formele assesseringstaak te kies. Byvoorbeeld: Indien kreatiewe, skriftelike werk in graad 4, kwartaal 1 vereis word en die leerders moet 'n gedig skryf, kan daar net van hulle verwag word om sinne wat rym en dieselfde lengte het, te skryf, en indien dit reeds onderrig is. 'n Gepaste raamwerk sal gebruik word indien leerders 'n inligtingsteks in die eerste kwartaal moet skryf. Dieselfde geld vir luister en praat. Daar sal nie van leerders verwag word om 'n kort toespraak in graad 4, kwartaal 1 te lewer nie, omdat dit eers later onderrig word.

Formele assessering moet voorsiening maak vir 'n verskeidenheid van kognitiewe vlakke soos hieronder aangedui. 'n Verskeidenheid van vraagtipes soos meerkeusevrae, cloze, vergelyking en direkte vrae behoort gebruik te word.

Tabel van kognitiewe vlakke van vrae

Kognitiewe vlakke	Aktiwiteit	Persentasie per taak
Letterlik **(Vlak 1)** **Herorganisasie** **(Vlak 2)**	Vrae wat handel oor inligting wat direk / eksplisiet in die teks staan. • Noem die dinge / mense / plekke / elemente ... • Noem die feite / redes / aspekte / idees ... • Identifiseer die redes / persone / oorsake ... • Maak 'n lys van die aspekte / feite / name / redes ... • Beskryf die plek / persoon / karakter ... • Vertel van die insident / episode / ervaring ... Vrae wat analise, sintese of herorganisasie vereis van inligting wat direk / eksplisiet in die teks staan. • Maak 'n opsomming van die kerngedagtes / voordele / nadele ... • Groepeer bekende elemente / faktore ... • Gee die verskille / ooreenkomste ... • Gee 'n oorsig van ...	**Vlakke 1 en 2: 40%**
Afleiding **(Vlak 3)**	Vrae wat vereis dat leerders inligting interpreteer wat nie eksplisiet genoem word nie, dit in verband bring met inligting van die verskillende dele van 'n teks, of dat leerders aspekte in die teks in verband bring met hulle bestaande kennis of ervarings, en gevolgtrekkings maak. • Verduidelik hoe 'n hoofgedagte verband hou met tema / boodskap ... • Verduidelik die idees / houdings / aksies ... • Wat is die skrywer (of karakter) se bedoeling / houding / motivering / rede ... • Verduidelik die oorsaak / gevolg van … • Wat openbaar 'n handeling / kommentaar / houding (ens.) van 'n verteller / skrywer / karakter ... • Hoe beïnvloed die metafoor / vergelyking / beeld jou begrip van ... • Wat, dink jy, sal die uiteindelike gevolg / effek van 'n handeling / situasie wees ...	**Vlak 3: 40%**

Kognitiewe vlakke	Aktiwiteit	Persentasie per taak
Evaluering (Vlak 4) **Waardering (Vlak 5)**	Hierdie vrae handel oor die beoordeling van waardes, houdings en oortuigings. Dit sluit in beoordeling van die werklikheid, geloofwaardigheid, feite en menings, geldigheid, logika en beredenering, asook kwessies soos die gewenstheid en aanvaarbaarheid van besluite en optredes in terme van morele waardes. • Dink jy wat hieruit voortvloei, geloofwaardig / realisties / moontlik is? • Is die skrywer se argument geldig / logies / oortuigend ... • Bespreek / lewer kritiese kommentaar oor die optrede / bedoeling / houding / implikasie ... • Stem jy saam met die siening / standpunt / waarneming / vertolking ... • Dink jy die skrywer / verteller / karakter is geregverdig as hy / sy voorstel dat ... (Motiveer jou antwoord. / Gee redes vir jou antwoord.) • Is die karakter se houding / gedrag / handeling na jou mening regverdigbaar of aanvaarbaar? Gee 'n rede vir jou antwoord. • Wat sê 'n karakter se optredes / houding(s) oor hom / haar binne konteks van universele waardes? • Bespreek krities / Lewer kommentaar oor die waardeoordele wat in die teks gemaak word. Die doel van hierdie vrae is om die sielkundige en estetiese impak van die teks op die leerder te assesseer. Die vrae fokus op die leerder se emosionele response op die inhoud, identifisering met karakters of gebeure, en reaksies op die skrywer se taalgebruik (soos woordkeuse en beelde). • Bespreek jou reaksie op die teks / insident / situasie / konflik / dilemma ... • Simpatiseer jy met die karakter? Wat sou jy doen / besluit indien jy in dieselfde situasie was? • Bespreek / Lewer kommentaar op die skrywer se taalgebruik ... • Bespreek die doeltreffendheid van die skrywer se styl / inleiding / gevolgtrekking / beeldspraak / gebruik van poëtiese tegnieke / literêre stylfigure ...	**Vlak 4 en 5: 20%**

4.4 ASSESSERINGSPROGRAM

Die assesseringsprogram is ontwikkel om formele assesseringstake in alle vakke in 'n skool oor 'n kwartaal te versprei. 'n Assesseringsprogram moet deur die skool opgestel word waarin die datums aangedui word waarop take gedoen word.

Vakvereistes

Vereistes vir die opstel van 'n taak word in persentasies weergegee. Waar die program 20% vir 'n taalvaardigheid aandui, beteken dit dat die finale puntetoekenning vir daardie taalvaardigheid twintig *persent* moet wees en nie twintig punte nie. Skole word nie beperk tot 'n aantal punte wat aan 'n taalvaardigheid toegeken moet word nie, solank die gewigskriteria vir elke taalvaardigheid en vir elke taak in aanmerking geneem word volgens die persentasie wat in die assesseringsprogram toegewys is. Byvoorbeeld: 'n Taalkennistoets vir 20 punte of meer mag byvoorbeeld in Graad 4 opgestel word, solank die finale gewig nie die gewig wat in die assesseringsprogram aangedui word, oorskry nie.

In skryf behoort gedeeltes van die beplanningsproses, of die hele proses, ten minste een keer per kwartaal geassesseer te word. Daar moet streng by die lengte van die geskrewe teks, soos aangedui in Afdeling 3.3, gehou word.

Eksamens

Inhoud vir die eksamen behoort geneem te word uit werk wat gedoen is voor die eksamen en behoort 'n versameling van vaardighede en aktiwiteite in te sluit wat sal wys dat die leerder in staat sal wees dat hy/.sy gereed is vir die werk in die volgende periode, graad of jaar.

Die eksamen sal uit die volgende bestaan:

- Leesbegrip, insluitende woordeskatwerk
- Skryf van 'n kort kreatiewe teks, insluitende gepaste en korrekte formaat, taalkonvensies, punktiasie en spelling
- Skryf van 'n kort transaksionele (inligtings-, media-, sosiale) teks, insluitende gepaste en korrekte gebruik van formaat, taalkonvensies, punktuasie en spelling.
- Taalgebruik en konvensies om kennis en begrip van taalstrukture, punktuasie en spelling te toets.
- Luister- en Praatvaardighede sal nie as deel van die eksamen geassesseer word nie omdat dit ten beste oor tyd geassesseer word. Dit word egter verwag dat 'n summatiewe punt vir Luister en Praat opgeteken moet word as 'n eksamenpunt.

Die volgende tabel dui die fromele vereistes vir die Eerste Addisionele Taal aan.

Die Assesseringsprogram

KWARTAAL 1					
Graad 4		**Graad 5**		**Graad 6**	
Taak 1	**%**	**Taak 1**	**%**	**Taak 1**	**%**
Luister na en bespreek 'n storie / Luister na en gee 'n persoonlike of feitelike hervertelling	20	Luister na en bespreek 'n storie / Luister na en gee 'n feitelike hervertelling / neem deel in 'n gesprek of rolspel	15	Luister na en bespreek 'n storie / feitelike hervertelling / neem deel in 'n gesprek van rolspel	15
Lees 'n voorbereide teks hardop	10	Lees 'n voorbereide teks hardop	10	Lees 'n voorbereide teks hardop	10
Taalstrukture en -konvensies in konteks	15	Taalstrukture en -konvensies in konteks	15	Taalstrukture en -konvensies in konteks	15
Leesbegrip van 'n storie / feitelike hervertelling / nuusverslag	20	Leesbegrip van 'n storie / inligtingsteks /	20	Leesbegrip van 'n storie / feitelike hervertelling / sosiale teks	20
Praat oor stories / tekste wat onafhanklik gelees is	10	Praat oor stories / tekste wat onafhanklik gelees is	10	Praat oor stories / tekste wat onafhanklik gelees is	10
Skryf 'n paragraaf: persoonlike hervertelling deur 'n raam te gebruik / beskrywing van mense deur 'n raam te gebruik	25	Skryf 'n paragraaf: 'n feitelike hervertelling / beskrywing van mense / boodskappe	30	Skryf drie paragrawe wat op die tema van 'n storie gebaseer is	30
Totaal	**100**	**Totaal**	**100**	**Totaal**	**100**
Taak 2	**%**	**Taak 2**	**%**	**Taak 2**	**%**
Luister na en gee instruksies / dra 'n gedig of liedjie met begrip voor	20	Luister na en gee instruksies / beskryf 'n proses / dra 'n gedig of liedjie met begrip voor	20	Luister na en gee instruksies / beskryf 'n proses / dra 'n gedig of liedjie met begrip voor	20
Leesbegrip van 'n prosedureteks / gedig / liedjie	30	Leesbegrip van 'n prosedureteks / gedig / liedjie	30	Leesbegrip van 'n inligtingsteks / gedig / liedjie	30
Taalstrukture en -konvensies in konteks	20	Taalstrukture en -konvensies in konteks	20	Taalstrukture en -konvensies in konteks	20
Skryf eenvoudige instruksies deur 'n raam te gebruik / 'n eenvoudige gedig deur 'n raam te gebruik	30	Skryf instruksies / 'n feitelike hervertelling / 'n eenvoudige gedig deur 'n raam te gebruik	30	Skryf 'n van 'n eenvoudige proses / eenvoudige definitions deur 'n raam te gebruik / beskrywing van 'n persoon / voorwerp / ens	30
Totaal	**100**	**Totaal**	**100**	**Totaal**	**100**

KWARTAAL 2					
Graad 4		**Graad 5**		**Graad 6**	
Taak 1	**%**	**Taak 1**	**%**	**Taak 1**	**%**
Luister na en bespreek inligtingsteks of storie / Luister na en voer instruksies uit / beskryf 'n voorwerp /	20	Luister na en bespreek inligtingsteks / storie insluitende hervertelling van 'n storie	15	Luister na en bespreek mondelinge beskrywings van voorwerpe / diere / ens. / luister na persoonlike hervertellings / neem deel in 'n rolspel	15
Lees 'n onvoorbereide teks hardop	10	Lees 'n onvoorbereide teks hardop	10	Lees 'n onvoorbereide teks hardop	10
Taalstrukture en -konvensies in konteks	15	Taalstrukture en -konvensies in konteks	15	Taalstrukture en -konvensies in konteks	15
Leesbegrip van 'n inligtingsteks / storie	20	Leesbegrip van 'n inligtingsteks / storie	20	Leesbegrip van 'n inligtingsteks / storie / sosiale teks	20
Praat oor stories / tekste wat onafhanklik gelees is	10	Praat oor stories / tekste wat onafhanklik gelees is	10	Praat oor stories / tekste wat onafhanklik gelees is	10
Som 'n inligtingsteks op / skryf 'n storie deur 'n raam te gebruik	25	Skryf 'n beskrywing van objekte / plante / ens deur 'n raam te gebruik / skryf 'n storie deur 'n raam te gebruik	30	Skryf 'n beskrywing van objekte / plante / ens / Skryf 'n persoonlike brief	30
Totaal	**100**	**Totaal**	**100**	**Totaal**	**100**

Taak 2 (Junie toets / eksamen)	**%**	**Taak 2 (Junie toets / eksamen)**	**%**	**Taak 2 (Junie toets / eksamen)**	**%**
Vraestel 1: Mondeling Hardoplees, Luister en Praat	30	Vraestel 1: Mondeling Hardoplees, Luister en Praat	30	Vraestel 1: Mondeling Hardoplees, Luister en Praat	30
Vraestel 2 (2 ure): Skriftelik Leesbegrip Taalkonvensies in konteks Skryf– paragrawe	 30 15 25	Vraestel 2 (2 ure): Skriftelik Leesbegrip Taalkonvensies in konteks Skryf– paragrawe	 30 15 25	Vraestel 2 (1 uur): Skriftelik Skryf– paragrawe	30
				Vraestel 3 (1 uur): Skriftelik Leesbegrip Taalkonvensies in konteks	 25 15
Totaal	**100**	**Totaal**	**100**	**Totaal**	**100**

Nota: Die punt vir Vraestel 1 sal 'n summatiewe punt wees van die assessering van die leerder se vordering in die tweede helfte van die jaar, tot op die tyd van die eksamen.

KWARTAAL 3					
Taak 1	**%**	**Taak 1**	**%**	**Taak 1**	**%**
Luister na en bespreek inligtingsteks of storie / neem deel in 'n gesprek / dra 'n gedig voor	20	Lewer kort praatjie / hervertel 'n storie	15	Lewer kort praatjie / hervertel 'n storie	15
Lees 'n voorbereide teks hardop	10	Lees 'n voorbereide teks hardop	10	Lees 'n voorbereide teks hardop	10
Taalstrukture en -konvensies in konteks	15	Taalstrukture en -konvensies in konteks	15	Taalstrukture en -konvensies in konteks	15
Leesbegrip van inligtingsteks / 'n visuele teks / storie / gedig	20	Leesbegrip van inligtingsteks met visuele teks / storie / gedig	20	Leesbegrip van inligtingsteks with visuele teks / storie / gedig	20
Praat oor 'n teks wat onafhanklik gelees is	10	Praat oor 'n teks wat onafhanklik gelees is	10	Praat oor 'n teks wat onafhanklik gelees is	10
Skryf 'n opsomming van 'n inligtingsteks met ondersteuning / 'n storie deur 'n raam te gebruik	25	Voltooi visuele teks / skep 'n kopkaart / opsomming / skryf 'n eenvoudige storie met dialoog	30	Voltooi visuele teks / skryf 'n eenvoudige storie	30
Totaal	**100**	**Totaal**	**100**	**Totaal**	**100**
Taak 2	**%**	**Taak 2**	**%**	**Taak 2**	**%**
Listens to inligtingsteks / luister na en beskryf plekke of plante ens. / Rolspeel 'n bekende situasie	20	Neem deel in 'n gesprek / 'n rolspel	20	Luister na en voer instruksies uit / neem deel in 'n gesprek / rolspel	20
Leesbegrip van 'n inligtingsteks met 'n visuele teks / prosedureteks / rolspel	30	Leesbegrip van prosedureteks / inligtingsteks / 'n rolspel	30	Leesbegrip van prosedureteks / inligtingsteks / rolspel	30
Taalstrukture en -konvensies in konteks	20	Taalstrukture en -konvensies in konteks	20	Taalstrukture en -konvensies in konteks	20
Skryf 'n inligtingsteks / 'n dialoog / 'n resensie deur 'n raam te gebruik	30	Skryf inligtingsteks / kort dialoog deur 'n raam te gebruik	30	Skryf 'n inligtingsteks / 'n kort drama	30
Totaal	**100**	**Totaal**	**100**	**Totaal**	**100**

KWARTAAL 4					
Taak 1	**%**	**Taak 1**	**%**	**Taak 1**	**%**
Luister na onderhoude en boodskappe / begrip van 'n storie	20	Neem deel in besprekings / vertel 'n storie	15	Neem deel in besprekings / luister na 'n storie	15
Lees 'n onvoorbereide teks hardop	10	Lees 'n onvoorbereide teks hardop	10	Lees 'n onvoorbereide teks hardop	10
Taalstrukture en -konvensies	15	Taalstrukture en -konvensies	15	Taalstrukture en -konvensies	15
Leesbegrip van inligtingsteks with visuele teks / 'n storie met dialoog / 'n dagboek	20	Leesbegrip van mediateks / plakkaat / storie	20	Leesbegrip van inligtingsteks / 'n storie / gedig	20
Praat oor 'n teks wat onafhanklik gelees is	10	Praat oor 'n teks wat onafhanklik gelees is	10	Praat oor 'n teks wat onafhanklik gelees is	10
Skryf 'n paragraaf deur 'n raam te gebruik / sosiale teks / produseer 'n visuele teks bv 'n plakkaat / storie met dialogue	25	Skryf inligtingsteks deur 'n raam te gebruik / persoonlike hervertelling / skep 'n plakkaat / skryf 'n resensie deur 'n raam te gebruik	30	Skryf inligtingsteks / definisies met voorbeelde / persoonlike brief	30
Totaal	**100**	**Totaal**	**100**	**Totaal**	**100**
Taak 2 (Jaareindeksamen)	**%**	**Taak 2 (Jaareindeksamen)**	**%**	**Taak 2 (Jaareindeksamen)**	**%**
Vraestel 1: Mondeling: Hardoplees, luister en praat	30	Vraestel 1: Mondeling: Hardoplees, luister en praat	30	Vraestel 1: Mondeling: Hardoplees, luister en praat	30
Vraestel 2 (2 ure): Skriftelik Leesbegrip Taalkonvensies in konteks Skryf– kreatiewe teks en transaksionele teks	 30 15 25	Vraestel 2 (2 ure): Skriftelik Leesbegrip Taalkonvensies in konteks Skryf– kreatiewe teks en transaksionele teks	 30 15 25	Vraestel 2 (1 uur): Skriftelik Skryf– Kreatiewe teks en transaksionele teks	30
				Vraestel 3 (1 uur): Skriftelik Leesbegrip Taalkonvensies in konteks	 25 15
Totaal	**100**	**Totaal**	**100**	**Totaal**	**100**

Nota: Die punt vir Vraestel 1 sal 'n summatiewe punt wees van die assessering van die leerder se vordering in die tweede helfte van die jaar, tot op die tyd van die eksamen.

Skoolgebaseerde Assessering en eksamens in Graad 4 en 5

<table>
<tr><th colspan="5">Programme of Assessment</th></tr>
<tr><th colspan="5">SBA per Term</th></tr>
<tr><td>SBA
75%</td><td>Kwartaal 1:
2 Take</td><td>Kwartaal 2:
1 Taak
+
1 Halfjaar eksamen
2 Vraestelle:
Vraestel 1: Mondeling; Hardoplees, Luister en Praat
Vraestel 2 (2 ure): Skriftelik: Leesbegrip , Taal in konteks en Skryf - kreatiewe tekste en transaksionele tekste)</td><td>Kwartaal 3:
2 Take</td><td>Kwartaal 4:
1 Taak</td></tr>
<tr><td>EXAMINATIONS
25%</td><td colspan="3"></td><td>1 Jaareind-eksamen:
2 Vraestelle:
Vraestel 1: Mondeling: Hardoplees, Luister en Praat
Vraestel 2: Skriftelik:
Leesbegrip , Taal in konteks en Skryf - kreatiewe tekste en transaksionele tekste)</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="4">Assesseringsprogram</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="5">Graad 6</th></tr>
<tr><th colspan="5">SBA per Term</th></tr>
<tr><td rowspan="2">SBA
75%</td><td>Kwartaal 1:
2 Take</td><td>Kwartaal 2:
1 Taak
+
1 Halfjaar-eksamen-bestaande uit comprising:
Vraestel 1: Mondeling: Hardoplees, Luister en Praat
Vraestel 2 (1 uur): Skriftelik:
Skryf – kreatiewe tekste en transaksionele tekste
Vraestel 3 (1 uur): Skriftelik: Leesbegrip and Taal in konteks</td><td>Kwartaal 3:
2 Take</td><td>Kwartaal 4:
1 Taak</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>1 Jaareind-eksamen bestaande uit:
3 Vraestelle:
Vraestel 1: Mondeling: Hardoplees, Luister en Praat
Vraestel 2 (1 uur): Skriftelik:
Skryf – kreatiewe tekste en transaksionele tekste
Vraestel 3 (1 uur): Skriftelik: Leesbegrip and Taal in konteks</td></tr>
<tr><td>EXAMINATIONS
25%</td><td colspan="3"></td><td></td></tr>
</table>

Formaat van eksamenvraestelle vir Graad 4 – 6

Graad 4-5

Die voorgestelde riglyne vir die halfjaar en jaareindeksamenvraestelle for die Eerste Addisionele Taal in graad 4 en 5 is soos volg:

Vraestel	Beskrywing	%: GR.4 & 5
1	Mondeling: Mondeling: Hardoplees, Luister en Praat	30
2 **(2 ure)**	Skriftelik: Leesbegrip , Taal in konteks Skryf – kreatiewe tekste en transaksionele tekste	30 15 25
TOTAAL VIR DIE EKSAMEN		100

Die voorgestelde riglyne vir die halfjaar en jaareindeksamenvraestelle for die Eerste Addisionele Taal in graad 6 is soos volg:

Vraestel	Beskrywing	%: GR.6
1	Mondeling: Hardoplees, Luister en Praat	30
2 **(1 uur)**	Skriftelik: kreatiewe tekste en transaksionele tekste	30
3 **(1 uur)**	Leesbegrip Taal in konteks	25 15
TOTAAL VIR DIE EKSAMEN		100

Voorgestelde formaat vir elk van die vraestelle in graad 4 en 5

VRAESTEL	AFDELING	%	
1	**Mondeling: lees/ luister/ praat**	**GR 4**	**GR 5**
	A : Hardoplees	15	15
	B: Luister en Praat: Voorbereide Praat / onvoorbereide Praat / gesprekvoering / onderhoud / debat / dramatisering / rolspel / besprekings / luisterbegrip / mimiek	15	15
TOTAAL VIR VRAESTEL 1		**30**	**30**
2 (2 ure)	**Leesbegrip en taal in konteks**	**GR4**	**GR5**
	A : Leesbegrip ('n Reeks tekste kan gebruik word, insluitende visuele en grafiese tekste)	30	30
	B : Taal Taalstrukture (woorde en sinne) behoort in konteks geassesseer te word aan die hand van 'n verskeidenheid tekste	15	15
	Skryf	**GR4**	**GR5**
	A : Een kreatiewe skryfteks Grade 4-5: verhalend / beskrywende teks insluitende persoonlike vertellings (Let asseblief op die voorgestelde aantal woorde per graad soos onder 3.3.2 gespesifiseer.)	15	15
	B: Een transaksionele teks Formele en informele briewe aan die pers / formele aansoekbriewe / / versoeke / klagtes / simpatie / uitnodiging / dankie sê / gelukwensings en besigheidsbriewe / vriendskaplike briewe / tydskrifartikels / koerantartikels / memoranda / notules & agendas / doodsberigte / verslae (formeel en informeel) / resensies / geskrewe en informele toesprake / Curriculum Vitae's / brosjures / geskrewe onderhoude / dialoë/ feitelike verslae/proseduretekste	10	10
	TOTAAL VIR VRAESTEL 2	**70**	**70**
	GROOTTOTAAL	**100**	**100**

Voorgestelde formaat vir elk van die vraestelle in graad 6

VRAESTEL	AFDELING	%
1	**Oral: reading/ listening/ speaking**	
	A : Hardoplees	15
	B: Listening & Speaking: Luister en Praat: Voorbereide Praat / onvoorbereide Praat / gesprekvoering / onderhoud / debat / dramatisering / rolspel / besprekings / luisterbegrip / mimiek / huldeblyk	15
	TOTAAL VIR VRAESTEL 1	**30**
2 (1 uur)	**Leesbegrip en taal in konteks**	
	A : Leesbegrip ('n Reeks tekste kan gebruik word, insluitende visuele en grafiese tekste)	25
	B : Taal Taalstrukture (woorde en sinne) behoort in konteks geassesseer te word aan die hand van 'n verskeidenheid tekste	15
	TOTAL FOR PAPER 2	**40**
3 (1 uur)	**Skryf**	
	A : Een kreatiewe teks Grade 6: verhalend / beskrywende teks insluitende persoonlike vertellings (Let asseblief op die voorgestelde aantal woorde per graad soos onder 3.3.2 gespesifiseer.)	15
	B: Een transaksionele teks Formele en informele briewe aan die pers / formele aansoekbriewe / / versoeke / klagtes / simpatie / uitnodiging / dankie sê / gelukwensings en besigheidsbriewe / vriendskaplike briewe / tydskrifartikels / koerantartikels en rubrieke / memoranda / notules & agendas / doodsberigte / verslae (formeel en informeel) / resensies / geskrewe en informele toesprake / Curriculum Vitae's / brosjures / geskrewe onderhoude / dialoë/feitelike verslae/proseduretekste (Let asseblief op die voorgestelde aantal woorde per graad soos onder 3.3.2 gespesifiseer.)	15
	TOTAL FOR PAPER 3	**30**
	OVERALL TOTAL	**100**

4.5 OPTEKENING EN RAPPORTERING

Verslaghouding is 'n proses waartydens die onderwyser die vlak van 'n leerder se prestasie in 'n spesifieke assesseringstaak opteken. Dit dui die leerder se vordering in die bemeestering van die kennis, inhoud en vaardighede aan soos voorgeskryf in die *Kurrikulum- en Assesseringsbeleidsverklarings*. 'n Verslag van 'n leerder se prestasie is 'n bewys van die leerder se konseptuele vordering in 'n graad en 'n aanduiding of hy / sy gereed is om na die volgende graad te vorder of bevorder te word. Verslae van leerderprestasie behoort ook gebruik te word om vordering wat onderwysers en leerders in die onderrig- en leerproses gemaak het, te bevestig.

Rapportering is 'n proses waarvolgens leerderprestasie aan leerders, ouers, skole en ander rolspelers gekommunikeer word. Daar kan op verskeie maniere oor leerderprestasie verslag gelewer word. Dit sluit in rapporte (verslagkaarte), ouervergaderings, skoolbesoekdae, ouer-onderwyser-konferensies, telefoonoproepe, briewe,

klas- of skoolnuusbriewe ensovoorts. Onderwysers in alle grade lewer in persentasies verslag oor die vak. Sewe bevoegdheidsvlakke vir elke vak in Graad R – 12 word gebruik. Die verskillende vlakke met die ooreenstemmende persentasies word in onderstaande tabel aangedui.

Kodes en persentasies vir optekening en rapportering

Prestasiekode	Beskrywing van vaardigheid	Persentasie
7	Uitmuntende prestasie	80 – 100
6	Verdienstelike prestasie	70 – 79
5	Beduidende prestasie	60 – 69
4	Voldoende prestasie	50 – 59
3	Matige prestasie	40 – 49
2	Basiese prestasie	30 – 39
1	Ontoereikende prestasie	0 – 29

Nota: Die sewe-puntskaal moet 'n duidelik, gedetailleerde beskrywing van elke vlak gee. Onderwysers sal die werklike punte teenoor die taak aanteken deur van 'n optekeningsblad gebruik te maak, en verslag doen deur persentasies vir die vakke op die leerders se rapporte of verslagkaarte aan te bring.

4.6 MODERERING VAN ASSESSERING

Moderering verwys na die proses wat verseker dat die assesseringstake regverdig, geldig en betroubaar is. Moderering behoort op skool-, distriks-, provinsiale en nasionale vlakke plaas te vind. Omvattende en gepaste modereringspraktyke moet ingestel word vir die gehalteversekering van alle vakassesserings. Dit moet minstens een keer per kwartaal te geskied.

Moderering moet verseker dat alle assessering geldig, regverdig, betroubaar en genoegsaam is. Geldigheid beteken dat die taak die vorderingsvlak moet meet van die vaardighede wat onderrig is, in lyn met die KABV dokument. Die taak moet die vordering in spesifieke vaardighede meet. In die opstel van begriptoetsvrae byvoorbeeld, moet die leerders se vermoë om te ontleed en sinteses te maak in 'n gegewe teks geassesseer word, en nie vrae te vra oor algemene kennis wat met die teks verband hou nie.

Moderering op skoolvlak moet gehalte kommentaar verseker om die assesseringsproses op skool te bevorder. Moderering kan nie slegs gedoen word om te verseker dat die korrekte aantal assesseringstake gedoen is, of dat 'n memorandum korrek gebruik is nie. In Tale beteken dit dat die moderator konstruktiewe kommentaar moet lewer, onder andere, oor die vlakke van vraagstelling vir leesbegrip, die gereeldheid van uitgebreide skryf, die kwaliteit van die assesseringsinstrumente, die ontwikkelingsgeleenthede wat gebied word, die onderwyser se betrokkenheid by leerders se werkboeke en bewyse van leerders se prestasie.

Die modereringsproses moet verseker dat meting eenvormig in al die klasse in die graad, en in al die grade in die fase, toegepas word. Byvoorbeeld: Indien 'n meting van 3 deur een onderwyser toegeken word, moet 'n ander onderwyser ook 3 vir dieselfde vaardigheid en kennis toeken. Dit is dus belangrik dat ons betroubare meetinstrumente moet gebruik en dat vakhoofde ook gereelde interne moderering moet doen.

4.7 ALGEMEEN

Hierdie dokument moet in samehang met die volgende gelees word:

4.7.1 die *National policy pertaining to the programme and promotion requirements of the National Curriculum Statement, Grades R – 12;* en

4.7.2 die beleidsdokument, *National Protocol for Assessment Grades R – 12.*

WOORDELYS

addisionele taal (verwys ook na *huistaal*) **–** 'n taal wat bykomend tot die huistaal geleer word

afgeleide betekenis – die skep van betekenis uit wat geïmpliseer word om 'n nuwe begrip te vorm; dit wat tussen die reëls staan

aflei – 'n oordeel vorm uit wat vooraf gegee is of gebeur het; om die implikasies van wat gesê of geskryf is te bepaal

afleiding – 'n woord wat bestaan uit 'n basisvorm (stam) en voor- en / of agtervoegsels (hierdie proses vorm dikwels 'n ander woordsoort), bv. *ritus: rituele* gebruike

akronieme (ook *letterwoorde*) **–** afkortings wat soos woorde optree; word uitgespreek as 'n woord, gevorm deur die eerste letters van ander woorde, bv. *Soweto* vir *South Western Townships* of *VIGS / vigs* vir *verworwe immuniteitsgebreksindroom*

aktiewe luister – wanneer 'n mens aandagtig luister na wat iemand sê en probeer om jouself in die spreker se posisie te plaas

alliterasie – herhaling van dieselfde beginletters (medeklinkers / konsonante) in beklemtoonde lettergrepe; 'n algemene stylmiddel, bv. *kind nog kraai*

anekdote – 'n kort, onderhoudende storie; klein voorvalle of gebeure wat vir 'n spesifieke doel vertel word, bv. inligting, vermaak, humor, venyn, of om karakter te openbaar

animasie – aanmekaarlas van stil prente of tekeninge om die illusie van lewe of beweging te skep

antiklimaks – die omgekeerde van klimaks; onverwagte teleurstellende uiteinde, afloop; ommeswaai van iets belangriks na iets nietigs, gewoonlik met 'n komiese effek

antitese – teenstelling van gedagtes wat uitgedruk word deur parallelisme wat skerp teenoor mekaar staan, bv. *hoe meer haas hoe minder spoed*

antoniem – woorde wat min of meer die teenoorgestelde betekenis van ander woorde uitdruk, bv. *kurkdroog* en *sopnat*

assessering – 'n deurlopende beplande proses van inligtingversameling op verskillende maniere oor leerderprestasie

assonansie – herhaling van klinkers of vokale in beklemtoonde lettergrepe in twee of meer woorde, bv. *Oor die groen poel wat stil en dik / was van die bronslaai en die warm slik* (N.P. van Wyk Louw, *Raka*)

beeld – 'n prent of visuele voorstelling

beelding – ook figuurlike taal; woorde wat beelde (in konteks / sinsverband) in die gedagtes oproep; sluit implikasieverskynsels in

beeldspraak – taaluiting wat van figuurlike, oordragtelike taal gebruik maak, bv. vergelykings, metafore,personifikasie, metonimia (oornoeming), sinekdogee (gedeeltelike aanduiding), antonomasia (naamsverwisseling)

beklemtoning – die klem lê op, aksentueer, benadruk

beurtnemingskonvensies – die gebruike wat die vloei van gesprekke tussen mense reguleer soos om ander toe te laat om 'n opinie te lug, stiltes te hanteer, inligting te herhaal vir duidelikheid, aan te moedig waar gepas, te vra vir duidelikheid, inligting te verskaf, tussenbeide te tree om fokus te herstel

cliché – afgesaagde, verslete beeldspraak; holruggeryde uitdrukking of idee wat so dikwels gebruik word dat dit uitdrukkingskrag verloor, bv. *laaste, maar nie die minste nie*

debat – debattering deur *twee* spanne oor 'n saak. Hulle probeer om die beoordelaar en die gehoor van hul standpunt te oortuig

denotasie (teenoorgestelde van *konnotasie*) **–** dit wat die begripsinhoud weergee of saamvat, die letterlike betekenis van 'n woord of uitdrukking

deurlopende assessering – dit is assesseringsaktiwiteite wat deur die loop van die jaar plaasvind

dialek – 'n variëteit van 'n taal wat deur 'n sekere taalgemeenskap gepraat word

diskriminerende taalgebruik – taal wat kwessies met onderskeid behandel, bv. om manlike terme vir alle persone te gebruik

dramatiese doelstelling – om 'n spesifieke reaksie by die toeskouer / leser te ontlok

dramatiese ironie – 'n vorm van kontras; die karakter is onbewus van die ware toedrag van sake, terwyl die leser / toeskouer / ander karakters weet wat werklik plaasvind. Dié ironie verhoog (of ontlont) spanning, genot en gehoordeelname

dramatiese struktuur – die bou van die drama (eksposisie / aanloop, motoriese moment, verwikkeling, ontwikkeling, klimaks / hoogtepunt, ontknoping / afloop)

dubbelsinnigheid – tweërlei betekenis geskep deur die manier waarop woorde of sinne gebruik word; meer as een betekenis of vertolking hê. Wanneer dit onbewus gebruik word, kan dubbelsinnigheid betekenis versluier

eksplisiet (in teenstelling met *implisiet*) **–** betekenis wat duidelik of direk gestel word

evalueer – om 'n opinie te vorm, 'n oordeel te vel oor 'n teks

eufemisme – versagtende uitdrukking of omskrywing; verbloeming; word gebruik om nie gevoelens seer te maak nie, bv. *lang vingers hê* (steel)

figuurlike taal (teenoor *letterlike taal*) **–** sinnebeeldig, metafories, oordragtelik; woorde en frases wat gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik soos vergelykings, personifikasie, metafoor. Literêre tekste maak baie van figuurlike taal gebruik

formaat – die vorm van tekssoorte soos 'n verslag, brief; ook grootte van iets

forumdebat – groepe leerders debatteer 'n onderwerp. Elke groep bestaan uit vier lede en elke lid praat oor een en verskillende aspek van die onderwerp.

gebaar – die beweging van die gesig of liggaam wat betekenis kommunikeer soos om die kop ter bevestiging te knik

gebalanseerde benadering tot geletterdheid – 'n benadering wat leerders se vormende geletterdheid ondersteun, hulle aanmoedig om tekste te geniet en om op betekenis te fokus, en wat hulle ook help om tegnieke en strategieë te ontwikkel wat die kode van die geskrewe woord ontsluit

geestigheid – oorspronklike, verrassende, lagwekkende, grappige uitdrukking

geïmpliseerde betekenis – betekenis wat gevolgtrekking inhou of toelaat; betekenis wat nie eksplisiet in die teks uitgedruk word nie

geletterdhede – daar is verskillende soorte geletterdheid: lees / kyk en skryf / aanbied (tradisionele basiese geletterdhede), kulturele geletterdheid (begrip van die kulturele, sosiale en ideologiese waardes wat ons lees van tekste vorm), kritiese geletterdheid (die vermoë om krities op die boodskap in tekste te reageer), visuele geletterdheid (die vermoë om beelde, tekens, prente, visuele simbole, ens. te lees / teken / skryf), mediageletterdheid (die lees van koerante, tydskrifte, TV en film as kulturele boodskappe), inligtingsgeletterdheid (die vermoë om inligting te vind, ontsluit, evalueer, berg, gebruik, ens.) en rekenaargeletterdheid (die vermoë om rekenaars en rekenaarprogramme – ook die internet – te gebruik)

geletterdheid – die vermoë om te lees en geskrewe inligting te gebruik en om vir verskillende doeleindes te skryf. Dit is 'n deel van 'n algemene menslike vermoë om sin van jou wêreld te maak

genre – 'n soort letterkunde, bv. drama, kortverhale, gedigte, roman, volksverhale / folklore

gepastheid – taal moet gepas wees vir die konteks waarin dit gebruik word. Die groetwyse “Goeiedag, mnr.Vosloo” is gepas in 'n formele situasie, teenoor “Hallo, Vossie” vir 'n informele situasie.

gevoelstaal (ook *emotiewe taal*) **–** taal en styl wat persoonlik is; sterk gevoelens wek; teenoorgestelde van nugtere, saaklike taal

gevolg (sien ook *oorsaak*) **–** die resultaat van handeling / gebeure of 'n aksie

grafiese voorstelling – produkte van die visuele en tegniese kunste soos teken, ontwerp; lewendig beskrywende, skilderende voorstelling

groeptaal – variëteit van 'n taal wat deur 'n bepaalde groep mense soos boere, vissers, fabriekswerkers, studente, tieners gepraat word, en dit van die algemene taal onderskei deur onder andere uitdrukkings en betekenisverskille

herlees – 'n leesstrategie wat die leser nog 'n kans gee om 'n uitdagende teks te verstaan

herformuleer – 'n leesstrategie waarvolgens die leser die betekenis van 'n gelese gedeelte mondelings of skriftelik oorvertel, verkort of opsom

hiperbool – 'n stylfiguur waarin buitensporige, doelbewuste oordrywing gebruik word; om iets groter as wat dit werklik is, voor te stel, bv. *Hulle het ons 'n berg koek gegee om te eet*

holistiese benadering – dit is 'n benadering wat al die vaardighede en verskillende soorte kennis in aktiwiteite integreer en nie op elkeen afsonderlik fokus nie

homofone – woorde wat dieselfde klankvorm as 'n ander woord in 'n taal het, maar in betekenis en spelling verskil, bv. 'n *blyk* van waardering; die wasgoed *bleik* in die son

homonieme – woorde met dieselfde klank- en spelvorm, maar wat verskil in betekenis, bv. Sy het 'n kuiltjie in haar *ken*; Hy *ken* al die name van die bome in die wildtuin

houdings – maniere van optrede of gedrag

huistaal (sien ook *addisionele taal*) **–** die taal wat kinders eerste aangeleer het deur by die huis en / of in hul gemeenskap konstant daaraan blootgestel te wees; dit is die taal "waarin 'n mens dink"

idiomatiese uitdrukking – 'n uitdrukking wat die idioom of taaleie betref, kenmerkend van 'n sekere taal; idiome sluit in spreekwoorde, segswyses, gesegdes en spreuke

implisiet (teenoor *eksplisiet*) **–** dit wat nie direk in 'n teks gestel word nie, maar wel afgelei kan word

inklusiwiteit – die beginsel om onderwys toeganklik vir alle leerders te maak, ten spyte van hul leerstyl, agtergrond en vermoëns; neiging om in te sluit, te omvat, op te neem

inisieer – om te begin (bv. om 'n gesprek te inisieer)

intonasie – vloei van die stem by praat, stembuiging

intrige – verwikkelde situasie wat 'n skrywer uitdink en waarop die verhaal gebaseer is (verwikkeling)

ironie – woordgebruik waarmee 'n mens die teenoorgestelde sê van wat jy bedoel; omstandigheid of stand van sake wat die teenoorgestelde is van wat 'n mens kon verwag het

jargon – taal van bepaalde groepe; vaktaal (bv. rekenaargebruikers verwys na "RAM"). Jargon kan soms gebruik word om luisteraars / lesers uit te sluit.

karikatuur – 'n oordrewe uitbeelding (geskrewe of visueel) van 'n karakter en wat die spot dryf met persoonlike karaktertrekke of voorkoms; spotprent, spotbeeld, spotfiguur

klankbewustheid (ook *fonologiese bewustheid*) **–** die vermoë om tussen die afsonderlike klanke van 'n taal te onderskei

klanknabootsing (ook *onomatopee*) **–** die gebruik van klanknabootsende woorde om dit wat genoem word, te beskryf, bv. *Toktokkie*

klem (in 'n woord of 'n sin) **–** om 'n lettergreep in 'n woord of 'n woord in 'n sin te benadruk

klimaks (ook *hoogtepunt*) **–** die opwindendste, effektiefste of belangrikste deel van die storie. Hierdie belangrike deel is nie noodwendig aan die einde van die verhaal nie.

koherensie – samehang in 'n paragraaf en die samehang binne die verskillende paragrawe van 'n teks wat idees saambind

kohesie – samehang binne sinne

komposisie – samestelling van verskillende dele tot een geheel

konflik – stryd; botsing; worsteling; die stryd wat tussen karakters of individue of groepe en hul omstandighede ontstaan; konflik in letterkunde kan ook as gevolg van strydende begeertes of waardes tussen karakters ontstaan

konnotasie – wat gesuggereer word deur 'n woord of ding, dieperliggend as die letterlike of eksplisiete betekenis

konteks – die konteks waarbinne 'n teks geskep en ontvang word, verwys na die breë en onmiddellike situasie waarin dit bestaan en wat daarin oorgedra word

kontekstuele leidrade – 'n leestegniek om alle aanduidings of leidrade in 'n teks te gebruik om betekenis te verklaar

kontras (ook *antitese, teenstelling*) **–** stylmiddel waarin twee uiterstes teenoor mekaar gestel word

konvensies – aanvaarde gebruike of reëls in taalgebruik. Sommige konvensies help om betekenis te skep (bv. taalreëls, punktuasie, hoofletters); sommige help met die aanbieding van inhoud (bv. inhoudsopgawe, algemene uiteensetting, opskrifte, voetnotas, kaarte, onderskrifte, lyste, prente, indeks) en ander weerspieël 'n vaste taalpatroon, bv. groetvorme.

kopkaarte / breinkaarte – grafiese netwerkvoorstelling van idees of 'n onderwerp in die vorm van sleutelwoorde en illustrasies

kreatiewe denke – die denkproses oor idees of situasies op skeppende en ongewone maniere, met die doel om die situasie of idee beter te verstaan en op 'n nuwe en konstruktiewe manier daarop te reageer

kritiese taalbewustheid – die vermoë om die konstruksie van betekenis te ontleed deur begrip van magsverhoudings binne en tussen tale. Dit bemagtig die leerder om manipulasie te weerstaan en om taal sensitief te gebruik.

leenwoorde – woorde wat aan 'n ander taal ontleen is, vreemde woorde wat nou deel van Afrikaans is

letterlik (teenoor *figuurlik*) **–** die eenvoudigste, mees direkte betekenis van woorde

lettertipe – die soort letters wat gebruik word wanneer daar geskryf, getik of gedruk word (bv. Times New Roman)

lettergrootte – die grootte van die letters wat gebruik word wanneer daar geskryf, getik of gedruk word (bv. 12 pt Times New Roman)

literêre tegnieke – letterkundige begrippe wat in literêre tekste gebruik word

magsverhoudings – verhoudings gemeet aan gesag en invloed

manipulerende taal – taal wat daarop gemik is om 'n onregverdige voorsprong te kry of ander te beïnvloed, meesal op 'n onderduimse manier

metafoor – gebruik een ding om 'n ander met soortgelyke eienskappe te beskryf

metataal – taalterminologie om oor taal te praat; dit sluit terminologie in soos teks, konteks, teikengroep, genre en polisemie

multimedia – 'n geïntegreerde reeks modusse wat teks, visuele materiaal, klank, video, ens. kan insluit

oorsaak (sien ook *gevolg*) **–** dit wat aanleiding gee tot 'n handeling / gebeure / aksie of 'n toestand

onderbeklemtoning – die uitdruk van iets op 'n terughoudende wyse, eerder as om die volle feite of waarheid te ontbloot, gewoonlik vir beklemtoning

onderhoud – 'n proses of 'n gesprek om inligting in te samel om 'n spesifieke doel te bereik

onderskrif – 'n titel of kommentaar saam met 'n artikel, prent, foto, ens.

outentieke tekste – tekste wat buite die klaskamer ("in die regte lewe") gebruik word soos tydskrifartikels, koerantberigte, radio- of televisieopnames, advertensies, verpakkingsetikette, brosjures, vorms, briewe

paneelbespreking – 'n groep wat byeenkom om 'n onderwerp te bespreek, vrae te beantwoord en op kommentaar te reageer

paradoks – skynbare teenstrydigheid, bv*. om die waarheid te sê, moet ek lieg*

parafrase – die herbewoording van 'n idee in jou eie woorde

paronieme – woorde van dieselfde wortel of stam afgelei, bv. *drink, drank, dronk; besin, versin; inwoner, bewoner*

partydig – eensydig, vooringenome, wat by 'n beoordeling die saak nie onbevange beskou nie

personifikasie – beeldspraak waardeur menslike eienskappe en handelinge aan lewelose dinge, diere of plante toegeken word, bv. *As ek 'n huis kon hê / met sulke mure wat sing...* (Marlise Joubert, *Domus)*

perspektief – 'n karakter / verteller se standpunt / siening oor kwessies in 'n roman of drama

posisie – plasing, plek; posisionering van die onderwerp op vlak (fokus, in of naby die voorkant van die raam)

postuur – die manier waarop 'n mens staan of jouself oordra terwyl jy praat

rame – gewoonlik reghoekige omlyning van die onderwerp van visuele teks

redigering – die proses van proeflees en herskryf van 'n teks, insluitend taalgebruik, punktuasie en spelling en om samehang van idees en struktuur na te gaan; in die finale vorm sit, vir publikasie inlewer, gereed maak

register – die woorde, styl en grammatika wat in verskillende kontekste of situasies deur sprekers en skrywers gebruik word (amptelike dokumente word byvoorbeeld in 'n formele register geskryf, regsdokumente in 'n regsregister)

retoriek – valse, oordrewe, verslete beeldspraak wat as oorversiering aangebied word; uitgedien, afgesaag, geyk

retoriese middels – middels soos pouses en herhaling, deur 'n spreker / skrywer / aanbieder gebruik om doeltreffend te oortuig

retoriese vraag – 'n vraag wat gevra word nie om iets uit te vind nie, maar vir beklemtoning, 'n mening uit te spreek of vir dramatiese effek (bv*. Weet jy hoe gelukkig jy is?*)

ritme – afgemete beweging; in poësie die natuurlike beweging veroorsaak deur die reëlmatige opeenvolging van beklemtoonde en minder beklemtoonde lettergrepe

rym – ooreenstemming van klank in die laaste lettergreep of woorde in digreëls

samehang – onderlinge verband, deurlopendheid, aaneenskakeling

simbool – 'n teken / voorwerp wat 'n ander saak verteenwoordig; 'n tradisionele simbool soos 'n *kruis* is as beeldspraakvorm nie net 'n afbeelding van die werklikheid nie, maar dit kry ook 'n dieper betekenis deurdat dit na iets anders verwys

sinoniem (teenoor *antoniem*) **–** 'n woord wat min of meer dieselfde betekenis as 'n ander het

sintetiseer – die saamvoeg van idees uit verskeie bronne; 'n duidelike opsomming van hierdie saamgevoegde idees

soeklees – om jou oë oor 'n teks te laat beweeg om spesifieke inligting te vind, soos wanneer jy 'n naam of nommer in 'n telefoongids soek of 'n trein- of busrooster raadpleeg

stemprojeksie – luidheid, volume van stem

spelstrategieë – uitwerk van maniere om korrek te spel

standaardtaal – die standaardvariëteit van 'n taal, die vorm wat meestal in koerante, amptelike dokumente en taalboeke gebruik word. Dit is nie noodwendig die beste vorm van die taal nie, maar dit is die vorm wat om historiese en / of politieke redes as die standaardvariëteit aanvaar is.

stem – dit verwys ook na die skrywer se eie persona – wie die skrywer is. As 'n mens lees of kyk, kan jy 'n indruk van die skrywer se bedoeling / voorneme kry.

stemming – atmosfeer of emosie in geskrewe tekste; dit toon karakters se gemoedsgesteldheid; dit verwys ook na die atmosfeer wat deur visuele-, oudio- en oudiovisuele tekste geskep word.

stereotipe – vaste (en dikwels partydige) siening oor 'n spesifieke soort persoon (bv. vrou, immigrant, priester)

styl – trant of manier van skryf; die unieke manier waarop 'n skrywer woorde en sinne “rangskik” om 'n bepaalde effek te verkry. Dit sluit woordkeuse, toon, asook sinslengte in.

stylfigure (ook *stylleer*) **–** uitdrukking wat 'n styleffek teweegbring deur woorde nie in hulle normale of letterlike betekenis en funksie aan te wend nie (afwyking in woordgebruik), maar op 'n besondere wyse groter krag of dramatiese beeld aan skryfwerk verleen, bv. klanknabootsing, hiperbool, kontras, ironie, satire, humor, sarkasme, antiklimaks, klimaks, simboliek, eufemisme, antitese, elisie, woordspeling

strategie – 'n sekere prosedure gebruik om 'n probleem te hanteer

subintrige – ondergeskikte verwikkelde situasie wat 'n skrywer uitdink en waarop die verhaal gebaseer is (knoop, verwikkeling)

taalflater (ook *malapropisme*) **–** die verkeerdelike of deurmekaar gebruik van lang woorde om indruk te skep. Alhoewel hierdie woorde soms byna korrek klink, bly dit verkeerd en kan humoristies wees

taalvariëteite (sien ook *variëteit*) **–** vorme van 'n taal wat patroonmatig van mekaar verskil

teikengroep – die bedoelde lesers van, luisteraars na, toeskouers of waarnemers van 'n spesifieke teks of kopers van 'n produk. Tydens beplanning van 'n skryfstuk / aanbieding, moet 'n skrywer / spreker die doel en teikengroep in aanmerking neem deur 'n gepaste formaat te kies.

teks – dit is enige geskrewe, gesproke of visuele vorm van kommunikasie

tekstuur – rangskikking en samestelling van bestanddele, struktuur

tema – die sentrale idee of idees in 'n literêre werk. 'n Teks mag meer as een tema hê en dit mag dalk nie eksplisiet / vanselfsprekend wees nie.

tempo – tydmaat, snelheid van byvoorbeeld praat

tesourus – 'n woordeboek wat volgens saakverbande georden is, saakwoordeboek

toevoegende veeltaligheid – 'n taalvermoë verwerf deur die aanleer van 'n taal of tale benewens jou huistaal. Dit vervang nie die huistaal nie, maar word daarmee saam geleer. In 'n toevoegende, veeltalige program word die huistaal versterk en bevestig, terwyl enige verdere taal aangeleer, waarde toevoeg

toon – klank van 'n bepaalde hoogte, toonhoogte, stembuiging wat 'n gevoelsboodskap van 'n teks kan oordra. In 'n geskrewe teks, word dit in woorde uitgedruk. In films kan toon ook deur musiek of agtergrond geskep word.

transaksionele skryfwerk – funksionele skryfwerk (bv. briewe, notules, verslae, fakse)

transformasie – verandering van die vorm van sinne, bv. van bedrywende na lydende vorm

trappe van vergelyking – soos van toepassing op byvoeglike naamwoorde en bywoorde soos *mooi, mooier, mooiste* en *gou, gouer, gouste*

vaktaal – taalgebruik by die beoefening van 'n vak, beroep of enige spesifieke groep soos rekenaartaal

verbindingswoord – 'n woord soos 'n voegwoord of 'n betreklike voornaamwoord wat gebruik word om sinne of sinsdele tot een sin te verbind

vergelyk (verwys ook na *kontras*) **–** om vas te stel op watter maniere dinge eenders of verskillend is

vergelyking – naasmekaarstelling van dinge om die ooreenkoms of verskil te vergelyk; stylfiguur. Woorde soos *soos* en *net soos* of *nes* word gebruik om aandag op die vergelyking te vestig

verslag (formeel of informeel) **–** om presiese terugvoering oor 'n situasie / geleentheid te gee, bv. 'n ongeluk

vertellersperspektief – verteller se standpunt vanuit 'n spesifieke hoek gesien (alwetend, alomteenwoordig, eerste- en derdepersoon)

visuele voorstellings – boodskappe wat deur middel van die sintuig van gesig oorgedra word (bv. foto's, spotprente, modelle, tekeninge, skilderye, rekenaarbeelde)

vloeidiagramme – oorsigtelike, grafiese uiteensetting (voorstelling)

vluglees – om 'n teks baie vinnig te lees ten einde 'n oorsig te verkry, soos om die koerantopskrifte vir hoofnuus te vluglees

voegwoord – 'n woord wat twee sinsnedes / frases of sinne verbind

vooroordeel – vooropgestelde idees oor 'n individu, groep, idee of saak. Sodanige neiging om een saak bo 'n ander te bevoordeel, bring mee dat billike assessering baie moeilik word.

weergawe – ontwerp, voorlopige plan, konsep

woordaanpakvaardighede – die strategieë wat gebruik word vir die lees van onbekende woorde (bv. verdeling van woorde in lettergrepe om na die betekenis van die voor- en agtervoegsels te kyk of om betekenis uit die konteks af te lei)

woordoortolligheid – plekke in tekste waar woorde voorkom wat weggelaat kan word sonder om die betekenis te beïnvloed

woordspeling – die humoristiese gebruik van 'n woord om 'n ander betekenis uit te bring; maak op geestige wyse gebruik van woorde wat verskillende betekenisse kan hê of woorde wat eenders klink, bv. woordspeling by grappe